

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A jótékony osztrák kéz.

Budapest, február 24.

A kedves Reichsrathnak megeseit a szive a jó Bianchini kesergésén és megadta a horvátoknak a horvát állampolgárságot. Hogy honnan adta, miből adta, azt tudja a jó Isten, ha ugyan tudhatja. Mert hasonló jó szívvvel odaadhatta volna a horvátoknak az észak-amerikai Egyesült-Államokat, a kultura legfőbb hordozójának büszke címét és a Teremtő kedvence becéző-nevet is. Ezeknek megadása ugyanis éppen olyan kevésbé függ a kedves Reichsrath-tól, mint a horvát állampolgárság megadása. Vagy mit szólna például hozzá a Reichsrath, ha a magyar parlament holnap megadná a cseheknek a cseh nyelv kizárólagos használatának jogát? Annyi joggal, mint a Reichsrath a horvát állampolgárságot, mi is megadhatnók ezt a csekélységet a cseheknek. Pláne mikor nem a magunkból kell adnunk.

De hát a magyar parlament, ha telik is tőle, különösen a saját rovására, egy némely csacsóság, ilyen izléstelen számságra sohasem vetemednek. Hogy jut valamely törvényhozás olyan elhatározásra, hogy egy más állam törvényeit egyszerűen negligálja vagy éppen megváltoztassa? Ki adta meg a Reichs-

rathnak azt a jogot, hogy Horvátország dolgába avatkozzék? Ki adta meg a Reichsrathnak azt a jogot, hogy létező és szentesített magyar törvények rendelkezéseit egyszerűen megváltoztassa? Hiszen az eset inkább nevetséges, mint tragikus. A kedves Reichsrath úgy teit, mint némely zsigori fráter, aki a saját ajtaja előtt elkergeti a koldusokat, de a Rothschild pénzéből olvasatlanul kinálja oda a pénzeket. A saját nemzetiségeivel évtizedek óta bajban van s a legkisebb nyelvrendelet miatt százszor fölfordul az egész Reichsrath, de a horvát állampolgárság? Mi az? Adjuk meg a szegény horvátoknak. A horvátoknak ez nem fog ugyan használni, de a magyarok megpukkadnak s az is valami. És ami fő: legalább urak voltunk és adtunk egyszer valamit a horvátoknak. Hát miért ne tennők meg ezt a kis szivességet Bianchini kollégánknak? És megteették.

Voltaképpen szívesen elismerjük, hogy a magyar miniszterelnök ezuttal megtette a kötelességét. Nem szállt fölösleges pörbe a Reichsrathal, melyhez semmi köze, hanem felelősségre vonta az osztrák kormányt, melynek több oka volna prüszkölni, ha egyszer a magyar parlamentnek eszébe jutna a Reichsrath példáját követni. S miután az osztrák kormány sietve kijelentette,

hogy a Reichsrath inkriminált határozata tévedés volt, melyet — és erre az osztrák kormány kötelezte magát — az urakháza korigálni fog: elismerjük, hogy az eset a lovagiasság szabályai szerint el van intézve. A Reichsrath a tyukszemünkre hágott, az urakháza bocsánatot kér: a dolog tehát rendben van. És ha akár az urakháza bicsakolná meg magát, akár a Reichsrath illetlenkednék újból, mikor a módosított javaslat visszakerül hozzá: nos, akkor a császár nem fogja azt a törvényt szentesíteni, mert Magyarország belső ügyeibe illetéktelenül avatkozik bele. És ha nagyon feszítenék a húrt, akkor belebukhatik az osztrák kormány is, csak az az egy nem történhetik meg, hogy az osztrák Reichsrath csakugyan megadhassa a horvátoknak a külön horvát állampolgárságot. Mert ott még most sem tartunk, hogy Magyarország törvényeit a Reichsrathban hozzák meg.

Nem is a parlamenti képtelenség az, ami ebben a dologban felháborító. Hogy a Reichsrath a maga intelligenciájáról szegénységi bizonyítványt állít ki: nem fájditana meg a mi fejünket. Csakhogy a Reichsrath nem olyan korlátolt, mint amilyen impertinens. Még a korlátoltságot is szívesen teteti, ha ezen az áron a monarchia másik álla-

Drághy Éva esküje.

(Dráma 3 felvonásban. Írta: Pekár Gyula. Bemutató-előadás a Nemzeti Színházban.)

Két daliának őrző gyűlölködése, ádáz szerelmi versengés, éjjeli nász; fáklyatáncz; éjjeli párba; tetemrehívás, szörnyű eskü a halott lábánál: aki ennél véresebb és tarkább romantikát akarja, hiába jelentkeznek. Ez idő szerint ennél több romantikával nem szolgálhatunk.

Pekár Gyula így felkészülődve, ennyi materiával megrakodva indult utnak, de ez éppen elég. Mindazok, akik sóhajtván gondolnak a régen elhunyt romantizmusra, üdvözölhetik a szerzőt, ha úgy tetszik. Mert visszahozott mindent, amit egykor a romantikus iskola produkált.

Csak az a kérdés, hányan vannak, akik visszakívánják a romantikát. Lehet, hogy sokan vannak. En nem tudok számszerint való adatokkal szolgálni; de approximative sem igen lehet következtetni, hogy mennyien laktak jól már a modern, vagy hipermodern irányzatokkal s az irányzatok torzmuveivel, hogy újra gyönyörködhesenek a romantikában. Talán sokan vannak és akkor Pekárnak nyert ügye van. De ha a publikumnak csak elenyésző része tud már az efféle játékokban gyönyörűséget találni, akkor baj lehet.

Mert Pekár Gyula gondoskodott esoportositásokról, tarkaságról, színvegyülekéről, s minden néven nevezendő árnulat-változásokról. Drámájának diktatója a romantikus iskola legfőbb virágzás-korszakára emlékeztet, mely egykor megrendítette, megrázta a

nézőket s annyi könyvet fakasztott a szemekből, amennyit csak lehetett. Azt hittük, mindez régen nyugovóra tért; elszenderült, vagy meghalt. S ime, kiderül, hogy még most is él az írók agyvelejében, s hangot is, szárnyat is kap. Itt van megint teljes fényben s széles díszében.

Két szerelmes daliának versengése s ádáz harcza a fundamentuma a drámának. Ez a harc folytatódik és iszonyúvá lesz még akkor is, amikor az egyik dalia véres tusa után a másiknak kardja által halkán halálával hal meg. Mert a daliának csak a teste halt meg. A lelke él és boszut áll. Már ebben is észrevehető a romantizizmusnak az a faja, amelyet szélsőségesnek lehet nevezni.

A két dalia Homonnay Bálint és Serédy Miklós. Egykor barátok voltak, most versenytársak. Valamely csatában Homonnay Bálint valamiben megelőzte Serédy Miklóst s azóta ádáz ellenségek. Történt pedig, hogy Serédy Miklós meglátott amegy futtában egy gyönyörűséges lányt. Meglátta őt és a tébolyig belészeretni (így fejezték ki ezt a romantikusok) egy pillanat műve volt. Azután elvesztette szem elől s ettől fogva nem tett egyebet, csak kereste; őt kereste, az egyetlen és páratlant. Igen: ez mind a romantikus iskolából került ki.

Történt továbbá, hogy Serédy Miklós elment Homonnay Bálint lakodalmára a Homonnayak ősi várába. Vetélytársa, Bálint, ott vezette oltárhoz a vár kápolnájában Drághy Évát, aki éppen olyan szép volt, mint szegény. Nem szívesen nyújtotta a kezét a szép lány a daliának, mert nem szerette. De édesanyja, özvegy Drághyné addig ur-

szolta, amíg beleegyezett. Bálintnak sem apja, sem anyja nem nézte jó szemmel ezt a házasságot s éreztek ezt még az esküvő előtt Évával, ami valóban esunya dolog, de így van. Szomorú a menyasszony nagyon és félénk is, mert anyósa ráriogat, mint vadmacska a madárra. Mindegy: az esküvő megtörténik.

Éppen az esküvő pillanatában érkezik Serédy Miklós és megpillantja a menyasszonyt. Mindenki érzi, hogy a szívéhez fog kapni és tragikus gesztusokat fog tenni. Ugy is van: ez a lány az, akit annak idejében meglátott, megszerett és mindig keresett. Ebben is ráosmerünk a romantikusokra. Rög-tön el is határozza, hogy a lány az övé lesz és Bálint nem fog Évával „nászéjszakázni.”

Következik a menyasszonyi tánc (közben fáklyatáncz is van), mialatt megtudjuk, hogy Éva is szerelmes Serédybe, akit pedig csak egy pillanattal látott, éppen úgy, mint Serédy őt. És várt is rá mindig, de nem jött. Azután a nászlakoma közben Serédy földhöz vág egy poharat s ezt esodálatos módon csak Homonnay Bálint látja meg. A vendégek lepihennek: a menyasszony visszavonul. De Homonnay Bálint kilép a nászi szobából s ott, éjjelkor, az arája hálószobája előtt véres tusára kél Serédyvel. S meg is hal, miután Serédy fringója szíven találta. Majd Serédy megszökik.

Keresik a várban Bálintot. Az ajtókat betörik s ott találják holttestét. Ki volt a gyilkos?... Tetemrehívás... Senki az ajtón se ki, se be!... A halott vére nem indul, pedig mindenki elvonul előtte.

— Talán csak az özvegye akartál lenni

mának orra alá borsot törhet. Nagyon tudatos volt a Reichsrath, mikor a miénkből akart a horvátokkal szemben jótékonyt gyakorolni. Ha tudta is, hogy határozatát, melyhez joga nem volt, vissza kell majd szivnia, de azt gondolta magában, hogy megmutatom a horvátoknak, milyen jó barátja volnék én, ha hozzám tartoznának és nem az autokrata magyarokhoz. Ez ugyan nem igaz, mert van az osztrákoknak horvátja, több mint kellene s a mi horvátjaink jól láthatják, hogyan bánunk az osztrákok az ő nemzetiségeikkel. De hát ha mégis elhiszik Horvátországban, hogy az ő igazi barátjuk a Reichsrath. És ha nem hiszik, akkor az is elég, hogy a magyarok legalább megpukkadnak mérgükben. Ez a gondolatsor előzte meg a Reichsrath híres határozatát. És ez a fontos. Hogy újra és újra meggyőződhetünk róla, milyen kedves szövetségessel van nekünk dolgunk, milyen bájos nációval vagyunk mi életre-halálra együvé lánczolva.

Annyira otthon van már a mi zsebünkben az osztrák kéz, hogy nemcsak a maga számára vesz ki belőle annyit, amennyit megkíván, hanem már idegeneknek is ajándékoz belőle. Most, amikor a mi zsebünkben másoknak akar adni: ráütünk az osztrák kézre. Majd megjön az az idő is, hogy egyébként se engedjük a zsebünkben kaparászni.

Budapest, február 24.

A képviselőház ülése. A képviselőház legközelebbi ülése holnap, szombaton délelőtt tíz órakor lesz. Napirend: A bankjavaslat részletes vitájának folytatása; *Hazai* Samu honvédelmi miniszter felel *Sümegei* Vilmosnak egy katonai öngyilkosság tárgyában előterjesztett interpellációjára. Az ülés végén esetleg más interpellációk is lesznek.

a fiamnak, nem a felesége! — kiáltja a bős apa oda a könyben uszó Évának. Éva felszökik a vád sulya alatt s megragadva egy faszületet, megesküszik, hogy csak annak lesz a felesége, aki férje átkozott gyilkosán beszut áll.

Sokat megtudunk tehát az első felvonásban és sokat nem tudunk meg. Nem tudjuk, nevezetesen, hogy kerülhetett Serédy a Bálint esküvőjére, akivel pedig adáz ellenségeskedésben élt. S ha már az esküvő közben eltávozott a várból úgy, hogy minden ör meglátta, hogyan kerülhetett vissza s távozott újból a páros viaskodás után el úgy, hogy senki sem látta? Mindegy. A romantikusok nem sokat fáradoztak az argumentálással. Nyugodjunk bele mi is. Kétségtelen, hogy külsőség és díkező, valamint a csoportosítás és jelenetelés dolgában ez a felvonás a leghatásosabb.

A második felvonás ékesen illusztrálja, hogy milyen elsőrangú anyóst volt szerencsés szerezni a szépséges Drághy Éva. Igazán: Homonnayné tükre és mintája az anyósoknak. Ellenezte a fia házasságát előzőleg, de most azt akarja, hogy Éva a fiáé maradjon még a fia halála után is. Amíg az apa, a bős Homonnay keresi a gyilkost, hogy azt kerébe törje, addig Homonnayné, a mintanyós nem akarja, hogy kére kerüljön, mert akkor férjhez kell mennie Évának — esküjéhez híven — ahoz, aki megöli a gyilkost. Ez alapelvűl kiindulva aztán kínozza is Évát tőle telhetően és sok telik tőle. Éva százszor is megszőkhetett volna kintói elöl, de nem szökik, nem lehet tudni, miért? Időközben megérkezik Serédy Miklós az „erdélyi végek”-ről, ahonnan Erdély fejedelme küldte Homonnayhoz üzenettel. Magáéva

Mi lesz a bankvita után?

— A képviselőház farsangi szünete. —

A magyar-román békekezező.

Budapest, február 24.

Még vége sínes a bankvitának és a kormány máris azon gondolkozik, hogy mit fog tárgyalatni a bankjavaslat elfogadása után. Munkapárti forrás szerint a kormány hiszi és reméli, hogy az ujonczjavaslatokra már márczius legelején sor kerülhet. Az ujonczjavaslatok után a Ház nyomban az ezidei költségvetést fogja tárgyalni. A kormánynak az az igyekezete, hogy a költségvetést április végéig tető alá juttassa, mert egy újabb indemnitás vitára ingerelhetné az ellenzékét. A kormány úgy tudja, hogy az ellenzéki pártok nem igen támadnak az ujonczjavaslatoknak, mert erejüket a véderőjavaslatokra tartogatják.

Ezzel szemben az ellenzéki oldalon nem ilyen optimisztikus a hangulat és így természetesen a jövő munkarendje is egész más képet mutat.

Az ellenzéken azt hiszik, hogy a bankjavaslat tárgyalása előreláthatólag csak márczius közepe táján ér véget, akkor kezdetét veszi az ujonczjavaslatok tárgyalása. Az ellenzék ezt az alkalmat fel fogja használni, hogy a mérhetetlen katonai követeléseket a parlamentben szóvá tegye.

Most a delegációban szállnak szembe az ellenzéki tagok a megbotránkozató, súlyos katonai terhekkel. De az ellenzék esékély számarányánál fogva, ott nem lehet valami nagy küzdelmet kifejteni, azért magában a parlamentben veszik majd fel a harcot és el lehetünk reá készülve, hogy a katonai kérdések körül hevesebb viták fognak a parlamentben lezajlani.

Eddig úgy volt, hogy a képviselőház a farsang utolsó három napján szünetet tartott.

akarja tenni Évát, de ez megmondja neki, mire tett szent és szörnyű esküvést. Serédy megígéri neki, hogy hajnalra beszut áll a gyilkoson. Hosszabb terimust is tűzhetett volna ki önmagának. De nyilván szerette a hajnal és hajnalban akart meghalni.

A harmadik egész felvonás szerelmi ketősből áll. Ilyen intím szerelmi jeleneteknek rövideknek kell lenniök, különben farszatókká, vagy émelvítőkké válnak. Azonban itt kitölti a szerelmi duo a felvonás negyötöd részét. Serédy és Éva szeretkeznek s e közben megtudja Éva, hogy szerelmese ölte meg Bálintot. A végzetes időt jelentő hajnal pirkadni kezd. A boldogság órái leteltek. Éva is, Bálint is önközükkel vetnek véget életüknek. Együtt mennek a halálba. S azok, akik a szobába betörnek, már csak holttestekre bukkannak.

Ebből most már egészen világos, hogy a romantika kellő közepéből ragadta ki a szerző a darabot s felruházta azt mindazzal a diszszel-fényvel, amelyet a régi iskola rendelkezésére bocsáthatott. A dráma alapjainak sötét és zord. Humornak, derült fénynek egy sugara sem tud áttörni rajta. Csupa sóhaj, kiáltás, ádázság és szélső gyász mindenfelé. Talán ez volt az oka annak, hogy a színház közel hét esztendőig húzódozott attól, hogy színre hozza a darabot. Mennyiben volt igaza, mennyiben nem: ezt a darab életképessége határozza majd meg. A mai előadás eldönteni nem tudta, mert a közönség barátságosnak, nyájasnak bizonyult ma és minden felvonás után többször látni akarta a szerzőt, aki meg is jelent. Legintenzívebb volt a taps az első felvonás után. Később már valamivel halkabbá lett, de nem sokkal. Mindamellett a bemutatkozó előadás nem

Ma mozgalom indult meg, hogy a Ház már a holnapi nappal megkezdje ezt a három napos szünetet. Megállapodás is történt olyképpen, hogy ha a Ház ma befejezné a bankstatutum módosított szakaszainak tárgyalását, akkor már holnap szünet lesz. A megállapodás azonban tárgyalanná vált, mert még négy módosított szakasz vár elintézésre és mint hogy a kormány a szakaszokat okvetetlenül még a farsangi szünet előtt akarja letárgyalatni, kétséges, hogy a szünet hétfőn is megkezdhető lesz-e.

Ellenzéki forrásból azonban úgy tudják, hogy a még hátralévő négy cikkelyvel és a rövidebb egyezményekkel a holnapi ülésen végez a Ház, eszerint tehát holnaptól kezdve csütörtökig nem lesznek ülések. A bankjavaslat szakaszokinté tárgyalása valószínűleg csak a jövő hét közepén fog megkezdődni.

A románokkal való béke még mindig kísért. Ismételten tárgyalat erről a dologról különösen gróf Tisza István a román főpapság képviselőivel, akik közül — mint azt már megírtuk, — *Metianu* János nagyszabeni metropolita tegnap is meglátogatta. *Metianu* ezzel az alkalmattal is a magyarországi románság dolgairól beszélgetett gróf Tisza Istvánnal. Budapesten volt az udvari bál alkalmából a többi román püspök is, formális értekezletet azonban ezzel az alkalmattal nem tartottak.

Mangra Vazul képviselő erről a találkozásról a Ház folyosóján ekképen nyilatkozott:

— Természetes, hogy gróf Tisza és *Metianu* érsek között szóba került a román béke ügye. Az érsek közölte velem a tárgyaláson történeteket, de nem vagyok feljogosítva azok elmondására. A román klérus lelkes híve a békének és hogy szélesebb körökben nem tud gyökeret verni a béke eszméje, annak legfőbb oka a román sajtó magatartása, mely a legmesszebbmenő terrortól félemlíti meg mindazokat, akik a nemzetiségi békét óhajtják. Sem az érsek, sem gróf Tisza István nem adták fel még a reményt arra, hogy módot találjanak a tulzó sajtó hangjának tompítására és akkor a békének sem lesz semmi akadály.

Gróf Tisza Istvánt ma délelőtt a képviselőházban meglátogatta *Christea* Miron karánsebesi püspök. A látogatás alkalmával élénk

dönt. A későbbi előadások lesznek mérvadók a darab sorsára vonatkozólag.

Az előadás nem volt oly sikeres, mint a rendezés. Mert a rendező mindent elkövetett, hogy külsőségek dolgában messzire menő követelményeket elégítsen ki. A csoportosítás, a felvonulások, a lakodalmi tánc, a tetemrehívás, a fényjáték mind kiváló volt. Márkus Emma, az Éva ábrázolója szépen beilleszkedett a keretbe. Szép és kifejezésteljes volt. A szenvedélyes hangot megütötte és különböző skálákon át győzelemre vitte. De két partnere, Bakó és Beregi jócskán mögötte maradt. Bakó szép megjelenésű, impozáns dalia volt. Azonban, ha beszélt, mindig fojtott hangokat hallatott. Olybá tűnt föl, mint ha erőltetné a beszédet. Egyetlen nyílt szó nem hagyta el ajkát. Nem tudom elképzelni, miért fojtogatja magában a hangokat ez a színész. Beregi viszont tulment a határon. Nagy szélsőségekbe esett s úgy látszik, elvesztette önmaga fölött az uralmat. Ujabbban az a szokása, hogy fejét teljesen hátraveti és erősen rázza, ami minden esztétikai érzéket sért. Ma többször vétett így és ez volt az oka, hogy az ellenkező hatást érte el, mint amire törekedett. Jászay Mari játsza a kegyetlen anyóst. Művészien játszta, de éppen azért, mert megfelelt a szerep intenciójának, a hatás, melyet elért, ellenszenves volt. Szacsavay a Homonnay szerepében nem tévedt szélsőségekbe és így játékát elfogadhatóvá tette. Fáv Szeréna az özvegy Drághynét ábrázolta a tőle megszokott készséggel s művészi felfogással. A többi apró szerep Hajdu, Garamszeghy és Bartos kezében volt.

Timár Szaniszló.

eszméserét folytatták a román-magyar közlekedés érdekében teendő lépések felett. A püspökök ma székhelyükre utaztak vissza.

Osztrák-horvát perfidia.

— Hock Jánost megkövetésre ítélték. —

A képviselőház ülése.

Budapest, február 24.

A tegnapi viharos ülés után ma igen csöndes napja volt a képviselőháznak. Napirend előtt *Polónyi* Dezső ismételt szavátette azt az osztrák-horvát perfidiát, amely szerint a bécsi Reichsrath a magyar közjog fölruhásával horvát állampolgárságot alkotott egy törvény keretében. Gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök megnyugtató választ adott, közölte, hogy tévedésből hozott a Reichsrath ilyen határozatot, s hogy az osztrák kormány gondoskodni fog a hiba reparálásáról.

Ezután áttértek a módosított bank-statutumok folytatolagos tárgyalásra. Közben összeült a mentelmi bizottság, hogy ítélezzék *Hock* János ügyében. *Hock* tudvalevően a tegnapi botrányos jelenetek alatt keményen kikelt a pasáskodó *Návay* Lajos ellen, s miután ismételt hiába kért szót a házszabályokhoz, azt kiáltotta az elnök felé:

— Mindig ez az ember csinálja a bajt. Erőszakoskodást nem tűrik! Az elnöki jogokkal nem lehet visszaélni. Miért nincsen a többi elnökkel bajunk? Mert tisztességesen kezelik a házszabályokat!

Návay e kifakadást hallva önkényüleg a mentelmi bizottsághoz utasította *Hock*ot, az elnöki tekintély megsértése címén. A bizottság csakugyan egybe is gyűlt. *Plósz* Sándor beteg lévén, nem elnökölhetett, s így helyét *Szuljovszky* Gusztáv foglalta el. Ifju *Erdély* Sándor abszontálta magát, mert legutóbbi szeszitése lévén *Hock*kal, nem érezte magát elég elfogulatlanak. A bizottság hosszabb, szenvedelmesebb vita után *Darvay* Fülöp előadó indítványára kimondotta, hogy *Hock* a plenumot megkövetni tartozik az elkövetett sértésért. *Györffy* Gyula, a Justh-párt tagja, hiába bizonyította, hogy nem *Hock*, hanem *Návay* sértette meg a házszabályokat, a munkapártiak nem tágitottak s így *Györffy* nem tehetett egyebet, mint azt, hogy kisebbségi véleményét jelentette be.

A folyosón hamarosan hire futott a mentelmi bizottság határozatának s a Justh-pártiak erősen haragra lobbantak miatta. *Justh* Gyula, *Györffy* és mások *Kabos* Ferencz elnöknek magyarázták a sérelmeiket s hangoztatták, hogy erre a szigorú ítéletre semmi ok sem volt.

A déli szünet után *Darvay* a plenumnak megtette a bizottság jelentését, amit a többség nagy tetszéssel fogadott, míg a kisebbség tiltakozott, de nem sok sikerrel. Már-már úgy látszott — *Györffy* temperamentumos felszólalása alatt — hogy az ellenzék s a többség között összekoeczanásra kerül a sor, de *Hock* János józan gondolkodása ennek elejét vette. Amikor a jobboldal elfogadta a bizottsági jelentést, váratlanul a terembe lépett a pap-képviselő s néhány szóval csakugyan megkövette a Házát, amivel ez az incidens befejezést is nyert.

Az ülés további folyamán a bank-vita zakatolt, pergett teljes érdektelenség mellett tovább. Majdnem mindig *Polónyi* Géza beszélt, s mindazáltal holnapra már csak négy módosított cikkely maradt.

Részletes tudósításunk a következő:

A „horvát” állampolgárság.

Berzeviczy Albert elnök az ülést féltizenegy után megnyitja.

A tegnapi ülés jegyzőkönyvét ellenvetés nélkül hitelesítik.

Elnök bemutatja Hazai Samu losonezi mandátumát. (Éljenezés jobbról.) Kiadják az állandó igazoló bizottságnak.

Polónyi Dezső napirend előtt kér szót. Utalt multkori interpellációjára, amely szerint az osztrák Reichsrathban a házalási törvényjavaslat tárgyalása alkalmával *Bianchini* osztrák képviselő indítványa folytán a magyar alkotmány ellen

tervszerűen előkészített merényletet követtek el, amennyiben elfogadták nevezett képviselőnek olyan módosítását, amely a „horvát-magyar állampolgárságot” deklarálja. Most felolvassa a Reichsrath naplójából *Bianchininek* a beszédét, amely telve van Magyarország elleni ádáz támadással és valótlan állításokkal. A Ház méltóságának tartozunk — mondotta — hogy nem használunk e beszédre jelzőket s nem követjük a nyelvöltögetéseket. (Helyeslés jobbról.) De meg kell állapítani, hogy *Bianchini* tudja valótlanul állított s hogy a javaslat korrekt szövegével szemben elfogadta hamis módosítását. Nagyobb arculcsapás nemzetet nem érhet. Kéri a miniszterelnököt, hogy interpellációjára a választ sürgősen adja meg.

Gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök: Azt hiszem, mostani felszólalásom sürgősségét megokolja az, hogy meg kell világítanom ezt a kérdést, amely okvetetlenül kell, hogy bennünket érdekeljen és kell, hogy ez mielőbb tisztáztassék. (Helyeslés.)

Amidőn a t. képviselő ur interpellációját megtette, igyekeztem megállapítani a tényállást és orvából rögtön, hivatalosan azzal a kérdéssel fordultam az osztrák miniszterelnökhöz, illetőleg azt a felvilágosítást kértem tőle, hogy a szóban levő dolog hogyan történhetett meg és miben áll az, mert hiszen az osztrák kormány törvényjavaslatában teljesen helyes közjogi kifejezéseket használt és ezek az osztrák Reichsrathban egy módosítvány után mégis oly formát öltöttek, amelyet szó nélkül hagyni nem lehet. (Általános helyeslés.) Erre nézve a következő felvilágosítást nyertem az osztrák miniszterelnöktől. Először is, hogy a módosítvány elfogadása távéds folytán történt, mert abban a pillanatban, amikor azokról a Reichsrathban szavaztak, igazán nem tudta senki, hogy milyen módosítványra történik a szavazás. Ez különben mellékes; én az osztrák parlamenttel semmiféle vitakozásba nem bocsátkozom és nem vitakozom egyes képviselőkkel sem; (Általános helyeslés.) nekem csak az osztrák kormányval van dolgom és attól azt a megnyugtató választ nyertem, hogy ők, t. i. az osztrák kormány, mint ilyen, az urakházában az eredeti szövegnek helyreállítását fogják képviselni (Általános helyeslés.) és bizony remélik is, hogy ezt keresztül is fogják vinni (Általános helyeslés.) és ezen az uton, visszakerülvén az ügy az osztrák képviselőházhoz, ott is a teljes reparáció meg fog történni. (Általános helyeslés.)

A bank-vita.

Következik a bankszabadalom meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalásának folytatása.

A 83-ik szakaszról

Lovász Márton a tegnapi nyert engedély folytán nemesak a statutum 83., hanem a már tegnapi elfogadott 82. szakaszához is hozzászólt. Nem tartja megengedhetőnek, hogy a kis bankjegyek kibocsátásához a banknak joga legyen a kormány kellő befolyása, illetve ellenőrzése nélkül. Fontosnak tartja, hogy a közforgalom arannyal legyen telve és ezt a célt mi addig el nem érhetjük, míg a kis bankjegyek forgalomban vannak. Ezután rátért a 83. cikk bírálataira. Felvilágosítást kért, hogy mit jelent a vis major, amely a bankot az éreznézetés alól feloldja.

Polónyi Géza kifogásolja, hogy szakszerű kérdéseire — bár felteszi, hogy nem szándékosan történt — sem az előadó, sem a miniszter, sem az általa bejelentett szakértő, *Papp Elek* államtitkár nem felelt, holott erre őket a házszabály kötelezi.

Elnök félbeszakítja a szónokot s hivatkozva a régi parlamenti prakszisa, konstatálja, hogy a házszabályok 214. szakasza csak jogot biztosít az előadónak a felvilágosítások megadására s a kormány tagjainak, hogy szakértő közegeket nevezzenek ki, az esetleges szükséges felvilágosítások megadására, de kötelezést nem ír elő, hogy akkor is felszólaljon az előadó, ha szükségét nem látja, vagy hogy a szakértő akkor nyilatkozzék, ha a megfelelő választ a miniszter megadja. (Helyeslés jobbról.)

Polónyi Géza nem akar házszabályvitát provokálni, de nem teszi magáévá az elnök felfogását s alkalommal ellenkező precedensekről fog dokumentumokkal szolgálni. Ezután rátért a cikk bírálataira. Azt fejtette, hogy a cikk szerint joga van a banknak üzzettel és érezezel fizetni. Amíg ez a rendelkezés fennáll, a bank soha arannyal készíttető bank nem lesz. Csatlakozik ő is *Lovász* kérdéséhez, hogy mi is az a vis major? Azt hiszi, hogy arról a vis majorról van szó, hogy az osztrák cenzuralkormány ráteszi a kezét az aranykészletre, mint tette a multban. S a vis major nem a bíróság fogja megállapítani, hanem a végrehajtó hatalom fog határozni magánjogi követelések felett. Nem fogadja el a cikket.

Hellé Lajos módosítást nyújt be, amely szerint a bank fizetését törvényes „érez”-pénzzel helyett „arany”-pénzzel teljesíti. Nem fogadja el a miniszternek azt a felfogását, hogy a szerződésen

módosítani nem lehet. Sürgeti a kis bankjegyek helyett kizárólagosan az aranypénzeket. A cikket nem fogadja el.

Ábrahám Dezső is az aranyfzetést sürgette. A szakaszt nem fogadja el.

Több szónok nem lévén, az elnök a vitát beárta.

Gróf *Wickenburg* Márk előadó reflektált ezután a vita anyagára és ajánlotta a szakasz elfogadását.

A Ház ezután a 83. cikket változatlanul elfogadta.

Elnök az ülést tíz perczre felfüggeszti.

Szünet után *Lovász* Márton az előadóval szemben félreértett szavait igazítja helyre.

Hock János mentelmi ügye.

Elnök jelenti, hogy *Hock* János mentelmi ügyében a mentelmi bizottság kötelességszerűen 24 óra alatt megtette jelentését s felhívja ennél fogva a mentelmi bizottság előadóját, hogy terjeszse elő a jelentést.

Darvay Fülöp, a bizottság előadója ismertette ezután első sorban a bizottsághoz áttett jegyzőkönyvi kivonat tartalmát, mely szerint *Hock* János a Ház tanácskozását folytonosan zavarváu, további intézkedés végett a mentelmi bizottság elé utasított. E jegyzőkönyvi kivonat a Ház tegnapi ülésén hitelesített s így az jogilag elismertett. A mentelmi bizottság az ügyet tárgyalta s határozatával szemben *Györffy* Gyula különvéleményt jelentett be. A mentelmi bizottság a jegyzőkönyvön kívül a Ház naplóját is figyelembe vette. Ismertette a naplónak idevonatkozó részét is. Első közbeszólása *Hock*nak ez volt: „Mindig ez az ember csinál bajt!” (Ugy van! balról.) Csodálja, hogy helyeselnek, amikor az elnököt így aposztrofálják: „ez az ember!” Ismerteti a többi közbeszólást is. *Hock* folytonosan zavarta a rendet. A házszabályok 255. szakasza világosan előírja az elnök intézkedési jogát. Az első rendutasítás.

Felkiáltások a szélsőbalról: Ez nem volt meg! Nincs a naplóban!

Darvay Fülöp előadó kijelenti, hogy a nagy zajban talán a gyorsírók nem hallották, de a mentelmi bizottság tagjai is hallották. Egyébként a rendutasítást csak fakultative írja elő a házszabály. Mindazon körülmények fenforogtak, amelyek a szakasz alkalmazását involválhatták. Ez előzetes tényállás megállapítása után a mentelmi bizottság az elnöki tekintély mély megsértését látta s felmerült a kérdés, hogy mely szankciózt alkalmazza. A Ház tekintélye megkívánja, hogy az a képviselő, aki a Ház tekintélye ellen is vét, kövesse meg a Házát. Előterjeszti a mentelmi bizottságnak idevonatkozó javaslatát. (Helyeslés jobbról.)

Felkiáltások balról: Halljuk a kisebbségi véleményét!

Elnök elrendeli a kisebbségi vélemény felolvasását. (Megtörténik.)

Györffy Gyula előszóval is megindokolja különvéleményét. Kifogásolja, hogy az elnök enuncziációját sem a képviselők, sem *Hock* nem hallotta. Ennél fogva napirendetértést javasolt. Miután a bizottság ezt nem fogadta el, a Háznak teszi ezt a propeccziót. Az ügyből hatalmi kérdést csinálni nem szabad. A házszabályokhoz való szólás iránti kérelemre az elnök választ sem adott *Hock*nak.

Felkiáltások balról: *Návay* kövesse meg a Házát!

Györffy Gyula e tényben a képviselő jogán esett sérelmet látja. Lojalisan valónak fogadják el az elnök kijelentését, hogy ő ezt a jelentkezést nem hallotta. Mert ha nem fogadná el, ezt a házszabályok súlyos megsértésének tartanák. (Zaj jobbról.) *Hock*nak azt kiabálták a tulról: Jöjjön ide, hadd huzzuk le a reverendáját! Ezt a közbeszólást sem lett volna szabad eltűnnie az elnöknek. De ismét lojalisan elfogadják, hogy a nagy zajban az elnök ezt sem hallotta. De ha még állandóan zavarta is *Hock* a rendet, a házszabályok szerint az elnöknek előbb figyelmeztetni s aztán rendutasítani kellett volna s csak akkor kérhette volna a mentelmi bizottsághoz való utasítást vagy pedig, ha az illető durva sértést követett volna el.

Felkiáltások jobbról: Ez az!

Felkiáltások balról: Hol a durva sértés?

Györffy Gyula végül ajánlotta különvéleményének elfogadását.

Következett a szavazás.

A többség a mentelmi bizottság javaslatát fogadta el.

Felkiáltások balról: Erőszakoskodás!

Felkiáltások jobbról: Nem fogunk megijedni!

Hock János: A magyar törvényhozás iránt való tiszteletből lemond az önvédelem minden jogáról s aláveti magát a Ház többsége határozatának és amennyiben a Ház tekintélye ellen vétet, a házszabályok által előírt módon megköveti a Házát. (Helyeslés jobbról.)

A vita folytatása.

Elnök: Az ügy el van intézve. Folytatjuk a bankvitát.

A 84. cikkknél

Csermák Ernő (szólásra emelkedik, a jobb-aldalról sokan kimennek).

Kelemen Béla: Nem vagyunk tanácskozásképesek!

Elnök megszámláltatja a jelenlevőket.

Hammersberg László jegyző: Ötvenen felül vannak jelen!

Elnök: A Ház tanácskozásképes.

Csermák Ernő folytatja beszédét. Kifogásolja a cikk bizonytalan rendelkezéseit. Nem fogadja el.

Polónyi Géza ellentétet lát a cikk rendelkezéseit a külföldi váltók ércfedezetét illetőleg. Ellenzi az adómentes bankjegykontingens felemelését.

Holló Lajos helytelennek s károsnak tartja, hogy az ezüstöt beszámítjuk az ércfedezetbe s hogy ennek alapján a bank újabb jegyeket bocsásson ki. Az adómentes bankjegykontingens felemelését illetőleg Polónyival ellentétes álláspontot foglal el.

Polónyi Géza szavai értelmének helyreigazítása címén kért szót s konstatálja, hogy a bank mérlegében az ezüst is szerepel mint ércfedezet.

Elnök: Több szónok nem lévén, a vitát beárja.

Gróf Wickenburg Márk előadó: A bank nem tehet mást, minthogy az ezüst kurrenst teljes mértékben számítja be az ércfedezetbe, mert hiszen ennek megfelelő bankjegye van kint. A banknak nem érdeke az ércfedezet, mert hiszen a kibocsátott bankjegy nem hoz neki hasznot. Ami a bankjegykontingens felemelését illeti, az szükséges. Kéri a cikk elfogadását.

A többség a 84. cikket elfogadta.

Elnök: Következik a módosított 93. cikk.

Polónyi Géza felveti azt a kérdést, hogy az Osztrák-Magyar Bank a portómentességet a magyar kincstár kárára használja fel. Kéri egyébként, hogy a portókedvezményt miképp használhatja fel a bank.

Ábrahám Dezső osztozik Polónyi felfogásában.

Elnök: Több szónok nem lévén, a vitát beárja.

Lukács László pénzügyminiszter: Arról nincs tudomása, hogy a magyar területéről az arany mesterségesen elvonatnék. A termelőktől igyekeznek az aranyat a magyar kincstár részére biztosítani. Ennek szállítására szól a szállítási kedvezmény. Ha a pénzveredék Budapestre áthelyezése indokolt volna, attól nem zárkoznék el. De erről a kérdéssel különben is csak a pénzügyi tárczánál lehetne beszélni. A portókedvezmény kérdése egyébként nem új, csak a statumban szerepel most először. A bank a 10 koronás bankjegyekért kapja ezt ellenszolgáltatásul. Kéri a cikk elfogadását.

A Ház többsége a cikket elfogadta.

Az előrehaladt időre való tekintettel három óra előtt félbeszakították a tárgyalást s megállapították a holnapi ülés napirendjét. Az ülés ezzel véget ért.

Budapest, február 24.

A miniszterelnök utazása. Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök vasárnap délután Grácba utazik, hogy részt vegyen nővére, **Lodron-Laterano Albert** grófné született **Belasi Khuen Angelika** grófné leányának, **Margarita** grófnőnek esküvőjén, akit gróf **Clary-Aldringen** Manfred stájerországi helytartó és neje, született **Pejacsevich** Franciska grófnő fia, gróf **Clary-Aldringen** Ödön vezet oltárhoz. A miniszterelnök kedd reggel visszautazik Budapestre.

A mentelmi bizottság ülése. A képviselőház mentelmi bizottsága ma délelőtt 10 órakor **Sulyovszky** Gusztáv elnökle alatt ülést tartott, melyen a képviselőház tegnapi határozata alapján eléje utalt **Hock János** és **Návay Lajos** alelnök között felmerült ügyet tárgyalta. **Györffy** Gyula kompromisszumot ajánlott a bizottságnak az ügy olyan megoldására nézve, hogy mivel a képviselőházi naplóból és köztudomásból is megállapítható, hogy az elnök **Hock Jánost** nem utasította rendre, **Hock** pedig semmiféle olyan rendező határozatot nem követelt el, amiért a mentelmi bizottsághoz kellett volna utasítani s ennek következtében a mentelmi bizottsághoz való utasítás

tévedésen alapult és ezért az ügy további eljárás tárgyát nem képezheti, — a bizottság szüntesse meg az eljárást. A bizottság munkapárti tagjai, az elnöki tekintély megtámadását hangoztatva s a felajánlott kompromisszum következményeire hivatkozva, **Györffy** javaslatához nem járultak hozzá, hanem **Darvay Fülöp** előadó indítványára **Hock Jánost** a Ház megkövetelésére ítéltek. **Györffy** Gyula és **Bottlik** István a határozattal szemben kisebbségi véleményt jelentettek be.

A delegációk.

— **Dreadnoughtok a magyar delegációban.** —

— **Háromnegyed milliárd plusz-kiadás,** —

— **Vita a hármasszövetség körül.** —

Magyarellenes kirohanások az osztrák delegációban.

Budapest, február 24.

Egy megdöbbenő számadat tette szenzációssá a magyar delegáció mai plenáris ülését. **Lukács** László pénzügyminiszter teljes őszinteséggel megvallotta, hogy a tengerészeti és a hadügyi tulkiadások öt esztendő alatt több mint háromnegyed milliárdra rúgnak, kerek szám szerint 752 millió 700 ezer koronára, amiből Magyarországra 275 millió 800 ezer korona többkiadás esik. Egyelőre, az eddigi adatok alapján ennyi az a fokozott igény, melylyel a hadvezetőség föllép és még szép lesz tőle, hogyha megmarad az így megszabott keretek között s még az öt esztendő folyamata alatt nem áll elő újabb tulkiadásokkal. Az 1911 évi költségvetésben — **Dreadnoughtok** nélkül — a hadsereg és haditengerészet szükséglete 427,8 millió korona, öt év alatt ez a normális szükséglet is kitesz 2139 milliót. A tulkiadással együtt tehát öt esztendő alatt 2892 millió koronát fog költeni a monarchia a militarizmussal együtt járó szükségletekre. Az ember feje megszedül ettől a horribilis számtól: rövid öt esztendő alatt közel három milliárd katonai eszközre.

Honnan, miből vegye ez a szerencsétlen ország a reá eső terheket? **Rosenberg** Gyulát, a tengerészeti albizottság előadóját nem aggasztotta ez a kérdés, hanem melegen ajánlotta a tengerészeti főparancsnokság követeléseinek a teljesítését. Az ellenzéki szónokok ellenben: **Baththyány** Tivadar és **Mezőssy** Béla már fölvetették azt a kérdést is, hogy miből? **Lukács** László, akihez fordultak ezzel a kérdéssel, rögtön válaszolt, azonban megnyugtató helyett csak azzal tudott felelni, hogy a már említett irtózatossággal megdöbbenette a lelkeket. A „miből” kérdésre azonban ő sem tudott kielégítő választ adni.

Mezőssy Béla nagyszabású beszédben bizonyította azt, hogy a külpolitikai helyzet egyáltalában nem indokolja azt a fegyverkezési örvényet, mely a bécsi körökön erőt vett s rámutatott arra, hogy a **Dreadnoughtokra** nem nekünk van szükségünk, hanem az Angliával versengő Németországnak. A német és az angol antagonizmus pedig konkurrens kereskedő versengése, amihez nekünk semmi közünk. **Mezőssy**nek ez a kemény kritikája idegessé tette gróf **Tisza** Istvánt, aki azonnal védelmébe vette Németországot és a hármasszövetséget, közben erősen támadva azokat, akik a létszámemelés megakadályozásával csorbát ütöttek a hadsereg harcalképességén.

Az osztrák delegációban a külügyi költségvetést tárgyalták, természetesen sürny magyarellenes kirohanással tarkítva. Feltűnt, hogy a cseh képviselők erős támadásokat intéztek **Aehrenthal** ellen a **Vasics**-féle hamisításból kifolyólag. Ez nem egyes képviselők harca volt, hanem szervezett támadás és **Aehrenthal** bár védekezett, igen kevésbé volt képes ezeket a támadásokat visszaverni.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök és felesége a két delegáció és a magyar országgyűlés két háza tagjai tiszteletére jövő hét esztendőnkön, a miniszterelnökségi palotában estélyt adnak.

Tudósításunk a következő:

I.

A magyar delegáció.

Elnök gróf **Zichy** Ágost az ülést egynegyed hat órakor nyitja meg. A mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítik. Következik a napirend során

a tengerészeti albizottság jelentése.

Rosenberg Gyula előadó ismerteti a jelentést és ennek kapcsán a tengerészeti költségvetést. Az eddigi osztagok már majdnem mind hasznavehetetlenek. A hadihajók építési költségei folytonosan emelkednek és ámbár a most **Dreadnoughtokra** követelt 240 millió ijesztő összeg, ennek dacára még kell ezt az összeget szavazni, mert a régi csatahajók használhatatlanok. Precízírozni kell álláspontunkat a flottaszaporításra vonatkozólag. Ellene van a flottatörvény előterjesztésének, mert erre egyrészt semmi szükség nincs, másrészt pedig csak attól lehet függővé tenni flottafejlesztésünket, hogy szomszédaink milyen mértékben fejlesztik a magukét. Azonkívül ott, ahol megcsinálták a flottatörvényeket, azért csinálták meg, hogy a törvényhozásokat egy nagymérvű flottafejlesztésre megnyerjék. Nálunk fék volna a flottatörvény, de erre szükség nincs. Rátér ezután azokra a fölfogásokra, amelyek a mi flottafejlesztésünket összefüggésbe hozzák a hármasszövetséggel és a **Dreadnoughtok** építését egyrészt a német flotta kiegészítőjének, másrészt pedig az Olaszország elleni fegyverkezésnek tekintik. Mind a két magyarázatot képtelenségnek tartja és polemizál ezekkel a fölfogásokkal. Szórolására aláírja azt, amit az osztrák delegációban **Grabmayr** mondott és **Olaszországgal** való szövetségünket őszintének és szívélyesnek mondja. Súlyt fektetünk arra, hogy a flottára költött pénz egy része legalább megmaradjon az országban az ipari megrendelések révén. Megelégedéssel konstatálja, hogy lépésről-lépésre folytatott harcokkal sikerült elérni azt, hogy a megszavazandó összeg egy harmadrésze a magyar iparnak jut a megrendelések révén. Ebből természetesen jórészt a fiumei **Danubius-gyárak** és az országban levő löszergyárak veszik ki a részüket. Meggyőződése, hogy mi csak mint nagyhatalom tudunk fönmaradni és mert a nagyhatalmi pozíciónk érdekében okvetlenül szükségünk van akezióképes flottára, kéri a költségvetés megszavazását. (Helyeslés.)

Gróf Baththyány Tivadar: Nem tartja valószínűnek, hogy a most megszavazott összeg keretében fog maradni a flottafejlesztés. Mihelyt megépült a negyedik **Dreadnought**, fog utána következni a többi négy és mellékhatói. A megrongált és elavult hajók kijavítására egyelőre huszmillió van praeliminálva, de az is sokkal több lesz. A flottafejlesztés összes költségeit egy milliárdra teszi, amelyekből Magyarországra több, mint háromszáz ötven millió hárulna. A flottafejlesztéssel karöltve kell járnia a legénység és tisztái állomány fejlesztésének, továbbá a rezi nagyobbodásának. Ha ebben a tempóban fog haladni a flottafejlesztés, akkor az évi tengerészeti költségvetés legalább 250 millióra fog rúgni. Ez olyan óriási összeg, hogy szemben vele meg kell gondolnunk, hogy-e olyan előnyök, amelyek a nemzetet kárpótolják a meghozott áldozatokért. Honorálja azt a lelkesedést, amelylyel a tengerészet vezetősége a flottát nagygyá akarja tenni, de annál nagyobb számításal kell nekünk mérlegelnünk, hogy mi az áldozatkészségnek az a végős határa, ameddig mi elmehetünk. **Rosenberg**gel szemben vitatja, hogy szükség van a flottatörvényre. Ez maga **Montecuccoli** is elmondotta és ezzel sokkal nagyobb alkotmányos érzéket árult el, mint **Rosenberg** Gyula. Annak az országos bizottságnak, mely a mai összetételű parlamenttől kapta a megbízását, nincsen is joga ahoz, hogy ilyen súlyos terheket rakjon a nemzet vállára. Erre csakis annak az országgyűlésnek volna joga, amelyik az általános, titkos választói jog alapján ülne össze. Előbb csinálják meg az általános választói jogot, amit régen megígérték és csak azután jöjjenek a flottafejlesztéssel. Nem szavazhatunk meg ilyen óriási összegeket, addig, amíg ki nem mutatják, hogy azokat miből akarják fedezni. (**Lukács** László pénzügyminiszter a mondat közepén föllép és távozik a tereméből. Mozgás és derűtség.) Bizonyítja, hogy amikor az ország egyre jobban eladósodik, a nép szegényedik és kivádozol, nem bírja el az ország a terhek ilyen arányú emelését. Nagyra vannak azzal, hogy a magyar ipar is jelentős mértékben fog részesedni az új megrendelésekben. Miután negyvenhárom esztendeig állandóan mellőzték a magyar ipart, most, amikor ekkora újabb követelésekről van szó, nem mérték a nemzet elé lépni enélkül a koncesszió nélkül. Azóta, hogy a **Dreadnoughtok** megrendeltek, a triezti **Stabilimento Tecnico** részvényei örülten emelkedtek. Annak a fölfogásnak a jele ez, hogy az ilyen üzletekben az állam rendszer a fejlődésben szerepét játsza. Az ügyügytartás nem lehet a Skoda-gyár monopoliuma, kérdezi a hadügyminisz-

tert, van-e kifogása az ellen, hogy Magyarországon ágyugyár épüljön s hajlandó-e ezt ő maga is elfogadni. A költségvetést nem fogadja el.

Lukács László pénzügyminiszter: Mintán itt egy ötve terjedő programról van szó, természetesen, hogy ötve előre nem lehet megjelölni azt, hogy a kiadások miből lesznek fedezendők. Az összes szükségleteknek fedezetet kell találni az összes bevételekben. Azok a szükséglettöbbletek, melyek a programmal kapcsolatban föl fognak merülni, a következők alakulnak: A hadsereg és haditengerészet rendes és rendkívüli költségvetési többlete a legközelebbi öt évben: 335.3 milliót, hehez járul évi 20 millió rendkívüli hitel, ami összesen 100 millió, a hiteltullépések és a költségvetések realitása érdekében még egy tízmillió tétel van tervbe véve, a hajóépítésekre, a haditengerészet számára 312 millió, mind az öt évre együtt ez összesen 752.7 millió korona. Ebből Magyarországra kvóta szerint esik 275.3 millió, ennek a fedezéséről kell a legközelebbi öt év alatt gondoskodni. Az 1911. évben Magyarországra 34.7 millió korona esik. Ennek a fedezéséről úgy gondoskodott, hogy az 1911. évi költségvetésbe, mintán a közös hadügyi szükségletet többletet még nem ismerte, a szeszadótöbbletet nem állította be s azt erre a célra rezerválta. Képesek leszünk tehát normális forrásainkból fedezni a szükséglet-többleteket. A jövődó névze számításokkal bizonyítja, hogy a vámbevételek preliminált emelkedésekből és egyéb forrásokból fedezetet fognak nyerni. A kormány a program elfogadásával szem előtt tartotta az ország teherviselő képességét s nem látja jogosultnak Batthyányt azt a vádját, hogy ezzel az országot kizsárolják, mert a terheket adóemelések és rendkívüli eszközök igénybevétele nélkül fedezni tudjuk.

Issekutz Győző személyes kérdésben reflektál Batthyány egy megjegyzésére és megvédi azt a közjogi felfogását, hogy külön flottatörvény megalkotása a véderőtörvény reformjág nem is lehetséges.

Mezőssy Béla úgy látja, hogy a magyar delegációban a magyar pénzügyminiszter őszintébb volt, mint az osztrák delegációban az osztrák kormány. Az osztrákoknál egy félhivatalos számítás kétszázmillióval kevesebb összeget mutatott ki, mint a magyar pénzügyminiszter, egy másik, hivatalos számítás már valamivel kevesebb differenciát mutat ki. Ezután Lukácsal polemizál, aki a kötelező ösztönzést elmulasztotta arra nézve, hogy ezeket a terheket miből akarja fedezni. A pénzügyminiszter optimizmusát nem osztja ebben a tekintetben. A terhek mértékétlen szaporítása erős fegyver a nemzetiségi agitátorok kezében, akik nem azt mondják, hogy „elvittek a pénzedet a hadseregbe”, hanem azt, hogy „a pénzedet elviszik a magyar urak adóba, anélkül, hogy adnának érte valamit”. Rosenberg előadással polemizál ezután és vitatja a flottatörvény szükségét, mert ez lett volna az egyetlen gátja a túlzó követeléseknek s a delegációk szilárdasági koefficienséig elég alacsony ahhoz, hogy bár Rosenberg Gyula nem tartotta szükségesnek, szükség legyen erre a félre. A külpolitikai helyzetből bizonyítja, hogy ma már nincsen szükség arra, hogy a népek a fegyveres békéért olyan nagy áldozatokat hozzanak. A régi mumusok, amelyek Európa békéjét fenyegették, a francia revans eszmé, a szlav imperializmus elvesztették féltettségüket. Egy olasz-osztrák viszály esélye is kizártnak tekinthető. Nem tudja megérteni, miért kellett éppen most a hadsereg és a haditengerészet rohamosan gyors fejlesztéséhez kérni a törvényhozások áldozatát. Tengeri forgalmunk olyan kevés, hogy ez ezt egyáltalában nem indokolja. Ha Anglia milliókat áldoz a tengerészeti fejlesztésére, ez érthető. De mit akarunk mi, szárazföldi forgalmi ország? Kétségtelen, hogy a hármasszövetségnek hozzuk meg az áldozatot, mert az egyetlen feszítő, mely az európai konstellációban mutatkozik, az angol-német ellentét, mely két üzleti konkurrens viszállyal jelenti. Ez Németország és Anglia magánügye, nekünk semmi közünk hozzá. A technika rohamos haladása mellett mi biztosít bennünket az ellen, hogy amire a Dreadnoughtok elkészülnek, nem lesznek-e azok ócskavaszok? A költségvetést nem fogadja el.

Gróf Tisza István: Mezőssyvel polemizál. Őya inti Mezőssy a jövődómondástól, csak a közelvult eseményei bizonyították be, hogy létszólag nyugalmas külpolitikai helyzet milyen rohamosan válhat veszedelmes. Hadseregünk nem lesz addig kellő színvonalon, amíg a honvédtüszörög nem kapja meg a tüszöréget, a gyalogság a fölmelt ujonczjutalékot. Hosszu évek sorozatába kerül, a míg harcoképességünknek ezek a sorból kiközösülést nyerne. Az annexió idején, amikor háberus bonyodalmak fenyegettek, sokszor eszébe jutott, hogy nem szeretne azoknak a lörében lenni, akik a hadsereg harcoképességét az ujonczjutalék föl-emelésének megakadályozásával esorbították. Megütözik azon, hogy két évvel azután a szolgálát után, amit Németország az annexió idején tett a monarchiának, olyan hangon beszélnek a német

szövetségről, mint azt Mezőssy tette. Hármasszövetség nélkül még nagyobb áldozatokat kellene hoznunk a nemzet biztonságá érdekében, mint most. A költségvetést elfogadja.

Mezőssy Béla személyes kérdésben kifejti, hogy ő vele szemben felesleges megvédeni a hármasszövetséget, melynek ő maga is híve.

Elnök az ülést félkilenczkor berekeszti. Legközelebbi ülés holnap délután öt órakor.

II.

Az osztrák delegáció.

A délelőtti tanácskozás.

Az osztrák delegáció mai ülését délelőtt 10 órakor nyitotta meg *Baumeister* elnök. Jelen voltak a közös kormány tagjai és báró *Bienert* miniszterelnök.

Steiner benyújtja sürgős indítványát, amelyben első sorban azt kívánja, szólítaná fel a delegációt a tengerészeti parancsnokot, hogy mutassa be haladéktalanul a magyar kereskedelmi miniszterrel kötött jegyzőkönyvi megállapodást a hajóépítések felosztása s az esetleges egyéb ipari szállítások dolgában; netán bizassék meg a hadügyi bizottság azzal, hogy az egyezményről a plénumnak mihamarabb jelentést tegyen. Ezenkívül föl szólítja az indítvány a tengerészeti parancsnokot arra is, hogy közölje, vajjon a löszerekekkel való rekompenzáció alatt a magyar töltnygyarak ötven százalékos részesedése értendő-e?

A sürgősséget kétharmadtöbbséggel elfogadták. *Montecuccoli* tengeragy: Ismeretes, hogy magyar részről az a feltétel állítottott fel, hogy Magyarország a 312 millió hitelen kvóta szerint reszesítessék. A 36.4 százalékos magyar kvóta 113 millió koronára rug. Hogy ezt az összeget elárjűk, Magyarországon rendelték meg egy csatahajónak, két panczélos, két czirkáló és hat torpedó-naszád építését. A panczélosokat azonban Magyarországon nem készítik és az erre eső összeg kiegyenlítése végett Magyarországot löszerek és lövegek megrendelésével kárpótolják. Az erre vonatkozó határozmányok jegyzőkönyvbe foglalattak, amelynek szövege a hadügyi bizottság és albizottság elé fog terjesztetni.

Az indítványt erre a hadügyi bizottsághoz utasították.

Gessmann visszautasítja *Bartolinak* azt a szemrehányását, hogy az olasz diákok Bécsben rücsenek biztonságban. Éppen ellenkezőleg áll a dolog, mert az olasz diákok revolverlövési fenyegettek a bécsi egyetemen a testi épséget. Pártja nevében kijelenti, hogy *Aehrenthal* iránt bizalommal viseltetik és a költségvetést megszavazza.

Masaryk a Vasics-féle okirathamisítási affért hozza szóba és kijelenti, hogy minden állítását fentartja, mert *Aehrenthal* semmit sem tudott megzafolni.

Ceglinski bizalommal van a külpolitika vezetése iránt, amely ezúdatosan szolgálja a békét. Rámutat a „*Novoje Vremja*” egy cikksorozatára, amelyben az van elmondva Ausztria Magyarországról, hogy háborura készülődik Oroszország ellen és e tervét márcziusban végrehajtáná. Ezzel szemben konstatálni kell, hogy Ausztria-Magyarországnak jelenleg semmi oka sincs az orosz birodalomra ellenséges szemmel nézni és ha Oroszország, mint korábbi években, bizalomteljesen fordul Ausztria-Magyarország felé, a két birodalom rá fog találni a kölcsönös megértés útjára.

Seliger szóvá teszi a porosz hatóság eljárását az osztrák munkásokkal szemben és kérdi *Aehrenthal* gróftól, mit tett avégett, hogy az osztrák munkások a porosz rendőri garázdálkodás brutalitásai ellen megvédessenek?

Hauser megjegyzi, hogy most először tagja a delegációnak, ahol sok érdekeset tapasztalt. Örömmel említi föl, megismerte Budapestet, a szép fővárost és elismeréssel szól a delegációs tárgyalások magas színvonaláról. Majd arról beszél, hogy a keresztény-szocialista párt nem klerális abban az értelemben, hogy a klérus uralmát akarná megalapítani, ha az volna, még ma kilépné a pártból. A keresztény-szocialista párt néppárt és az is marad. *Masaryk* beszédére reflektálva, azt mondja, hogy a tanárok a legborzasztóbb emberek a politikában. Mondhatnak a papokról azt, amit akarnak, azok nem doktrínéknak, de a tanárokat minden politikai országos esapásnak tekint. Süru közbeszólások közt gungulódik *Masaryk* beszédében, aztán kifejti, hogy a belső fejlődés terén addig nem jutunk előre, míg a Magyarországgal való viszony tisztázva nincs.

Soukup: Hiszi-e, hogy ez lehetséges lesz?

Schlegel: Mindenesetre szükséges.

Hauser: Jóakarattal sikerülni fog a dolog. A magyarokkal azonban aligha érteljük meg magunkat, amíg Magyarországon a mai választói jog és a mai választási rendszer fennáll, míg a nemzetiségiakat elnyomják, mindíg egy bizonyos klikk fogja csinálni a politikát.

Sramek felszólítja a külügyminisztert, kereszen eszközöket és módot arra, hogy az összmonarchia közösségének érzése a magyarországi nemzetiségek elnyomása által megne zavartassék. Különösen a tótokkal való bánásmódot hibáztatja. Végül az üldözött törökországi keresztények védelmére hívja föl a miniszter figyelmét.

Elnök a tanácskozást itt felfüggeszti és folytatását délután három órára tüzi ki.

A délutáni tárgyalás.

Bachmann hosszasan fejtegeti az annexió folytán előállt európai helyzetet. Konstatálja, hogy az erők elosztása most is ugyanaz, mint volt az annexió idején. Oroszország és Anglia a Balkán-kérdésben ma is egy követ fujnak. Mindazáltal megnyugtatónak tartja a külügyminiszter expozéját, mely határozottan a béke fentartására törekszik. Bizalommal van a külügyminiszter személye iránt és a költségvetést elfogadja.

Kramarz kijelenti, hogy mint ellenzéki nagyon jól érzi magát. Ő neki nem lesz baja a választóival, mint lesz a többség képviselőinek, akik a katonai terheket megszavazták. Elítéli az annexió politikát és azt az irányzatot, amely az anektált tartományok kormányzását vezérli. Ez az irányzat még *Kállay* közös pénzügyminiszter korából maradt, aki Boszniában a lakosság többségének ellenére kormányzott. Ellenségnek tekintette a szerbeket, holott ezek képezik odalenn a számszerű nagy többséget. Ez az irányzat nyilatkozott meg az annexiónál is. Hamis aktákat fektettek fel, hogy az annexiót végrehajtsák és hogy ezt a manipulációt fedezhessék, ötven ártatlan embert hónapokon át börtönben tartottak és családjaikat kenyér nélkül hagyták.

Klofac: Nálunk Csehországban is így megy ez!

Kramarz az aktahamisítások dolgában *Masaryk* álláspontját védelmezi. Ezután a német képviselők zajos ellentmondása közt tárgyalja a csehországi viszonyokat. Tűmadja az alldéutsch politikát, amelynek Ausztriában semmi értelme nincs. Beszédét azzal fejezi be, hogy a költségvetést nem fogadja el.

Aehrenthal külügyminiszter ismételtlen tiltakozik az ellen, hogy a nagyszerb-pörnek a Vasics-féle hamisításokhoz köze volna. Ezt már ő multkori beszédében részletesen kifejtette.

Kramarz konstatálja, hogy a nagyszerb-pör menetére a külügyminiszterium erős befolyást gyakorolt és ezt a ténny elvitatni nem lehet.

Oberleitner mint az osztrák ipar egyik képviselője szólalt fel és a külügyi vonatkozásokban is csak az ipar érdekeit keresi. Az ipari fejlődés legfontosabb érdeke, hogy a külpolitika a békét szolgálja, vagyis azokon a nyomokon haladjon, amelyeket *Bismarck* és *Andrássy* jelöltek ki az utó-cok számára. Ő úgy veszi észre, hogy külpolitikánk jelenlegi vezetői nem térnek el ettől a hagyománytól. Polemizál *Kramarz*-al, aki mindenért, ami a külpolitikában történik, a német naturalizmust teszi felelőssé. Így van a hadügyi terhek kérdésében is. Másokra, a többségre hárítja át e terhekért a felelősséget. *Kramarz* azonban téved, ha azt hiszi, hogy a többség e terhekért nem áll be, vagy nem tudja azok szükségességét megindokolni. Akik megszavazzák a hadügyi költségeket, azok át vannak hatva attól a gondlattól, hogy azt a béke fentartása érdekében teszik.

Udrzal kijelenti, hogy *Masarykot* a Vasics-egyb ember érzelmei készítették. A hadügyi költségvetéssel foglalkozik, amelyet a többség minden-estre meg fog szavazni, holott az ország pénzügyi helyzete nehéz.

Tomazevski a külügyi helyzettel foglalkozik. Sajnálattal konstatálja, hogy addig, míg Ausztriában a lengyel államfentartó elem, Német- és Oroszországokban tüzzel-vassal elnyomják őket. Ennek dacára a lengyelek bizalommal viseltetnek a külügyminiszter iránt, mert ő a béke politikáját inaugurálja.

Aehrenthal külügyminiszter örömmel tapasztalja, hogy ez évben a delegátusok nem viseltetnek oly tüntető bizalmatlansággal szövetségeseink iránt, mint a multban, sőt egyes delegátusok tanúságot is tesznek a szövetségek szükségessége mellett. Az a balfelfogás pedig, amely a „Németországba való bekebelezést” és „a két eszárság izolálását” illeti, teljesen kiveszett a vitaanyagból. Tiltakozik az ellen, mintha a tengeren való fegyverkezésünk Olaszország ellen irányulna. Tengerészetünk fejlesztésére és karbantartására a többi hatalmasság hasonló mértékű fegyverkezés által kényszerítettünk. Polemizál az egyes szónokokkal és balkáni politikánk békés szándékait azokkal a kereskedelmi szerződésekkel bizonyítja, amelyeket a Balkán-államokkal legutóbb kötöttünk. Elfogadására ajánlja a külügyi költségvetést.

Fon az olaszok, szlovének és horvátok közötti viszonyról beszél és *Bartoli* delegátussal polemizál. A szlovének igazát védi,

Elnök a tanácskozást itt megszakítja és folytatását holnap délelőtt tíz órára tűzi ki. Az ülés este nyolcz órakor végződik.

Zajos jelenetek a Száborban.

— Gyalázzák egymást és Magyarországot. —

Budapest, február 24.

A horvát országgyűlésen ma ismét balkáni jelenetek történtek, amire az adott alkalmat, hogy Radics képviselő keményen átmadta a koalíciót, a koalíziós képviselők pedig közbeszólások özönével zavarták Radicsot. Sértések és ellensértések, elnöki rendreutasítások röpködtek a levegőben. Eközben Magyarországnak is kijutott: Radics olyan kvalifikálatlan sértésekkel illette a magyar parlamentet, hogy ezért is elnöki rendreutasítást kapott.

Részletes tudósításunk a következő:

A horvát országgyűlés mai ülésén a folytatásos felirati vita folyamán Radics István folytatja beszédét, amelyet tegnap délelőtt 10 órakor kezdett meg, rövid megszakítással újféllyel folytatott és csak indiszpozíció miatt szakított félbe. Szóla ma hevesen támadja a horvát-szerb koalíciót és ajánlja a koalícióhoz tartozó képviselőknek, hogy inkább komolyan foglalkozzanak politikai tanulmányokkal, semmint a külügyminisztert belgrádi parancsra sárral dobálják. (Közbekiáltások a koalíciónál.) *Staresevics* és *Radics* képviselők között izgatott szóváltás keletkezik. Radics beszéde további folyamán kijelenti, hogy a szerbek és horvátok között harmónia csak úgy lehetséges, ha a szerbek a horvátokat kihasználhatják; mihelyt azonban a horvátok kívánnak valamit, a szerbek a közösséget nem ismerik többé. Szóla egy óráig beszél, mire szünet áll be.

Délután fél 2 órakor folytatták az ülést. Radics István folytatja fejtegetéseit és egyes szerb politikusoknak a bosznia-hercegovinai kérdést illető nézetei ellen polemizál. Ismerteti Szerbia aspirációit Boszniára és azt mondja, hogy az annexió idején a horvát-szerb koalíció sajtója oly szerb publicisták műveit ajánlotta, akik a monarkhiának Boszniát illető jogát tagadták.

Pribicevics ezt kiáltja a szülő felé: Bizonyítékokat! Ha nem tudsz bizonyítékokat hozni, hitvány alak vagy! (Nagy láрма. Az elnök *Pribicevics* rendreutasítja. *Lorkovics* képviselő szóváltásba keveredik Radics Antal képviselővel és ezt kiáltja feléje: Maga épp oly gazember, mint a fivére! Oriási láрма. Elnök *Lorkovics* rendreutasítja.)

Radics István a koalíció felé fordul és azt mondja: Fogalmatok sincsen, mi mindent tudok rólatok! Ezután kijelenti, hogy a horvátok a hársburgi monarkiában mindig jól érezték magukat és csak ebben a monarkiában tekinthetnek jobb jövő elé.

Ezután Radics ismét szóvitába elegyedik a koalíziós képviselőkkel és ezt kiáltja *Pribicevics* felé:

— *Ti, akik királyokat gyilkoltatok...!* Ezek a szavak irázatos felháborodást keltenek a koalíciónál. A képviselők zürzavarosan perczekig gyalázzák egymást. *Pribicevics* és *Budiszavljevics* izgatottan kiáltják Radics Antal felé:

— Gazember! Gazfickó!

Az elnök, aki Radics Antal szavait nem hallotta, *Pribicevics* és *Budiszavljevics* képviselőket rendreutasítja, mire viharos tumultus keletkezik a koalíciónál, akik ezt kiáltják az elnök felé: Utasítsa rendre Radicsot! Az elnök kijelenti, hogy nem hallotta, amit Radics mondott.

Radics István ezután folytatja fejtegetéseit. Követeli a regnikoláris bizottságok egybehívását, polemizál a koalíció felirata ellen és elismerését nyilvánítja *Tomasics* bán iránt, aki hazafias és jellemes ember, bár nem a nép embere. Beszédét Horvátország és a király éltetésével fejezi be.

Az elnök kijelenti, hogy a jegyzőkönyv szerint Radics István képviselő beszéde folyamán kvalifikálatlan kifejezést használt más parlamentek és különösen a magyar parlament, valamint Magyarország ellen. Az elnök nem tudja eléggé sajnálni Radics ezen eljárását. Ily kijelentések más parlamentekről ártnak a horvát tartománygyűlés tekintélyének és amennyiben Magyarország és a magyar parlament ellen irányulnak, árthatnak a Magyarország és Horvátország közti jó viszonyra. Azt vette ki továbbá a jegyzőkönyvből, hogy Radics Antal ezt kiáltotta *Pribicevics* felé: *Ti, akik királyokat gyilkoltok.* Az elnök elítéli ezen kvalifikálatlan kifejezést is és ily körülményeknél értethetnek tartja, hogy az ily módon aposztrofált képviselők a leghevesebb izgalom állapotába jutottak. Radics Antalt rendreutasítja.

Radics Antal személyes kérdésben kijelenti, hogy sajnálja azon szavakat, amelyeket használt, elismeri, hogy a parlamenti hangba ütköznek és azzal menti magát, hogy *Pribicevics* képviselő gnyos kifejezései ragadták el.

Pribicevics azután a maga részéről is igazolja magát, mire az elnök az inezidest befejeztnek jelenti ki és 3 órakor bezárja az ülést. Következő ülés holnap délelőtt.

A horvát országos kormány elnöki termében a bánnak párton kívüli hívei közös értekezletre gyűltek össze a független centrum-klubban. Az értekezleten a politikai helyzetet és az országgyűlés tevékenységét vitatták meg. Ezután a párton kívüli képviselők elhatározták, hogy külön országgyűlési klubba alakulnak, amelynek neve lesz párton kívüli országgyűlési klub. Az új klub gróf *Pejacsevics* Tivadar volt bánt elnökké és *Szekalics* Lázár képviselőt alelnökké választotta. Az új országgyűlési klub ezután elhatározta, hogy az országgyűlésen a független centrum-klubbal egyetértésben fog működni és mindkét csoport közös, szűkebb bizottságot választott, amelynek *Szerecs* Ferencz, *Szekalics* Lázár és *Pinterovics* Antal a tagjai.

Budapest, február 24.

A szerb egyházi kongresszus összehívása. A gör. keleti szerb egyházi kongresszus előreláthatólag május hó 24-én fog Karlóczán összeülni. A kongresszus ez alkalommal egyház- és iskola-szervezeti kérdésekkel fog foglalkozni. Itt említjük meg, hogy a tegnapi udvari bálón öfelsége többek között *Bogdanovics* Luczián szerb patriarchát és *Letics* György temesvári szerb püspököt is megszólítással tüntette ki, a szerb egyházi dolgok felől tudakozódva.

Az igazoló-bizottság ülése. A képviselőház igazolási állandó bizottsága ma délben id. Erdélyi Sándor elnöklésével tartott ülésén megvizsgálta *Hozai* Samu, *Barabás* Béla és *Reissenberger* János újnan megválasztott képviselők megbízó leveleit és azokat megfelelőeknek találta.

A béke Marostordában. Marostorda vármegye törvényhatósági bizottsága ma tartotta rendes évi közgyűlést gróf *Haller* János főispán elnöklésével, aki elnök megnyitójában a békés munka szükségességét hangoztatta. A közgyűlés tárgysorozatán szerepelt az állandó bírálóválasztmányok és vármegyei albizottságok megalakítása, a központi választmány tagjainak megválasztása, ami a pártok békés megegyezése szerint történt meg. Egyébként a háromszáz pontból álló egész tárgysorozat nyugalodtan tárgyalták le. A közgyűlést számonkérő-szék előzte meg, melyen gróf *Haller* főispán a megyeügykezelést behatóan megvizsgálta és rendelkezett a még mutatkozó hiányok pótlásáról.

KÜLFÖLD.

A francia hadügyminiszter-változás. Párisból jelentik: A kamara folyosóján tegnap este azt beszéltek, hogy *Manoury* tábornok vagy *Bertheaux* tábornok lesz a hadügyminiszter. Az bizonyos, hogy *Briand* újra tábornokot fog ajánlani erre az állásra. A hadügyi tárczát ideiglenesen *Briand* miniszterelnök fogja ellátni. *Brun* elhunyt hadügyminiszter utódját csak a temetés után fogják kinevezni és pedig, mint hiszik, ismét aktív tábornokok sorából. Elsősorban *Delacroix* tábornokot emlegetik, kinek a kabinetbe való belépését *Briand* miniszterelnök nagyon fontosnak tartja. *Manoury* tábornok is, aki rövid idő óta párisi katonai parancsnok, tekintetbe jön. *Brun* tábornok temetését hétfőre tűzték ki.

Az orosz-kínai konfliktus. Pekingből jelentik: *Csun* herceg régens kihallgatáson fogadta az orosz követet. A régens hajlandónak nyilatkozott a szerződés meghosszabbítására és különféle változtatásokat ajánlott, melyekről most tárgyalni fognak. Pétervári jelentés szerint *Kozakov* osztályfőnök, a külügyminisztérium keletázsiai ügyosztályának vezetője, a „*Novoje Vremja*“ egyik munkatársának kijelentette, hogy a kínai kormány négy követelésre teljesen kielégítő, kettőre pedig föltétlenül kielégítő választ adott. *Kozakov* most már föltételesen tartja, hogy az orosz kormány Kínára nyomást gyakoroljon. A párisi „*Matin*“ nyilván felhivatalos jegyzékben közli, hogy Kína Oroszországnak nem-

csak teljes elégtételt adott, hanem még készen nyilatkozott arra is, hogy a folyó év augusztus havában lejáró 1881. évi orosz-kínai szerződést egyes módosításokkal megújítja.

A német császár és az olasz király. Berlinből jelentik nekünk: Az már régen el volt Latárova, hogy a német császár ház egy tagja feltétlenül jelen lesz a római jubileumi ünnepen. A közbött ellentétük miatt Vilmos császár úgy döntött, hogy a trónörökösét képviselteti magát s befejezett dolgot, hogy a trónörökös Egyiptomból jövet az olasz fővárosba utazik. Illetékes helyen erősen hangsúlyozták, hogy e részben a császár teljesen szabad elhatározásából döntött és Berlinben az olasz diplomácia semmiféle nyomást nem gyakorolt. Azzal tisztában van mindenki, hogy a német trónörökös római fogadtatása meglehetősen hüvös lesz annál is inkább, mert nem Berlinből, hanem nagy keleti utazásáról hazatérőben megy Rómába. Azolatt a császár Korfuban lesz, de Berlinbe visszatérve olasz területet fog érinteni. Ugyanazok az elemek fogják hüvössé tenni a német trónörökös római látogatását, amelyek miatt a czár római utja elmaradt. Annyi bizonyos, hogy *Viktor Emánuel* király és Vilmos császár között sosem volt valami nagyon szives a viszony. Ennek magyarázata egyfelől az olasz király tartózkodó természete, másfelől a német császár tulpezsdülő, impulzív lényé s a kettő sehogysen fér össze. Habár ilyen személyes szempontoknak nem volna szabad szerepet játszaniok két barátságos állam viszonyában, mégis tagadhatatlan, hogy így áll a dolog.

Az angol alsóházról. Londonból jelentik: Az alsóház tegnapi ülésén a vita folyamán kérdést intéztek *Grey* külügyminiszterhez ama amerikai javaslatra vonatkozólag, amely nemzetközi békebírósdágra vonatkozik. *Grey* külügyminiszter azt válaszolta, hogy az amerikai nagykövet 1910. decemberben értesítette őt a nemzetközi döntőbírótság szervezésének előmozdítása céljából Amerika részéről egybehívott kongresszus határozatairól és kérdezte szót, vajjon számíthatni-e ebben a kérdésben az angol kormány közreműködésére. Szóla azt válaszolta, hogy az angol kormány mindenkor a legnagyobb érdeklődéssel viseltette a törekvések iránt és a legnagyobb készséggel hajlandó az amerikai kormányval a kérdéstről eszmecserebe bocsátkozni. Az angol kormány támogatásban részesítendő az amerikai kormányt, ha jól megfontolt gyakorlatias tervvel állana elő. Arra a kérdésre, vajjon a konstantinápolyi brit nagykövet kijelentette-e a portának, hogy az angol kormány mindaddig nem léphet érintkezésbe Törökországgal vasutügyi kérdésekben, amíg Törökország a Koveit fölött való angol protektorátust el nem ismerte, *Grey* államtitkár azt felelte: Ily nyilatkozatot nem tettünk, hanem azt mondtuk, hogy készek vagyunk esetleges javaslatokat, amelyeket élénk terjesztenek, megfontolás tárgyává tenni. *Harcourt* Róbert liberális képviselőnek a német birodalmi gyűlésen folytatott tengerészeti vitára vonatkozó kérdésére *Mac Kenna* írásban azt válaszolta, hogy a német sajtó tudósításait az admirális gondosan ellenőrzi és hogy szükség esetén a berlini tengerészeti attasé is hivatalos parlamenti jelentéseket küld. A szóbanlevő birodalomügyi vitáról az admirális nem rendelkezik tudósítással.

Áruló katonai kormányzó. Szalonikiból jelentik: Skutariban egy magasrangú török hivatalnokot fogtak el, aki fontos államiratokat bocsátott áruba egy idegen hatalom megbízottjának. Az illető hivatalnokot átadták a hadi törvényszéknek. Hír szerint ez az áruló mag *Bedry* pasa, Észak-Albánia katonai kormányzója.

A török költségvetés. Konstantinápolyból jelentik: A kamara mai ülésén a pénzügyminiszter folytatta expozéját. A miniszter megvilágította a költségvetés kiadási teteleit és kiterjedt tengerészeti építkezés ellen nyilatkozott, mert ez nem egyeztethető össze Törökország pénzügyi helyzetével. A miniszter elismerte, hogy néhány év múlva szükséges lesz a hadügyi költségvetést kiszélesíteni és beszéde további folyamán kölesön felvételét jelentette be a közoktatásügyi minisztérium befektetésére. A miniszter ezután azt a reményét fejezte ki, hogy a defizit a rendkívüli hitelekkel együtt a 7 millió fontot nem fogja túlhaladni, amire 4 millió font kölesön szükséges. Ezután kifejtette a miniszter a pénzügyi programot. A 4 százalékos vámemelés a balis-bagdadi vasút kilométer garancziájához szükséges 300,000 font levonása után 1.200,000 fontot fog eredményezni. A Bagdad-vasúttal való tárgyalásokat legközelebb befejezik, mire a hatalmak hozzájárulása a vám-

emeléshez remélhető lesz. A petroleum-monopólium helyett a kormány petroleumfogyasztási adó behozatalát tervezi. A miniszter továbbá bejelentette a bélyegadó reformját. Ez intézkedések által az 1912. évi bevétel el fogja érni a 35 millió fontot, ami fedezni fogja a kiadást. A kereskedelem-politikát illetően a kormány az ezután kötetlen kereskedelmi szerződéseknél vámtarifa alkalmazását tervezi. Remélhető, hogy egy hónapon belül már megkezdődhetik az Ausztria és Magyarország közötti kereskedelmi szerződés ügyében a tárgyalás, amelyre már kidolgozott vámtarifa rendelkezésre áll. A kormány igyekezni fog, hogy a többi hatalmakkal is tárgyalást indítsen.

A budapesti hadtestparancsnok távozása.

— Az elmaradt tisztelgés utójátéka —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 24.

A Bécsben megjelenő *Zeit* című napilap mai száma feltűnést keltő hirt közöl. A jól informált ujság azt írja, hogy *Schreiber* Viktor gyalogsági tábornok, budapesti hadtestparancsnok rövid időn belül megváltik állásától.

Az érdekes jelentésnek — mint beavatott helyről értesülünk — komoly előzménye van. Oka pedig, amint annak idején a várható következményeket kilátásba is helyeztük: az elmaradt királyi tisztelgés története. Mint emlékeztetés, a királyi e hónap kilencedikén délután érkezett meg. Nagy hideg volt, különösen fenn, a várban.

A királyi őrségre ez alkalommal kivézenyelt 44. gyalogezred diszszázada behúzódott az őrtanyára s Acház Sándor kapitány is a tisztiszoba kályhájára mögé telepedt. Mikor a nyugoti pályaudvarról feljelezték a várba a király megérkezését, a kapitány megparancsolta az őrtálló bakának a „Schnarrenpost“-nak, hogy mihielyt látja bekanyarodni József főherceg kocsiját, adja meg a jelt a „general salut“-ra. A bakák és a kapitány disztiszteladásra készen melegedtek benn és kinn állott a baka. Állott, még akkor is, amikor József főherceg kocsija tul volt a bekanyarulásán, sőt be is gördült az előudvarba. S így esett meg, hogy József főhercegek egyáltalában nem kapták meg a vártától a szokásos és nekik kijáró disztisztelgést.

Egyszerre csak aranyos kálpagos kocsis, lobogótollas inas vonult el a baka előtt. Ekkor tért eszméletre a baka és elkiáltotta magát:

— Gewehr heraus!

De amikor a kapitány a tornáczra ért, vezényelt és összeállott a század s amikor végre megpergett a dob — a király már kiszállott a kocsiból és ment fel a lépcsőn, ahol József főherceg fogadta.

A tisztelgés részbeni elmaradása és részbeni kécsedelmé kínos feltűnést keltett. A király, a talpig katona, akinek a legesekélyebb dolog sem kerül el figyelmét, megütközve nézett *Paar* grófra, aki láthatólag előrehajolt a zárt kocsis üvegablakánál a várta felé. Ott pedig nagy ijedelem támadt és nem ok nélkül. Még a kora estéli órákban jelentés ment róla a hadtestparancsnoknak, akit úgy mondták — módfelett felbőszített a sajnálatos incidens és azonnal maga elé rendelte a 44. gyalogezred parancsnokát, aki a vizsgálatot nyomában megindította.

Február tizediki lapszámunkban, amelyben a különös incidensről beszámoltunk, szóról szóra a következőket írtuk: „Előreláthatólag a hadtestparancsnok a kora délelőtti órákban megjelenik a várban, hogy az incidensről jelentést tegyen“; másnap aztán a hadtestparancsnok délelőtt meg is jelent a király előtt. Mindezek mellett a jeleségek mellett másnap hivatalos czáfolatot adtak ki és az elmaradt tisztelgést meg nem történt incidensnek jelentették ki. Az illetékesek az ilyen esetben legalkalmasabb eszköznek bizonyuló „eltussolási“ módszert vették igénybe. A czáfolatot megdönti és hivatkozott értesülésünket megerősíti a bécsi híradás is.

A nizzai farsang.

— Saját levelezőnkől. —

Nizza, február 20.

Amit nálunk, eddig, semmiféle mesterséges eszközökkel se bírnak meghonosítani, a Carneval herceg tulesapongó kedvű, tarka-barka felvonulásokban és hóbertos tréfákban kulmináló ünneplését, az itt a napsugaras Rivierán ugyszólván magától fejlődik ki, mint a Vígáság kultusza.

A főnemesség és a város duggazdag polgársága már ösidők óta ápolja a nizzai Carneval hagyományait. Virágokkal díszített fogataikon megjelentek a Rue St. François de Paul-on és a Corson, — Nizzának akkoriban a legkedveltebb sétahelyein. Már akkor is virággal, konfettivel dobálóztak és ezt a „csatát“ a nizzai szép nők a szőnyegekkkel ékesített ablakokból és erkélyekről támogatták virág- és konfetti-lövegeikkel. Abban az időben még egy drasztikusabb löveg is járta: a korpával teletömött tojáshéj.

A farsangi ünnepség akkoriban magánkezdeményezésből keletkezett s ennek korlátai közt mozgott a hetvenes évek közepéig. Ez idő tájban gróf d'Aspremont, a legrégebb nizzai főnemesei családok egyikének sarja, föl akarta élnékíteni a kissé el hanyult farsangi kedvet és a nizzai carnevalt milánói és torinói mintára reformálni. A helybeli arisztokrácia és a gazdag polgárság vigalmi bizottságot választott, melynek feladata volt évenként nagy összeget gyűjteni s a virágkorzó és női szépségverseny nyertesinek díjakat kitűzni.

A nyolcvanas évek végén a Carneval városi intézményre alakult át, sőt olykor — különösen a választások idején — a politikát is szolgálta.

Mai alakjában a farsangot a Roi Carneval és királyi hitvesének bevonulása nyitja meg. Mind a kettő óriási bábok, fényesen kivilágított diadal-kocsikon fogadják a tömeg ovációit. Az Avenue de la gare-ról indul a menet, melyben álarozosok, lovasok, fáklyavivők veszik öfelségeiket körül és kísérik ujjongva a Place Massena-ra, ahol a tribünök alatt felállított kioszkban trónolnak a farsang végéig.

Farsang első vasárnapján tartják meg az első körmenetet a város legelőkelőbb utvonalaín végéig. A menetben részt vesznek a díjazásra pályázó nagy diadalszekerek, melyek a legkülönfélébb allegóriák csoportozatát viszik magukkal. Mindegyiket külön zenekarok kísérik. A szekerek között gyalogos és lóhútas álarozosok tolongnak. Természetesen a menet élén ekkor is a Carneval királyi pár halad.

Ez az első nap a kiállítás napja. Az ugynevezett tisztanap. Gipszkonfettit ilyenkor nem szabad dobálni. Annál bővebben hull a papiroskonfetti és szerpentin a járdákról és ablakokból. Ágyulövés jelzi este kilenc órakor az ünnepség kezdetét és a befejezést is. Az Avenue de la gare fényesen ki van világítva, a díszkocsik is transzparenszekkel vannak megvilágítva és azonfölül mindenféle csillagszórók és egyéb világítótetek emelik a látvány káprázatoságát.

Farsang utolsó vasárnapján ugyanez a menet ismétlődik, azzal a különbséggel, hogy e napon már gipszkonfettit is szabad dobálni. A hullámzó óriási tömeg minden egyes tagja tetőtől talpig szürke vászon dominóba van öltözve és drótfonatu álarozozal védve kezdődik a konfetticsata. Az ablakokból többnyire szép női kezek szórják az apró lövegeket. Végül már az embereket és a követet vastag gipszréteg borítja.

Sok port nyelnek derekasan kifáradnak, de kitűnően mulatnak ezek a naiv kedélyű farsangolók és alig várják, hogy Hushagyókedden — a farsang záróünnepén — lehetőleg még szilajabb jókedvvel ismételjék meg ezeket a szórakozásaikat. E napon — farsang utolsó napján — osztják ki a díjakat.

Este kilenc órakor ismét eldördül az ágyulövés és a prefektura előtt szép tűzijátékot rendeznek. E pirotechnikai produkciónak legfényesebb pontja — ez a kifejezés itt különösen helyén való! — a Roi Carneval felrobbantása. Az óriási papiermaché

alak ugyanis mindenféle gyúlékony anyaggal van megtöltve és így nagyon hatásos tűzhalállal mulik ki.

Csütörtökön, február 23-án és kedden, e hó 28-án az Operaházban nagy álarozos-bált rendeznek, melynek az olasz *Veglioni* a hagyományos neve. A bizottsági páholyból a legszebb álarozosok közt díjakat osztanak ki. A nyertesek többnyire a fél-, negyed- és nyolczadvilághoz tartozó hölgyek szoktak lenni.

Segítség

pesti apacsok ellen.

A főváros tanácsa ma sürgős átiratot intézett a főkapitányhoz, amelyben fölhívja, hogy járjon el sürgősen a garázda pesti apacsok ellen.

Miután attól tartok, hogy a főkapitány zavarban lesz a rendszabályok dolgában, tisztelettel följánlok neki néhány tanácsot.

Az állampénztár nyújtson át minden apacsnak néhány ezer koronát és egy vasuti jegyet és küldje el a fiukat toloncz uton Monte-Carloba. Aki boldogul a játéktarlangban, milliomos lesz és hazatérve városatyja vagy képviselő. Aki pedig tönkremegy, az fölakasztja magát egy bakérfára.

A főváros építsen elegáns menhelyet, ahol az apacsok fényes ellátást nyernek. A parkban legyen egy sereg lábu, hogy az apacsok nemes szenvedélyüket, a bieskázást, hurkolást és lövöldözést kielégíthessék.

A főkapitány invitálja meg ankétra az összes apacsokat és a megbeszélés végén vegye becsület-szavukat, hogy a jövőben csak bizonyos korlátok közt, például kizárólag mint szövetkezeti igazgatók fognak működni.

A fizetőpinczér apacsok ellen ajánlom, hogy a közönség vigyen magával számológépet és ha pikolózni vagy vacsorázni akar, maradjon otthon és vessen kártyát.

A mézárós-apacsok ellen a legjobb védekezés az éhenhalás. Aki ezt egyszer sikerrel megpróbálta, sohse fog panaszkodni hasonló támadások miatt. Az éhenhalás helyett, mint gyorsabban ható szert, a morfiumot lehet alkalmazni.

A háziur-apacsok ellen eddig plakátokkal és szalmabábuval védekezett a közönség. Sikerrel lehetne küzdeni a banda ellen, ha a szalmabábu helyett a háziur-apacsot akasztanák fel. Ebben az esetben a szalmabábu szedné a házbért, ami határozottan előnyös volna, mert az ilyen háziur még sohasem kért pénzt a lakóitól.

A pék-apacsok ellen könnyű védekezni. Minden tizedik zsömlébe egy ilyen garázdát kell belesütetni, azután díjakat kitűzni a szerencsés megtalálókra. Akinek a zsömléjében ilyen apacs van, az megkapja a „Rákóczi halála“ című kép sikerült reprodukcióját.

Az apacs-kérdést úgy is meg lehet oldani, hogy a ficzkókat rendőruniformisba bujtatják. Ha egy ilyen egyenruhás apacs fejbe vág valakit, az illető azt hiheti, hogy tüntetés van és ő az általános titkos választói jogért kapta a fejbévigaszt.

A tej-apacsokkal könnyen el lehet bántani. Miután a Budapestben eladásra kerülő tejet minden gondolkodás nélkül ki lehet önteni, a folyadék helyét a tej-apacs foglalhatná el ólomplombos tető alatt. Az ilyen kannákat azután Bécsbe kellene exportálni. Ugyis nagy a panasz, hogy kevés az exportunk.

Mint utolsó, de körösztülvihetetlen módot ajánlom a rendőri létszám fölemelését. Tudom, hogy ez nehézségekre ütközik, de különben is ezáltal, mert ha több lesz a rendőr, csak süröbben fognak állni, ha udvari bál vagy temetés van.

Ray.

EGYHÁZAK.

— (Az evangélikus egyház köréből.) Dr. Wagner Géza, a magyar evangélikus egyház felügyelője több heti tartózkodásra ma délután a Ri-

vierára utazott. Távolléte alatt az egyház társelnökségének ügyeit Scholtz Gyula nyugalmazott miniszteri tanácsos, másodfelügyelő intézi.

Estély a miniszterelnöknél.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 24.

A budavári miniszterelnökségi palota termében ma este fényes estély volt. Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök és felesége látták maguknál vendégül a Budapesten időző diplomáciai kar hölgyeit és urait s a magyar társadalom legelőkelőbbjeit. Az estély fényét az uralkodóház Budapesten tartózkodó főhercegeinek és főhercegnőinek megjelenése is emelte. Kilencz óra felé kezdődött meg a kecsik fölvonulása a palotához s fél tízre a meghívott vendégek csaknem teljes számban együtt voltak. A főbejárat lépcsőházát és a nagy fogadótermeket gyönyörű délszaki növények díszítették; a lépcsőházban huszárk és egyenruhás lakájok állottak sor. Az első szobában dr. Bárczy István, a miniszterelnök titkára fogadta a vendégeket és bekalauzolta őket a nagyterembe, ahol gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök, a második teremben pedig a miniszterelnök felesége üdvözölte az érkezőket. A grófnén gyönyörű fehér ezüsthímzésű mousseline-ruha volt, pompás nyakéket viselt, fején gyönyörű gyöngydisz volt. A társaság hölgyei szébbnél-szebb toalettekben jelentek meg.

Háromnegyed tíz órakor érkezett meg az uralkodóház tagjai közül elsőnek Klotild főhercegné leányával, Erzsébet Henrietta főhercegnével és Koburg Fülöp herceggel; kíséretükben volt Szirmay Sarolta grófnő udvarhölgy. A miniszterelnök lesietett a fenséges vendégek elé, a grófné pedig a termék bejárájánál üdvözölte a fenségeket. Klotild főhercegné megpillantva gróf Khuen-Héderváryt, megölelte és megcsókolta s örömeinek adott kifejezést, hogy eljöhett az estélyre. Néhány perccel később megérkezett József főherceg és Augustia főhercegné gróf Szápáry József főudvarmester és Majthényi Anna udvarhölgy kíséretében.

Tíz óra után érkezett meg Mária Annunciata főhercegné gróf Nostiz-Rieneck János főudvarmesterrel, gróf Bauquoy főudvarmesternével és Puteani bárónő udvarhölgyével, valamint Károly Ferencz József főherceg kamarai elöljárójával, Lobkowitz Zdenko herceggel. A miniszterelnök valamennyi fenséget lenn a lépcsőházban, gróf Khuen-Héderváry pedig fenn a termék bejárájánál fogadta. A grófné megköszönte a fenségeknél a megjelenést, mire Mária Annunciata főhercegné kijelentette, hogy igen örül neki, hogy egy estét a miniszterelnöknél házában tölthet. Károly Ferencz József főherceget magyarul szólította meg a miniszterelnök s az ifjú főherceget magyarul fejezte ki örömét azon, hogy a legközelebbi napokban megtekintheti a főváros nevezetességeit. Mária Annunciata főhercegné és Károly Ferencz József főherceg azután a nagyterembe mentek, ahol az egybegyűlt társaság mély meghajlással köszöntötte őket. A főhercegné és a főherceg mindenképp az udvarhoz tartozó urakat és hölgyeket szólították meg, azután a társaság többi tagjaihoz fordultak.

Az estélyen a király udvartartása részéről megjelentek gróf Paar és báró Bolfras főhadsegédek, gróf Manzano, gróf Hoyos és Horthy szárnysegédek, Prileszky udvari tanácsos, továbbá Margutti szárnysegéd; ott volt a kabinet valamennyi tagja, a diplomáciai és konzuli kar, mágnások, grófok és a budapesti legfelsőbb körök kiváló képviselői.

A társaság egy ideig a nagy teremben élénk társalgást folytatott; fél tízenegy órakor megnyílt a büfé az empire-teremben, míg a piros és a fehérteremben egy-egy gazdagon díszített asztal állott.

A fehérteremben föllállított asztalnál Mária Annunciata főhercegné ült az asztalfőn, tőle jobbra József főherceg, Klotild főhercegné. Mon-

tenuovo herceg, Lady Cartwright, Muktar bég nagykövet, Achrenthal grófné, a főhercegnétől balra Károly főherceg, Augustia főhercegné, Koburg Fülöp herceg, Erzsébet Amália főhercegné, Avarna nagykövet, Pallavicini ögróf és Schwarzenberg herceg, a főhercegnével szemben Khuen-Héderváry Károlyné grófné, tőle jobbra Crozier nagykövet, Herrera marquise, Cartwright nagykövet és Veede követté, Akidzuki nagykövet és Buquoy grófné, tőle balra Tschirschky-Bögendorff nagykövet, Esterházy Antalné hercegné, Herrera nagykövet, Salabasz követté, Achrenthal gróf, Pálffy herceg és Bienerth báró ülték.

A piros teremben az asztalfőn Vay Tibornó grófné ült, tőle jobbra báró Beck-Frits követté, Wenckheim Frigyesné grófné, Mirza Musztafa kán követté, báró Burian István, Salabasz követté, Majláth György grófné, gróf Merwoldt, Radvánszky Gézánc báróné, báró Orey, báró Szentkereszthy; tőle balra báró Tucher bajor követté, Batthyány Lajos grófné, Misu Miklós követté, Apponyi Albert grófné, Choffat követté, özvegy Károlyi Gyula grófné, Hieronymi Károly, Almásy Dénes grófné, Pattai Róbert, Erdődy Sándor grófné; szemben a grófnéval Esterházy László grófné, jobbra Vrede követté, Apponyi Sándor grófné, gróf Dudzele követté, Hadik-Barkóczy Endre grófné, gróf Széchenyi Gyula, Festetics Pál grófné, Berzeviczy Albert, Gerliczy Ferencz báróné, Szirmay grófné, balra Szimics követté, Pallavicini Ede ögrófné, Tisza István grófné, gróf Festetics Tassiló, Clam-Martinitz grófné, Baernreither József, Wenckheim István grófné és Sztáray Sándor grófné.

Míg az udvar tagjai és a társaság egyrésze a fehér- és a piros teremben asztaloknál ült, a társaság többi tagja az empire-terem büfféjéhez vonult. A vendégek kitünően érezték magukat, a termékben rendkívül vidám hangulat uralkodott s az uralkodóház tagjai csaknem éjfélig maradtak a palotában. Az udvarhoz tartozó vendégek távozása után lassanként az estély többi vendége is eltávozott a palotából.

TÁVIRATOK.

Olaszok Ausztria ellen.

Róma, február 24. A kamara mai ülésén Calissano államtitkár a Romanticismo című színdarab florenzi előadásának betöltése dolgában benyújtott interpellációkra válaszolt. Kijelentette, hogy a florenzi prefektus, amidőn a Trento a Trieste Egyesület képviselője engedélyt kért, hogy ezen, egy szomszéd állam elleni tendenciával bíró színdarabot előadhassák, kijelentette, hogy ha az előadásnak tényleg ily tüntetés a célja, akkor azt nem engedheti meg. Különbösen a kérelmet nem terjesztették formálisan a prefektus elé s ilyképen nem is tilthatták azt el. Chiesa képviselő tiltakozott az ellen, hogy ily tilalmat kibocsássonak s kijelentette, hogy az egyesület csakis a Dante Alighieri Egyesület törekvéseit akarta szolgálni. — Felhívja kormányt, ne akadályozza meg, hogy az olasz népet eltöltő honszeretet mindankor fennen ragyogjon. (Helyeslés.) Felsődi képviselő szintén a tilalom ellen foglal állást és azt mondja, hogy a szomszéd állam iránti túlzott előzékenység a régi czenzura gyalázatát hozza vissza. Nem így ünneplik a haza jubileumát. Dante emlékszóakra a trentini alpokban az olaszok jogainak bizonyítéka. (Hosszantartó helyeslés.) Calissano államtitkár kijelenti, hogy senki sem teszi föl, hogy a kormány férfiaiiban nincsen meg Olaszország történelme iránt az érzék. A florenzi prefektus eljárás csakis dicsérendő és nyilvánvalólag csakis az okosság tanácsára hallgatott. (Helyeslés.) Mindazonáltal tekintettel Rosati kijelentéseire, újabb vizsgálatot fog elrendelni. (Helyeslés.) Az incidens ezzel el volt intézve.

Fölmentett vezérkari főnök.

Pétervár, február 24. Gerngross tábornok, vezérkari főnököt állásától fölmentették. Híre jár, hogy azonkívül még Kondratjev tábornokot, a fővezérkar főnökét is nyugdíjazták.

Külgyminiszter és követ.

Köln, (Saját tudósítónktól.) A szerb hadügyminiszter a skupstinában állítólag megvádolta Reichenau német követet, hogy az Erhard-gyár érdekeinek támogatásakor családi tekintetek vezették. Még nincs meg a szerb hadügyminiszter beszédének hiteles szövege, de ha ez a sértés tényleg megtörtént, akkor a német kormány módot fog találni arra, hogy elégtételt szerezzen Reichenau követnek.

Belgrád, február 24. A skupstinában a hegyi-ütegek póthitelére vonatkozó javaslat folytatásos tárgyalása során a hadügyminiszter a múlt év febr. 22-én kelt rendeletének téves magyarázatával szemben megállapítja, hogy a német követ csakugy, mint más diplomáciai képviselők, kötelességszerűleg érdeklődött a szállítás ügye iránt. Kijelentette a miniszter, hogy nem volt szándékában a német követet bármiképen is megsérteni. Több ellenzéki képviselő és Protics pénzügyminiszter felszólalása után a tárgyalás folytatását holnapra halasztják. Minthogy parlamenti körökben állandóan nagy az izgatottság a hadügyminiszter eljárása fölött az ügyek beszerzése dolgában, a kormány folytatja azon akcióját, amely oda irányul, hogy a skupstina többségét a póthitel megszavazására bírja. Ha pedig e törekvése sikertelen volna, úgy el van szánva a lemondásra.

Ifju-törökök a nagyvezér ellen.

Konstantinápoly, február 24. Szalonikiből jelentik, hogy az ifju-török bizottság meg akarja bukztatni Hakkí bég nagyvezért és Hallil belügyminisztert akarja a helyébe ültetni, a nagyvezér azonban kijelentette, hogy a folyosón nem hagyja magát megbuktatni, hanem csakis a kamara bizalmatlanságának a konzekvenziáit hajlandó levonni.

Amerika Japán ellen.

Washington, február 24. A Japánnal való szerződést nem sikerült a szenátussal elfogadtatni. A nyugati államok szenátorai megtagadták hozzájárulásukat, mert időt kívánnak választókerületeik hangulatának megismerésére.

Telefon London, Németország és Svájc között.

London, február 24. Tervebe van, hogy közvetlen telefonösszeköttetést létesítenek London-Németország-Hollandia-Svájc között s aztán a telefonvonalat más kontinentális államok vezetékeibe is bekapcsolják.

A Panama-csatorna költsége.

Washington, február 24. A képviselőház költségvetési bizottsága javasolta a háznak, hogy 45.560.000 dollárt szavazzon meg a Panama-csatorna építésére és 3 millió dollárt a csatornában építendő erődítésekre. Az előbbi összeget kincstári jegyek kiadásával fedezik.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

Newyork.	febr. 24.	febr. 23.	febr. 22.
Buza helyben	93 $\frac{1}{2}$	93 $\frac{3}{8}$	—
májusra	94	96 $\frac{1}{8}$	—
juliusra	94 $\frac{5}{8}$	94 $\frac{1}{4}$	—
Tengeri májusra	55 $\frac{3}{4}$	56	—
Chicago.			
Buza májusra	89 $\frac{7}{8}$	89 $\frac{7}{8}$	—
Tengeri februárra	44 $\frac{3}{4}$	44 $\frac{3}{8}$	—

Newyork, február 24. Gyapot Newyorkban, helyben 14.10 (14.10). Gyapot februárra 13.80 (13.85). Gyapot áprilisra 13.90 (13.95). Gyapot New-Orleansban, helyben 14 $\frac{1}{16}$ (14 $\frac{1}{16}$). Petroleum Stand white Newyorkban 7.40 (7.40), Petroleum Stand white Philadelphában 7.40 (7.40). Petroleum Refined in Cases 8.90 (8.90). Petroleum Credit Blancs at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 9.60 (9.60). Zsir Roche és Brothers 9.90 (10.00).

Chicago, február 24. Zsir májusra 9.35 (9.45). Zsir júliusra 9.30 (9.37). Szalonna short clear 9.81 (9.81). Sertéshus májusra 18.75 (18.87).

Megszöktek a pesti kínaiak.

— Yoto Fou-Ching Taoli és társai. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 24.

A pesti kínai kolóniának nagy szenzációja van. Azaz: a szenzáció megvan, de a kolóniának híre-nyoma sincsen.

Az idők folyamán a pesti utcák és kávéházak ismert alakjaivá lettek a kis, alacsony termetű, örökké mosolygó ábrázatu kínaiak, akik kelési fonásu kosaraikban helyről-helyre járva kínáltak apró, faragott majmokat, sárkányokat s egyéb kővésű kínai figurákat. Viseletes, európai nadrág és kalap volt rajtuk, csak a fekete vagy szürke selemzékében és a czopfban tartották meg a kínai szokásokat. Délutántól estig és aztán egész éjjelen át, pihenés nélkül, sorra járták a szórakozó helyeket és bamba vigyorgás közepette angol-kínai-német-magyar vegyes gagyogással alkalmatlankodtak az emberek körül. Addig mondogatták szajkók módjára, hogy:

-- Nim drágom! (Nem drága.) Kaafen szé? (Vesz?) Pillik, pillik! (Olesó!) Ménjit átyját? (Mennyit ad érte.) Najan zép (Nagyon szép.) stb. stb., amíg aztán megcsinálták a maguk kis üzleteit, nem éppen olesón adott, zsirkéből faragott ekzotikus pipjéikkel. Olyk már közismert alakká növekedett egy-egy kávéházban, ahol a barátságos törzsvendégek — igazi nevüket nem tudva — Vun-csinak vagy Tokeramónak szólították őket.

Most aztán hirtelen eltűntek a fővárosból a kínai szoborárusok. Szökésükről kétféle verzió kering. Az esemény központjában Yoto Fou-Ching Taoli, a volt pesti kínai kolónia vezéralakja áll. Yoto egyidőben a Bécsbe elszármazott kínai árusok főnöke volt. Ő osztotta szét az eladásra szánt árut társai között és az azokért kapott pénzt társai az ő kezéhez számoltak le. A pergamentbőrű, sunyi tekintetű Yoto volt a pesti kínai kolónia pénzügyminisztere, miután ilyenirányú képességeiről az ötszörte nagyobb bécsi telepen tanúságot tett. Ugyancsak Yoto volt az, aki bizonyos időszakokban leutazott Fiuméba, hogy a tengerentúlról érkezett hajókról a portékákat átvegye. A társaságnak, emellett bankárján kívül, a 28 éves Lan-San-Sin volt a legtekintélyesebb tagja. A többiek tanulatlan, intelligencia híján levő emberek voltak, valamennyien és csak a minden kínaival veleszületett, fortélyos ravaszúsággal vergődtek át az élet nehézségein. Lan-San-Sin, a kolónia levelezője, papja és főtanácsadója tisztét töltötte be. Ő tartott istentiszteleteket és felolvasásokat.

A társaság nagyobb része az Alsóerdősor-uteza ötödik számú házában harmadik emeletén lakott. Ötvegy Draach Ferenczennél. Két szobát béreltek ott, egymásbányilót és nyolczan laktak benne. Mindegyiknek meg volt a maga külön ágya. Az ágy alatt bambuszról fonott utiláda, benne kinek-kinek a maga csekélyke holmija. Egyszerűen elégedtek ott vegyesen, mert a kínaiak főzse a múlt év decemberében japánok is keverődtek. A háznagy a már említett Lan-San-Sin volt. A többiek: Len-Jim-Jon shanghai születésű 43 éves, Lao-Jun-Jon 42 éves és Len-Jun-Sen 27 éves kínaiak. A japánok: Dey-Enamin 37 éves sachovi születésű, Lanya Nium 38 éves, Siofo 43 éves és Lan Fö 30 éves.

Rendesen, de rejtelmesen éltek. Odahaza mindig zárt ajtók mögött. Pénteken ünnepet tartottak és hosszabb ideig imádkoztak, mint a hét többi napján. A lakást, két szobájukat, maguk takarították és a házbellek közül nem engedtek be senkit sem. Nehány eredeti himzésű terítón álló Budha és Konfuczius szobor alkották a két lakószoba minden fényűzését. Fehérneműt gyakran váltották, de felső ruhájuk nem volt több, mint amennyit testükön viseltek. Elképzelhető, milyen szerényen éltek: a nyolcz ember teljes napi ellátására nem kellett több négy koronánál és többet nem is költöttek el soha. Eledelük rendszeren nyers sárgarépából és káposztából állott. A húst félig leyersre főzték meg, szinte ropogott a szájukban,

amikor vakító fehér fogaikkal harapdálták. Pénteken néha rizst is főztek s ebbe keverték az apróra összeaprított főtt húst. Italuk csak teából állott, szeszes italt sohasem ittak.

A házbelleknek elmondták, hogy a zsirkéből készült szobrocskákat otthonmaradt családtagjaik faragták s azok küldték utánuk eladás végett. S valóban a Fiume felől érkezett árukon kívül mindig kaptak eredeti csomagolású pakkokat, amelyeket a vámházból kellett kiváltaniok.

A kínaiak télen a fővárosban jártak-keltek, mint mozgóbazárók. Nyáron elmentek a nagyobb vidéki városokba, fürdőhelyekre és csak késő ősszel tértek vissza a szezon idejére Budapestre. Annál nagyobb feltűnést keltett tehát, hogy a hideg február és évadközép már a sárgafaj budapesti képviselőit nem találta rendes helyükön: a kínai-japán kolónia hirtelen széteszlett, a tagok megszöktek és nem maradt utánuk más hátra, mint a lakásukon egy kínai arckép és egy angol-kínai levelező.

Yoto, aki Budán lakott, rutul visszaélt társai belhelyezett bizalmával. Az utóbbi időben gyakran fordultak elő közöttük egyenetlenségek. S míg azelőtt vallási könyvekből, vagy angol nyelven nyomtatott regényeiből tartottak felolvasást a pihenő alatt, a békés társalgást felhangon, elfojtott rikácsolással folytatott czivódások váltották fel. Yoto elszedte társai közös szerzeményét és nem tudott elszámolni vele. Ezért a kínaiak éktelen dühre gerjedtek. Eltűnésükre nézve kétféle verzió kering. Az egyik szerint Yoto minden bejelentés nélkül megugrott Budapestről. A dühös szoborárusok erre tanácskozásra ültek össze és felosztották maguk között azokat a lehetséges irányokat, amelyek egyike felé a csaló kínai elmenekülhetett és üldözőbe vették. A másik valószínűbb nézet az, hogy a boszujokban engesztelhetetlen kínaiak és japánok a maguk módja szerint eltették láb alól a hűtlen Yotót és elmenekültek. E mellett a feltevés mellett bizonyít az is, hogy egyszerre hagyták el a fővárost.

A napokban minden előzetes értesítés nélkül összeszedték sátorfájukat, kifizették tartozásaikat és hirtelen elutaztak. De nemcsak az Alsóerdősor-beli kolónia tűnt el, hanem velük egyidőben hagyták el Budapestet azok is, akik a Huszár-uteza 4., Csengery-uteza 9. és a Vörösmarty-uteza 8. számú házakban laktak. És ez az együttes, titokzatos eltűnés teszi gyanúsabbá az esetet.

Mehettek bátran. Senki sem állotta az utjukat és az elsőnek eltűnt Yotót senki sem kereste a hozzátartozói közül s nincs, aki számon kérje a boszúálló sárgáktól tetteiket, mert akár itt végeztek vele, akár utolérték és a feitalálás helyén tölthették ki rajta boszujukat, Yoto nem fogja többé viszontlátni Shanghai almafávirágos kikötőjét. Ha csak a titoktartó, részvétlen és semmit el nem áruló képű kínaiak meg nem teszik neki azt az utolsó szívességet, hogy a bambuszkofferekte rejtett és japán módra ügyesen konzervált összedarabolt emberdarabokat, mint Yoto földi maradványait át nem adják örök pihenésül a kínaiak anyaföldjének.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár: szombat, február 25. — Róm. kath.: Géza vt. — Prot.: Géza. — Görög-orosz: február 12. Belét pk. — Zsidó: Sab. 27. — A nap két reggel 6 óra 52 perczkor, nyugszik délután 5 óra 36 perczkor. — A hold két reggel 5 óra 29 perczkor, nyugszik délután 4 óra 15 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.
A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.
Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület háziipari kiállítása a Technológiai Iparmúzeumban. Nyitva 10—12-ig és 3—6-ig. Belépődíj 30 fillér. — Petőfi-ház (Bajza-uteza 21.) Nyitva 10—12-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona. — Háziipari Szövetség kiállítása (Kigyó-tér 1.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum ásványtára 9—12-ig. — Iparművészeti Múzeum a vele kapcsolatos japán kiállítással és Leonardo da Vinci szobrával 9—7-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—7-ig. — Rákth Múzeum 10—4-ig. — Széchenyi Múzeum (Akadémia-uteza 2.) 10—12-ig. — Tanszermúzeum 3—7-ig.
Nyitvalevő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3—7 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9—6-ig. — Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyv-

tára 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—2-ig. — Nemzeti Múzeum Könyvtára 9—4 óráig. — Pedagógiai Könyvtár 3—7-ig. — Statisztikai Könyvtár 9—2-ig.

Nyitvalevő képtárak: Székely Bertalan-emlékkiállítás a Műcsarnokban. Nyitva 9—4-ig. Belépődíj 1 korona. — Kézdi-Kovács Jászó kiállítása a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — Pór Bertalan gyűjteményes kiállítása a Könyves Káhnán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva 9—7-ig. Belépődíj 1 korona. — A Művészethon kiállítása (Váci-utca 9.) Nyitva 10—7-ig. Belépődíj 1 korona. — Kövér Gyula kiállítása a Művészházban (Fasor 6.) Nyitva 9—4-ig. Belépődíj 1 korona. — Delhaes István-emlékkiállítás a Szépművészeti Múzeumban. Nyitva 10—2-ig. — Nemes Marcell képeinek kiállítása a Szépművészeti Múzeumban. Nyitva 10—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum grafikai osztálya. Nyitva 10—2 óráig.

Ut a gonoszág felé.

* * *

Minden kezdet nehéz. Ezt tartja a mondás. De ezt igazolja az élet is. Nehéz az első tízezer koronát megszerezni; nehéz valamely tüzem számára az első érdekkört megszerezni. Nehéz minden mesterség kezdete. Szóval, minden nehéz, amit kezdeni kell.

Csak két kezdet van, ami könnyű. Könnyű szerelni viszonyt kezdeni, részben azért, mert kellemes, részben, mert ugyszólván magától kezdődik. A liaison megszakitása azonban az esetek többségében annál nehezebb.

De könnyű viszont még a gonoszág utjának és a gázság miveletének kezdete. Ez ugyszólván öntudatlanul történik. Elég, ha véletlenségből valaki egy meggondolatlan lépést tesz. A többi már magától következik. Az illető nem is tudja ugyszólván, hogy a gonosztevői pályára lépett, holott már rálépett és menthetetlenül oda van.

Hogy milyen könnyen válik valaki gonosztevővé, az kitűnik napnál világosabban abból a vallomásból, melyet egy törvénytársi tárgyaláson tett egy szerencsétlen, a gonoszágának eljegyzett ember.

Fiatal még. A fizetése havi száz korona volt. Tisztességes hajlamai voltak. Ezt bizonyítja az is, hogy havi száz korona fizetéséből nyolczvan koronát az édesanyjának adott, ő maga beírta havonként husz koronával. Ebből fedezte passzióit.

Világos, hogy aki ennyire szerény, aki így becsüli meg a családját, aki ily kevéssel be tudja érni, az mindenestre tisztességes hajlamu.

S mégis: ez az ember aránylag a legrövidebb idő alatt tolvaj és betörő lett és minden jel arra mutat, hogy örök időkre elveszett a tisztességes társadalomra nézve.

Csak arra volt szűkség, hogy életében egyetlen egyszer kimenjen a lóversenytérra és nézze, hogyan futnak a versenylovak. Szerencsétlenségére akkor vetődött ki oda, amikor éppen a havi fizetését fölvetette és az egész száz korona érintetlenül a zsebében volt. A játék ördöge inceselkedni kezdett vele. Milyen jó volna ezt a száz koronát megduplázni és munka nélkül rövid két óra lefolyása alatt annyit szerezni, amennyit munkával egy hónap alatt szerzett! Hogyne csábítaná ez a zegény embert, amikor látja ott a hazárd tűz-kohójában, hogy milyen könnyű kelete van a pénznek?

Történetesen elvesztette az egész száz koronát. Az édesanyjának nem adhatott semmit. Hazudozott neki egyet-mást, hogy miért nem kapott fizetést a gazdájától. Azután zálogba tett mindent, amit tehetett.

Majd a gazdája ötszáz koronát bizott rá. Erre lobot vetett képzetében a pénzvágy. Ötszáz koronával a lóversenyen ezreket lehet nyerni. Kiment a pénzzel megint és újra ott hagyta a felét.

Kiszámítható-e, mennyi kétségbeesés járt ez új veszteség nyomában! Mily sápa ltáság keletkezett arczán! Mekkora szívdobogással, idegviharzással gondolt arra, hogy most már mi lesz?

S látott ebben az állapotban egy nyitott ablakot. Bemászott oda és sikerült neki kifosztania a szobát, melybe lépett. Annyit lopott, hogy kiegészíthette a gazdája pénzének hiányát. A gazdájának most már vissza-

adhatta a pénzt, de most már betörő volt. Visszavonhatlanul azzá lett. S nem telt bele két hónap, már egy bandának a tagja volt, amely betörésekkel foglalkozott.

Igy került a törvényszék elé s bírái bepillantathattak a lelkébe. Láthatták bírái is, amint mi látjuk, hogy milyen véletlenségek azok, amelyek az embert gonosztevővé teszik, különösen, ha az alkalom esábjá hipnotizálja. S éppen az a megdöbbentő, hogy mennyi: a hipnotizáló esáb itt Budapesten: bórze, lóverseny, baccarat, makaó, a hazárd minden neme és faja.

Valóban esodaszamba megy, hogy csak aránylag ilyen kevesen lépnek a gonosztevők pályájára. (t.)

— **Hírek a budai váról.** Egy bécsi déli lap azt a hírt közölte, hogy a tegnapi udvari bálon feltűnt, hogy a király orrán nátha jelei mutatkoztak és hogy szokatlan volt dr. Kerzl udvari orvos megjelenése is. Ezzel szemben illetékes helyről közlik, hogy a király kitünően érzi magát. A királynak a tegnapi udvari bálon pompás kedve volt és három órán át fáradhatatlanul, szinte megszakítás nélkül cserelget tartott. A tegnapi udvari bál fáradalmait a királyt a legkisebb mértékben sem viselték meg, úgy hogy a király, ámbár csak fél tizenkét órákor feküdt, ma a szokott órában felkelt s már korán reggel íróasztalánál ült. Hétfőn a király ismét általános kihallgatást ad. A mi Kerzl dr. udvari orvosnak az udvari bálon való megjelenését illeti, a király udvari orvosa a kíséretben minden udvari bálon jelen van, úgy hogy megjelenésében, semmi szokatlant nem lehet találni. A bécsi déli lapnak híradása tehát teljesen alaptalan, a mi abból is kitetszik, hogy a király ma délben negyed egy óra után, bár az időjárás rossz volt, elhagyta a királyi várat s József királyi herceg palotájába hajtatott, ahol családi dezsónén vett részt, amelyen részt vettek még: *Mária Annunciata királyi hercegnő, Károly királyi herceg, Lipót Szalvátor királyi herceg, Blanka királyi hercegnő, Mária Immakulata királyi hercegnő, Frigyes királyi herceg, Izabella királyi hercegnő, Gabriella királyi hercegnő, Izabella Mária királyi hercegnő, Mária Alice királyi hercegnő, József királyi herceg, Augustina királyi hercegnő, Klótild királyi hercegnő, Erzsébet királyi hercegnő, József Ferenc királyi herceg és Zsófia királyi hercegnő, valamint Lajos kóburgi herceg.*

Lipót Szalvátor főherceg, Blanka főhercegnő és Mária Immakulata főhercegnő ma délután 2 óra 30 perckor Bécsbe utaztak. *Frigyes főherceg és Izabella főhercegnő Gabriella, Izabella Mária és Mária Alice főhercegnőkkel* délután 5 óra 15 perckor utaztak el Bécsbe. *Mária Annunciata főhercegnő* holnap délután utazik Bécsbe, míg *Károly Ferenc József főherceg* vasárnap délig Budapesten marad.

— **Kossuth Ferenc betegsége.** Kossuth Ferenc betegségében ma sem állt be változás. Az illusztris pártvezér állapota csak lassan javul s orvosai a legföltétlenebb nyugalmat ajánlották neki. Ennek a szigoru orvosi rendeletnek a következménye, hogy *Kossuth Ferenc* ma nem írhatta meg rendes heti vezércikkét.

— **A bolgár király átutazóban.** Ferdinánd bolgár király ma délben egy óra öt perckor Szófiából Budapestre érkezett és egy óra mulva kiszállás nélkül folytatta útját Kóburg felé.

— **Izabella főherceggasszony a DMKE háziipari kiállításán.** Izabella királyi herceggasszony két leányával, *Gabriella* és *Alice* királyi hercegnőkkel Wimpfen-Széchenyi grófnő főudvarmesternő kíséretében ma délután három órákor látogatta meg a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület háziipari kiállítását a Magyar Királyi Technológiai Iparmúzeumban. A királyi hercegnő fogadására megjelentek: báró *Dániel Ernő*, a DMKE elnöke, továbbá gróf *Batthyány Lajos*, báró *Madarassi-Bédy Gyuláné*, *Payer Béláné* és *Gaal Ilona*, azonkívül a kereskedelemügyi minisztérium képviselőiben is jelen voltak többen. A főhercegnő, aki tudvalevőleg a magyar háziiparnak egyik legtekélyesebb és leghozzáértőbb apostola, közel másfél óra hosszat időzött a kiállításán.

— **A trónörökös római útja.** Bécsből jelentik: Jól értesült politikai körökben azt hiszik, hogy *Grabmayr* delegátusnak az a tegnapi megjegyzése, hogy csak türelem, majd az idő meghozza a lehetőségét az osztrák udvar római látogatásának az olasz egység jubileuma alkalmából, *Ferenc Ferdinánd* trónörökös egy nyilatkozatára vezethető vissza. A trónörökös ugyanis jó katolikus léte is úgy vélekedik, hogy államérdek és az olasz szövetség iránt tartozó tekintet egyképen követelik az uralkodóház valamely tagjának római látogatását. Turini illetékes helyről a leghatározottabban megczafolják azt a hírt, hogy *Ferenc Ferdinánd* trónörökös Rómába utazik, ellenben biztosra veszik, hogy a trónörökös júniusban Rómába jön a *kiállításra*.

Bécsből jelentik nekünk, hogy *Ferenc Ferdinánd* trónörökös a jövő héten Brioni szigetére utazik s ott marad husvétig.

— **Bajor herceg Montenegróban.** Cettinjből jelentik: Lipót bajor herceg nejevel, *Gizella* bajor hercegnővel és két fiával inkognitó gróf Eipen név alatt ideérkezett.

— **Apponyi és az amerikaiak.** Amerika valóban igazi újvilág mireánk európaiakra. Más szokások szerint igazodnak ott az emberek. Más az élet odaát. Érdekes és érdemes közölni azt a meghívót, amelylyel Newyorkban *Apponyi Albert* béke-előadását meghirdették. A kartonlapon *Apponyi* díszmagyaros alakja ékeskedik, s miután bejelentik, hogy mikor és hol lesz az előadás, *Apponyiról* a következőket mondja: „Gróf *Apponyi Albert* a Civic Forum és a New-York Peace Society szíves meghívására jött az Egyesült Államokba. Mint a jelenkor egyik legnagyobb államféfia és szónoka, nemzetközi reputációnak örvend. Gróf *Apponyi Albert* az egyik legrégibb és legkiválóbb európai család sarja, örökös tagja a főrendiháznak, de ő fontosabbnak tartja, hogy politikai eszméit a *sokkal demokratikusabb népparlamentben hirdesse*. Az angol nyelv teljesen a hatalmában van és minden idegen akcentus nélkül él vele. Gróf *Apponyi* komoly harcosa a nemzetközi közjóknak és minden mozgalomnak vezére, melynek célja az egyetemes béke. Belépődíjak: páholy 25 és 15 dollár, zenekar 1.50 és 1 dollár, stb.”

Chikagóból jelentik: gróf *Apponyi Albert* előadása alkalmából a magyar szociálisták komoly rendezvényeket okoztak, amelyeknek folyamán több embert megsebesült és többeket letartóztattak.

— **Uj udvari tanácsos.** A király Maléter Zoltánnak, a szamosvölgyi vasút vezérigazgatójának a magyar királyi udvari tanácsosi címet adományozta.

— **A harmadik egyetem.** Illetékes helyről jelentik, hogy gróf *Zichy János* vallás- és közoktatásügyi miniszter elnöke alatt a vallás- és közoktatásügyi minisztériumban február 22-én Debreczen város, Hajdu vármegye, a tisztántali református egyházkerület és más illetékes tényezők bevonásával bizalmas jellegű megbeszélés tartatott az esetleg Debreczenben felállítandó egyetem szervezésével kapcsolatos kérdések felett. Hasonló bizalmas jellegű megbeszéléseket a következő hetekben más városok illetékes képviselőivel is folytatni fognak. A döntés csak ezen megbeszélések befejezte után néhány hónap mulva fog bekövetkezni.

— **Mélységbe zuhanó vonat.** Valparaisóból jelentik: O'Higgins kerületben a *Braden* rézbányák közelében egy vonat egy viadukton kisiklott és a mélységbe zuhanó. A halottak és sebesültek száma ötven.

— **A budapesti török iskola látogatói.** Mindig nagyobb és nagyobb érdeklődéssel viseltetnek a külföldi törökök a budapesti iskola iránt. A múlt héten egy boszniai képviselő látogatta meg az intézetet, ma este pedig *Musztafa Resid* pasa, bécsi nagykövet *Muchtár* bey főkonzullal látogatót el az intézetbe. Dr. *Erődi Béla* udv. tan. fogadta az előkelő vendéget, ki végighallgatta *Pastinszky* János tanár előadását. Meglepődve hallgatta a szép feleleteket s legnagyobb elismeréssel adózott az előadó tanárnak. Végül a magyar nemzet iránt való őszinten szeretetre intette a 37 hallgatót s a tanári karnak fejezte ki köszönetét és elismerését.

— **Else Jerusalem asszony regényei.** A bécsi rendőrség ma szükségzavru jelentést adott ki, amely elmondja, hogy *Widakovics Antónia*, *Widakovics Viktor* orvos felesége tegnap morfiummal mérgezte magát és néhány percz mulva meghalt. Az öngyilkosság oka családi viszály. E tragédia mögött egy boldogtalan házasság drámája folyt le és egy érdekes szerelmi regény, amelynek *Else Jerusalem*, a sokat emlegetett „Szent Skarabaeus” című regény szerzője volt a főszereplője. A sajnálatraméltó *Widakovics Antónia* ugyanis néhány évvel ezelőtt felesége lett *Widakovics* doktornak, aki a bécsi egyetemen az embriológia magántanára volt. A házasság boldogsága nem sokáig tartott, mert a fiatal orvos megismerkedett *Else Jerusalem* irónővel, akit nagyon szeretett és aki miatt elhidegült a feleségétől. Az irónő, aki férjes asszony volt, viszonzta a tudós érzelmeit és a szerelmesek végre abban állapotokba, hogy kölcsönösen felbontják a házasságot és egymásé lesznek. Dr. *Widakovics* ezzel majdnem egyidejűleg meghívást kapott a *Buenos-Airesi* egyetemre, aminek annál inkább megörült, mert azt hitte, hogy ezzel elmenekülhet a sok pletyka elől. A szerelmesek nagy buzgalommal siettek a válópör. De amig *Jerusalem* asszony férje, egy tekintélyes bécsi kereskedő semmi akadályt sem gördített a válás elé, addig az orvos felesége, aki az urát még mindig nagyon szerette, hallani sem akart a házasság felbontásáról. Mondják, hogy a válópör legutóbbi tárgyalásán olyan kétségbeesetten viselkedett, hogy a bíró is megszánta és rábeszélte a szerencsétlen asszony férjét, hogy adjon három hónapi halasztást. Ezt a férj meg is tette. Szegény asszony reménykedett, hogy ez alatt az idő alatt megnyeri az ura hajlandóságát. De ebben keservesen csalódott és amikor letelt a három hónap és látta, hogy a férje hajthatatlan, az újabb tárgyaláson beiegyezett a válásba. Január 15-én a bíróság ki mondta a válást és a házasságot feloldotta. Két héttel utóbb *Widakovics* doktor a *Dorothee* gassai evangélikus templomban oltár elé vezette *Jerusalem* asszonyt. Január 31-én az új pár hajóra szállt és elindult *Buenos-Aires*-be. Még mielőtt odaérhettek volna, *Widakovics Antónia* asszony gyorsan ölé méreggel véget vetett az életének. Nem tudta elfelejteni a férjét és a vigasztalan élet helyett inkább a halált választotta.

— **Kalandos hír Rudolf trónörököséről.** Egy Amerikában megjelenő oregoni lap „szenzáció” mesét közöl. Kiderítette, hogy *Rudolf trónörökös* él és Amerikában dr. *Hoffmann* néven, mint orvos praktizál (?). Ezt a szenzációt pedig magától a trónörökös leányától tudta meg a „*Jól értesült*” amerikai újság. *Viggo Von Holstein Rathlou* grófné tette ezt a merész nyilatkozatot *Scatlében*, amelylyel különösen az Oregon államban levő *Portlandban* keltett nagy szenzációt, ahol jól ismerik. A grófné ezelőtt *Roy A. Miles Collins* portlandi gyáros felesége volt. Másfél évvel ezelőtt megismerkedett egy állítólagos gróffal, *Vigga Von Holstein Rathlouval*, aki — mint mondta — *Dánia* legrégibb és legvagyonosabb főúri családjának sarja. A gróf csakhamar meghódította *Collins*-né, akivel nemsokára megszökött. Az eset nagy feltűnést keltett az egész Nyugaton, annál is inkább, mert *Collins*, aki jól ismert üzletember volt, bánatában föbelötte magát. *Collins* ekkor feleségül ment a grófnőhöz s azóta nem szerepeltek a lapokban. A grófné, úgy látszik, újabb hírnévre vágyott s tegnap egy újságtudósító előtt a többek közt így nyilatkozott:

— Sokan azt hiszik, hogy *Rudolf trónörökös* agyonlőtte magát, pedig ezt nem tette, hanem a botrány elkerülése végett elmenekült hazájából. *A főherceg, aki titokban feleségül vette az én anyámat, jelenleg itt Amerikában él és Hoffmann néven ismerik, mint orvost.* Anyám már meghalt. Én azonban meg akarom kezdeni a küzdelmet jogaim érvényesítése céljából. Meg akarom mutatni, hogy *jogom van a Rudolf leánya* névhez s a trónörökös óriási vagyonához... Csodálatos dolog, hogy még mindig akad újság, ha mindjárt amerikai is, amelyik egy nyilvánvaló kalandornő elbeszélését komolyan veszi és abból szenzációt igyekszik csinálni.

— **Földrengés.** Szalonikiből jelentik: Ochrída-ban újabb földrengés pusztított, mely két óráig tartott és nagy károkat okozott. A bolgár iskola, valamint a nagy mecsét egy része beomlott. Sok ház megrongálódott, emberéletben nem esett kár.

trieszt
reziszte
lentik,
bizalmi
határoz
sen vég
udvarán
kötőben
bonyoli
telni,
restanc
nagyob
terezia
a korm
nem el
és szol
trieszt
a strú
éredék
az oszt
folytat
akérde
nem-e
zottakn
illetőle
inform
nal me
hogy n
irányba
kalmaz
talanul
hez. Il
lehet j
figyelen
szólt
burgi
hogy t
intézk
ha a p
volna

jelent
mely e
totta.

tizené
ház el
Kálmá
esett.
kapott
ló émi
lyában
hiába
nem j
célna
tizene
dött é
lemlő
A szeg
ítélte
a hum
fől, m
teljes
mond
négyk
vitték
kap. r.

nekünl
égett
tók a
kivitt
tet ta
szert
leány
tette,
aki N
mazva
Michel
viselke
egyed
jött.

francz
egybe
ezias
tarka
dások
feláll
publik
súlyos
könyv
tett n

— A triezsi hivatalnok-sztrájk megszűnt. A triezsi államhivatalnokok és szolgák passzív rezisztenciája ma megszűnt. Triesztből azt jelentik, hogy az állami hivatalnokok és szolgák bizalmi férfiai tegnap éjjel tartott értekezletének határozata alapján ma reggel már ismét rendszeren végezték a szolgálatot. Az államvasut pályaudvarán, a posta- és táviróhivatalokban, a kikötőben és a vámhivatalokban ismét rendszeren bonyolítják le a forgalmat, de napok fognak eltelni, míg a passzív rezisztencia alatt támadt restaneciákat feldolgozzák. A hivatalnokok legnagyobb része örömmel fogadja a passzív rezisztencia megszüntetését, annyival is inkább, mert a kormány nem fog megtorlást gyakorolni, hanem ellenkezőleg megígérte, hogy a hivatalnokok és szolgák helyzetén mielőbb javítani fog. A triezsi kereskedővilág, melynek óriási kára volt a sztrájkból, valósággal fellélegzett. A sztrájkolók érdekében Rittoni triezsi Reichsrath-képviselő, az osztrák delegáció tagja tegnap beszélgetést folytatott báró Bienenrthel és ennek folyamán azt a kérdést intézte a miniszterelnökhöz, vajjon nem-e volna lehetséges a triezsi állami alkalmazottaknak ígéretet tenni kívánásaik teljesítését illetőleg. Ha ez megtörténhetné, úgy Pittoni információi szerint a passzív rezisztencia azonnal megszűnnék. Báró Bienenrth azt válaszolta, hogy niesen abban a helyzetben, hogy bármi irányban ígéreteket tegyen. A triezsi állami alkalmazottak kötelességének tartja, hogy haladéktalanul visszatérjenek a normális munkavégzéshez. Ilyen természetű kötelesség teljesítése nem lehet jogozim bármilyen speciális kívánság figyelembe vételére. Ugyanilyen szellemben nyilatkozott a kormány Ribar képviselőnek is, aki hasonló célból interveniált. Egyébként a korneuburgi vasúti és táviróvezeték parancsot kapott, hogy tartsa magát készen az indulásra. Ez az intézkedés óvatosságból történt arra az esetre, ha a passzív rezisztencia Triesztben nem szűnt volna meg teljesen.

— Egy város lángokban. Port-au-Princeből jelentik: Aux Cayes városban tegnap tűz támadt, mely egész éjjel dühöngött és a várost elpusztította. A kár igen nagy.

— A kényelmes állatvédők. Ma délelőtt tízenegyóra előtt az Erzsébet-körút 9. számú ház előtt, a kocsit közepén összeesett Mayer Kálmán bérkocsitulajdonos lova. Összeesett, mert éhes volt és gyenge. Abrakot nem kapott, de azért agyonhajtották. A szegény lo elni akart, de ott vergődött a hideg pocsolyában a kövezeten. A 914. számú rendőr hiába telefonált az Állatvédő Egyesületnek, nem jött ki a szegény páráért, a direkt ilyen észra berendezett lószállító kocsit. Délelőtt tízenegy órától délután fél négy óráig vergődött éhen, elgyengülve, a szaporodva felgyülemlő utcái nézők igaz megbotránkozására. A szegényteljes utcai állapotot mindenki elítélte és ilyesmit csak Budapeston türehet el a humánus főváros az Állatvédő Egyesülettől, mely csak pumpolni tud, de kötelességét teljesíteni nem. Végre egy erélyes és ellentmondást nem tűrő telefonfölszólítás után fél négykor megérkezett a szállító kocsit és kivitték a lovat a kórodába. Ott legalább enni kap, nem úgy, mint Mayer nénál.

— Tűzvész és gyilkosság. Párisból jelentik nekünk: Nancyban ma kigyuladt s majdnem porrá égett a Michels-féle vendégház. Mikor a tűzoltók a második emelet egy szobájából a butorokat kivitték az utcára, egy szekrényben női holttestet találtak. Félíg már megégett a holttest, de azért látszott rajta, hogy gyilkosság történt. A leány mellén két lövés volt. A rendőrség kiderítette, hogy a titokzatos holttest egy pénztárnoknő, aki Nancy közelében egy fürdőhelyen volt alkalmazva s néhány nap előtt érkezett a fogadóba. Michels tulajdonost letartóztatták, mert gyanusan viselkedett és azt sem akarta megmondani, hogy egyedül szállott-e meg a leány vagy kíséreléssel jött.

— Tömeges emberhalál a kakasviadalon. A francia Cambrai városban óriási közönség gyűlt egybe, hogy végignézzék egy kakasviadalt. A harcias kakasok javában tépték egymást, jobbra-balra tarka tollazat rápködött, rikácsolás hangzott, fogadások köttettek: amikor egyszerre az ideiglenesen felállított pódium beszakadt és maga alá temette a publikumot. Ötven ember részint meghalt, részint súlyosan megsebesült. Azoknak a számát, akik könnyebb sérülésekkel menekültek meg, nem lehetett megállapítani.

— A szoknyanadrág ellen. Madridból jelentik nekünk: A közönség hajtóvadászát rendez azok ellen a nők ellen, akik az utcán szoknyanadrágot viselnek. Tegnap este sok élénk utcán üldözték nemcsak férfiak, hanem asszonyok is a szoknyanadrágos sétáló nőket, némelyeket bántalmazták és azokat a férfiakat, akik védőművekre keltek, kegyetlenül elverték. A rendőrség oltalmazta meg a szoknyanadrágos hölgyeket.

— Muszka tél a török földön. Törökországban valóságos muszkatél nyomja az embereket. Még a rózsák hazájában, kisázsiai Törökországban is dühöng a tél, a szokatlan időjárásról sokat szenvednek a törökök. *Billiszben* is hetek óta havazik. A község egészen megközelíthetetlen, mert több méter magasan áll a hó. A nagy hőtömeg terhe alatt bedőltek az utak, a hó alól a szerencsétleneket. Már akkor *tizenötven meghaltak*. A *Bagdad-vasút* építkezésénél *Konja környékén* hólavina elsodorta a munkásokat. A katonaság segítségével sikerült egynek kivételével mindenkit megmenteni, de azóta a munkások nem mernek dolgozni, mert a hegyoldalról gyakran gördülnek le hőtömegek.

— Szultánszöktetés asszonyruhában. A belgrádi *Politik*-ának többször jelentek meg szenzációs értesülései Szalonikiból, a rabságban szülő Abdul Hamid exszultán felől. A *Politik* legújabb szaloniki pletykája szerint szökést kísérelt meg az öreg szultán. Ezuttal albánok jöttek segítségére, hogy kimentsek az Alatin-villából. Három férfi és egy asszony munkás áruhában jutott az Alatin-villába. Vettek magukkal egy női ruhát, amelyet az *exszultán felvett és mikor eszedelt, a három férfivel ki akart lopózni*. Az albán asszony a villában maradt. A kapunál egy csendőr megállította az albánokat, mert gyanusnak tetszett előtte az asszony s így leplezték le Abdul Hamidot.

— Szétmarcangolták az oroszánok. Berlin mellett Kaiserslauternben egy borbély életével fizette meg vakmerőségét, hogy bemelegszedett az oroszán kettreczébe. A Wieser-féle czirkusz plakátokon tette közzé a fölhívást, hogy ha akad bátor borbély, Wieser igazgató szívesen *megberetváltatná magát* az oroszánkettreczben. Wieser igazgató az előadás előtt is fölszólította a közönséget, hogy jelentkezzék, ha van a nézőtérén fodrász és vállalkozik őt megberetválni. Zúgó taps köszöntötte a mérész embert: *Feuerabend* József volt a jelentkező. Az állatszédítő czirkusz igazgató posztamentumokat vitetett a kettreczbe és az őt oroszánl meg a kölykeket elhelyezte köröskörül, aztán karonfogva bevezette a fodrászt és leült a támlásszékre. *Feuerabend* gyorsan szappanozott és hozzálátott a beretváláshoz. Eddig az oroszánok meg sem mochezantak, a publikum pedig lélekzetfojtva nézte a jelenetet. A czirkusz igazgató félreza már sima volt. A fodrász a szék támlája mögött átkerült a másik oldalra. Ebben a pillanatban a *nőstényoroszán* az állványról a *fodrászra ugrott*, kitérte a száját és *lekapta Feuerabend fejét*. Az igazgató a székekkel fejbevágtatta az oroszánl, berohantak a czirkusz alkalmazottai és vadorongokkal ütlegelték a fenévatat, de az nem engedte ki az áldozatát. Végre két szédítő két vasruddal fölfeszítette az oroszán száját s így szabadult ki a szerencsétlen fodrász. Fejét összeroppantotta, mellét összemarcangolta az oroszán és mire kivitték az arénából, már *meghalt*.

— Egy fűszerkereskedő eltűnése. Pálmai Gyula, 33 éves, fűszerkereskedő tegnapelőtt Lujza-utca 1-c. szám alatti lakásáról eltávozott és azóta eltűnt. Családja kétségbeesetten kereseti, mert nem tudja elképzelni, milyen ok kényszerítette Pálmaít az eltűnése.

— Rablőgyilkosság az omnibuszkocsiban. Tegnap éjszaka a párisi Boulevard des Italiensen ment egy omnibusz, az utolsó járat, benn egy idősebb ur és egy fiatal ember. Az öreg utas egyszer csak elővette a pénztárcáját s megszámlálta a benne levő papírpénzt. Igen sok bankjegy volt a tárczában. A fiatal ember möhön leste a műveletet, s hirtelen, mint a tigris rávetette magát utatársára. Ami ezután következett, az ugyszólván pillanat műve volt. A merénylő vasmarokkal az öreg ur torjának esett, majd elragadta a tárczát. A kalauzt, aki elszántan berohant, hatalmas lödítással félretaszította, villámgyorsan legrött az omnibuszról és eltűnt. A kalauz az áldozat segítségére sietett, aki ott vonaglott az omnibusz padlóján s nem lehetett rajta segíteni. *Egy-kettőt hörögött még és nége volt*. A rendőrség még az éjjel megállapította, hogy a megfotott öreg ur *Gallifet* tábornoknak a bátyja, s hogy a tárczája *tizenöt ezer frankot* tartalmazott. A rablőgyilkost nem sikerült kézrekeríteni.

— Az orvosi hivatás áldozata. Orvosi hivatásának lett áldozata a szatmármegyei főorvos. Megírtuk, hogy Nagybánya mellett, Felsőfernezelezen kiütéses tifusz ütött ki, melyet egy Szolyváról jött famunkás oltott be a községbe; a betegség továbbterjedésének megakadályozására dr. Áron Sándor megyei főorvos személyesen tette meg az intézkedéseket két hét előtt. A járvány meg is szűnt. A főorvos hazatért Nagyváradba, de ott hon ágnak esett s orvosai megállapították, hogy kiütéses hagymában szenved, ami Fernezelezen fertőzte meg. Állapota aggasztó, láza állandóan 41 fok. Táviratoztak Budapestre Gerlőczy professzorért.

— A bányatűz áldozatai. Megírtuk, hogy a szilvölgyi Vulkán-bányákban négy munkást pusztított el a bányatűz. E szerencsétlenségről még a következő részleteket közlik: a bányában napok óta lappangó bányatűz ellen a munkások a keleti tárnában védőgátat építettek, azonban a védőgát falazatát a tűz észrevétel nélkül kigéjtette és az *izzó fal a munkásokra omlott*. A munkások közül csak *Pél János* főaknázó, munkavezető tudott élve elmenekülni, de *másik hét társával együtt ő is belehalt sebeibe*. A katasztrófának tehát nem négy, hanem *nyolcz emberélet eset áldozatul*. A zalatnai bányabiztos megállapította, hogy a katasztrófát *véletlen szerencsétlenség okozta*. Az eltemetett munkások holttestét még nem sikerült napvilágra hozni, mert a katasztrófa színhelyét nem lehet megközelíteni.

— Csaló mérnök. A stuttgarti rendőrség értesítése szerint egy állítólag J. P. *Dietrich-Scharf* nevű hanau 27 éves magánmérnök, több nagyobb szabású csalás elkövetése után megszökött. Rend szerint váltóleszámitolás közvetítésével és szabadalmak értékesítésével foglalkozik. A rendőrség keresi a halavány arcú, sötétszürke hajú, ugyanolyan színű angolosan nyírott bajuszu, előkelő felépítésű, északnómet kiejtéssel beszélő fiatal embert.

— Lopás a tolonczkocsiban. Hihetetlen, de megtörtént, itt: Budapesten. *Weiss Gábor* 19 éves tolvaj érte el a hely tekintetében a lopás rekordját. Ma a tolonczházból további kihallgatás végett tolonczkocsin vitték a VI. kerületi kapitányságra *Tománckzy Antal* közgazgatási eljárás alatt álló kitiltott egyénnel. S mialatt a kocsit döcögött, annak sötét belsejében *Weiss* ellopta a *Tománckzy* zsebéből annak negyven koronáját. A kapitányságon *Tománckzy* panaszt tett, mire *Weiss* lakat alá került. Mikor magára hagyták, beverte az ablakot és egy üvegdarabbal felmetszette az ereit. Még idejekorán észrevették, elköltötték a csuklóját és megvasalták, hogy kárt ne tegyen magában.

— Megint orosz panama. Pétervárról jelentik nekünk: Azoknál a vállalatoknál, amelyek a közutakat és hidakat építik, vizsgálatot tartottak s megállapították, hogy az árlejtéseknél jelentékeny összegekkel megvesztegették a pétervári városi tanácsosok egy részét s az építési bizottság tagjait. A városi középítési bizottság elnökét, aki nál szintén házkutatás volt, felfüggesztették állásától.

— Verekedő amerikai képviselők. Newyorkból táviratozzák, hogy az amerikai képviselőházban nagy botrány történt, aminőre még sohasem volt példa. Az alasciai természeti kincsek megőrzéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalták, amely felhatalmazza a kormányt, hogy bérbeadhassa a bányákat. A vita alatt *Mondel wyomingi képviselő* szövtámba elegedett *Wickeraham* alasciai képviselővel és a zivódásból verekedés lett. *Mondel* megboxolta ellenfelét, aki nem maradt adós. A teremőrök és képviselők választották szét a két dulakodó képviselőt, akik aztán boconatot kértek a képviselőháztól, de nem békültek ki egymással.

— Apacsvilág a külteken. Tegnap este félkilenc órakor az Ilka-utca 42. sz. ház előtt özv. *Krammer* Bernátnét egy 18—20 év körüli iparos külsejű suhanec megtámadta, földre teperte és 3 korona készpénzt, egy barna bőrpénztárczát, egy szemüveget, 6 kulcsot és egy zsebkést tartalmazó sötét ezüst szegélyes ridikült elrabolt és elmenekült. A rendőrség nyomozza.

— Végzetes katonai gyakorlat a hegyek között. Szan-Remóból végzetes lefolyású katonai gyakorlatás hírét jelentik. Huszonkilenc alpesi vadász kétezerkétszáz méter magasságban szerencsétlenül járt. Az óriási hidegben valamennyinek *larja* és *lába megfagyott*. Állapotuk nagyon aggasztó. Mindnyájukat a bellunói kórházba szállították.

— **A konzul gyanus halála.** Teheránból jelentik: A Bojovavleuski ispaháni orosz konzul halála ügyében kiküldött vizsgálóbizottság úgy találja, hogy jogos az a feltevés, hogy a konzul bűnténynek esett áldozatul.

— **Zajlik a Balaton.** A Balaton jégnevezője korán felszakadt, sőt a hirtelen beállott enyhe időjárás következtében már nagyrészt fel is olvadt a Balaton jége. Keszthelyről jelentik, hogy a zajló jégdaraboktól a nagy szélviharban a móló falai körülbelül husz méternyire teljesen összecslottak és a hajókikötő hid megrongálódott, a villamos póznák pedig a vízbe estek.

— **A pestisveszedelem.** Karbini táviratok szerint a kínaiak és az oroszok vállvetett erőfeszítéssel fáradoznak azon, hogy a pestis veszedelmét korlátok közé szorítsák. Kínai és orosz vegyes csapatok tartják fenn a rendet a pestises vidékeken. *Fu-diadanban* a helyzet jelentékenyen javult, ami különösen *Ulianto* kínai orvos hősiességének köszönhető. — Pekingből is nagy veszedelmet jelentenek. A pestis napról-napra nagyobb szörnyűségeket idéz elő. A lázadások egymást érik s a kínaiak dühe a *tatárok ellen fordul*, akiket amugy is gyűlölnék Kínában. A pestis kitéréséért őket okolják, amiért *kínai bandák* megrohanták a tatár városrészt és ott *vérfürdőt rendeztek*. Sok *tatárt meggyilkoltak* és még többet megsebesítettek. Az *európaiakat is hasonló veszedelem fenyegeti*, mert a tatárok viszont őket vádolják a gyilkos járvány föllépéséért.

— **Siketnémák szervezkedése.** Az idők jele, hogy már a siketnémák is szervezkednek. Nagyváradon harminczöt siketnéma elhatározta, hogy *önképző és kölcsönösen segélyező-egyesület* alapít. A gyűlést, mint korelnök *Kenyeres Jónás* vezette. A hatóság képviselőjében megjelent *Kemény Ignác* rendőrkapitányt örökös tiszteletbeli elnökké választották. Két előadó ismertette az összejövetel célját, majd öt tagu előkészítő bizottságot küldtek ki és végül elhatározták, hogy márczius ötödikén tartják meg alakuló gyűlésüket.

— **Egy aljárásbíró öngyilkossága.** Hajduböszörményben dr. Stelzer László aljárásbíró ma lakásán balzsame fölött kétszer halántékon lőtte magát. Állapota reménytelen. Levelet hagyott hátra, amelyben azt írja, hogy idegesség gyötörte és a megörüléstől való félelmében követte el tettét. Nagykanizsán elő rokonait táviratban értesítette öngyilkosságáról. A negyvennégy éves, nőtlen aljárásbíró nagyon szimpátiikus ember és kiváló hivatalnok volt. Stelzer iránt általános a részvétel.

— **Akit erőszakkal huzoztak a vépadra.** A németországi Insterburgban kegyetlen erőszakkal kellett vépadra huzozni egy eselédleányt. A halálraítelt leány nem tudott németül, nevelésben egyáltalán nem részesült és csak egy nyáron át járt az iskolába. A kivégzés után híre kelt, hogy a leányt erőszakkal kellett a vesztőhelyre cipelni és most utólag egy szemtanu még a következőket meséli a kivégzésről:

— Mikor a leányt a lefejezés helyére cipelték, a földre vetette magát, minden erejével belekapaszkodott a tőkébe, amely mellett frakkosan, fehér keztüsen ott állt a hóhér. Minden kísérlet hiábavaló volt, hogy a leány fejét a tőkére tegyék. A hóhér segédei hiába próbálták úgy csavarni a fejét, hogy a hóhér megtehesse a halálos vágást. Végre aztán az egyik segéd a legnagyobb kegyetlenséggel a hajánál fogva lefogta a fejét, a másik kettő a karját tartotta le és így végezték ki. Ez a kegyetlenkedés Németországban ismét újabb akcióra indítja a halálbüntetés ellenségeit.

— **Életunt nyugdíjas tanár.** Kobiálka János nyugalmazott liezeumi tanár a szepesmegyei Toporeczon, ahol visszavonultan töltötte napjait, tegnap felakasztotta magát és meghalt. A hetvenkégy éves, köztisztviselői állott öreg embert valószínűleg gyógyíthatatlan betegsége indította a végtetes tetre.

— **Egy tengeri kikötő lángokban.** A világhírű francia kikötőváros, Cherbourg rakpartján, a fából épült raktárházakban tegnap este tűz keletkezett, amely rövid idő alatt óriási arányokat öltött. Az egész rakodópartnegyed rövid idő múlva lángban állott. A mentőlegénység képtelen volt az örült gyorsasággal elharapódzó tüzet, amelyet a vihar még szított, megfékezni. A tűz már számos házra is áttért s továbbterjedéssel fenyeget. Az eddig okozott kárt egymillió frankra becsülik.

— **Egy urleány öngyilkossági kísérlete.** Ma délelben Tóth Jusztina tizenöt éves leány szüleinek Ujpesten, Erzsébet-ut 27. sz. lakásán betegsége miatt mellbelőtte magát. Szülei kocsira tették és az életveszélyesen sérültet a gróf Károlyi-kórházban helyezték el.

— **Távollevő magyarok.** A megejtett népszámlálás alkalmával a „távollevők” különösen szomorú rovásban jegyezték fel a külföldön, az idegenben tartózkodó magyarokat és egyéb honfitársainkat. Zemplénmegyében feltűnően nagy a távollevők száma. Így a *görögnyelvi* körjegyzőségben a lakosság száma 2508, szaporodás tíz év alatt 399, távollevők száma 626. A *homonnavidéki* körjegyzőségben 2976, esőkkenés 182, távol van 782. A *homonnaszávidi* körjegyzőségben a lakosok száma 2357, apadás 36, távollevő 424. A *koskóci* körjegyzőségben 2444, szaporodás 190, távol van 746. A *nagykemencei* körjegyzőségben 2715, apadás 108, Amerikában van 832. Az *udvai* körjegyzőségben a lélekszám 3314, esőkkenés 6, távol van 1034. E járások összes lakossága a népszámlálás szerint 20.767, a távollevők száma pedig 4665, akiknek *nagy része Amerikában él.*

— **Meggyilkolt rendőr.** Londonban nehéz idők járnak a rendőrökre. Egy betörés alkalmával nemrég az anarhisták gyilkoltak le több rendőrt. Most legújabbán ismét áldozatul esett egy rendőr. Londoni jelentés szerint tegnap hajnalutjt egy rendőr Puttenhamban tetten ért több betörőt, amint a postahivatalba akartak behatolni. A rendőr bátran szembeszállt a betörőkkel, azok pedig valamennyien rárohantak és késszurásokkal megölték. Mire segítség érkezett, a betörők elmenekültek. Csak később akadtak a banda nyomára, de a hajszja eredménytelen volt.

— **Eltűnt magánhivatalnok.** A főkapitányságon ma bejelentették, hogy *Tóth Jenő* huszonhat éves magánhivatalnok *Ovoda-utca 31.* számú lakásából e hónap 13-án eltávozott és azóta nyoma vesztett. A rendőrség keresi.

— **Összeégett aggastyán.** Ma reggel Andriott Pálné Verseny-utca 4. szám alatt lévő műhelyében *Haas János* hetvenkét éves napszámos a kályhába tüzet akart gyújtani. Az égő gyufát kiejtette a kezéből és ettől a felhalmozott forgács meggyuladt. Az aggastyán el akarta oltani a tüzet, de a ruhája is lángot fogott, s a szerencsétlen ember súlyos égési sebeket szenvedett. A mentők a Rókus-kórházba vitték. A tüzet a VII. kerületi tűzoltóság oltotta el.

Ajánlatos, ha néha eszünkbe jut, hogy a modern ember rendszabályai közt, melyet egészsége fenntartására követ, a fogak helyes ápolása majdnem a legfontosabb. Gondoljuk meg — és újabb vizsgálatok ezt újlag két-

ségtelenül bizonyították — hogy a fogak állapota közvetlenül befolyást gyakorol, mint azt többnyire hiszik. De csak akkor mondható a fogápolás helyesnek, ha a fogrontó anyagok, az erjesztő és rohasztó csirák, melyek a szájban naponta újból képződnek, naponta tétetnek ártalmatlanná. Ehhez, mint azt mindenki elképzelheti, szükséges, hogy ily anyagok eltávolításának vagy legalább is káros hatásukban megakadályoztassanak. A fogakhoz közvetlenül tapadó tisztatlanságokat bizonyos fokig eltávolítja a fogkefe, de csak bizonyos fokig; mivel a kefe csak felületesen hat, de az ártalmas csirák a száj

nyálkahártyájának minden részében, főleg zugokban és ráncokban is, hová a kefe el nem érhet, jelen vannak, a fogkefén kívül még Odolt is kell használni, mely a száj legrejtettebb részeibe is eljut és az összes kártékony anyagokat eltávolítja.

— **Villamos baleset.** Tegnap este a Hungária-köruton, a gróf Andrássy-tüzérlaktanya mellett a 186-os számú városi villamoskocsi összeütközött *Biró István* fuvaroskocsijával. Az összeütközés következtében a villamoskocsi első perronja megrongálódott, a kocsi rudja eltört és a fuvaroskocsi fogott lovak megsérültek.

— **Életunt napszámos.** László Mihály hatvanégy éves napszámos ma délután a Szigetvári-utca 16. számú házban levő lakásán felakasztotta magát és meghalt. Tettének oka ismeretlen. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Két premiér.** A Wertheimer Orfeum, a fővárosnak eme legváltozatosabb műsoru szórakozóhelye szombaton este ismét két premiérral kedveskedik közönségének. *Gabányi Lászlónak* ötletes, kedves és mulatságos bohózatát a „Mozog az uram” címűt mutatja be a magyar ensemble, míg a lengyel bibliai operetársulat egy olyan szenzációs operettet mutat be, amely az egész világ hasonló színpadait óriási sikerrel járja be. „Mammon a pénzisten” (Mammon der Geldgott) a címze ennek az operettnak, amely egy amerikai színházban nemrég érte meg az ezredik előadás jubileumát. Az operettnen husz szebbnél-szebb ének és táncszám van, kiállítására pedig igen nagy gondot fordított az igazgatóság. A társulat számban temetesen meggyarapodva, ettől az operettől várja a szezon fő sikerét. A szombati bemutatóra és az ezt követő vasárnapi előadásra már csak kevés jegy kapható.

— **Halálozás.** Óvári Széke Bülint nyugalmazott királyi törvényszéki elnök, a harmadosztályú vas-koronarend lovagja, Szatmár megye törvényhatóságának bizottsági tagja 79 éves korában rövid szenvedés után Szatmáron meghalt. Holttestét tegnap délután tartott gyászistentisztelet után Szigetváraljára szállították, ahol ma délelőtt a családi sírkertben helyezték örök nyugalomra.

Petrovinai *Pekri Dénes* földbirtokos 80 éves korában Beszterezén meghalt.

Medvezei *Medvesky Emil*, nyugalmazott cs. és kir. huszárkapitány és földbirtokos a bukovinai Bobestieben 64 éves korában meghalt. Halálát özvegyén és árváin kívül kiterjedt rokonság gyászolja.

Tolnai gróf *Festetics Alfonz* közalapítványi uradalmi felügyelő, rövid szenvedés után, 76-ik évében elhunyt.

Golda János polonkai espereslebános 67 éves korában Polonkán meghalt.

Özvegy *Horváth Jánosné* szül. Tassy Juliánna 75 éves korában Kecskeméten meghalt.

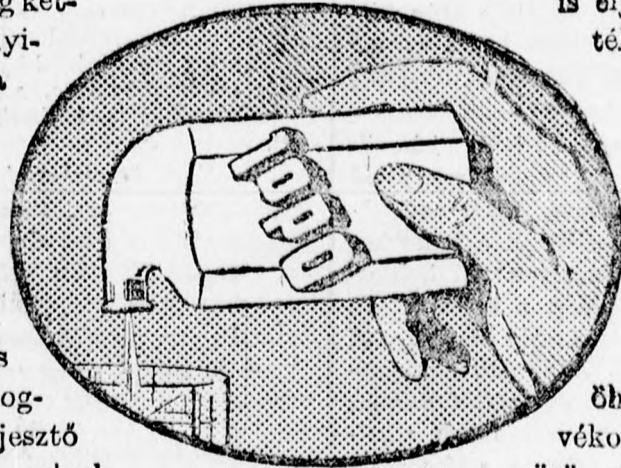
Szalatényi Béla életének 67-ik évében Vác-Bottyánban elhunyt.

Nagyalásnyai *Paál Viktor*, urad. főintéző, Zala vármegye törv. hatósági biz. tagja életének 70-ik évében Zalaegerszegen jobblétre szenderült.

× **Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-körút 31. Színházi és variété-műsoru. Kezdeté 8 órakor.**

× **Bob hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.**

× **Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívársra.**



nyálkahártyájának minden részében, főleg zugokban és ráncokban is, hová a kefe el nem érhet, jelen vannak, a fogkefén kívül még Odolt is kell használni, mely a száj legrejtettebb részeibe is eljut és az összes kártékony anyagokat eltávolítja.

A mi az Odolt különösen kitűnneti az összes többi szájtisztító szerokkal szemben, az a különös sajátságosága, hogy a szájfüreg az öhlítés után mikroszkop vékonyságu, de mégis sűrű antiseptikus réteggel vonja be, mely még órákon át, miután a szájöblítés megtörtént, tovább hat. Ezen tartós hatás, melylyel semmiféle más készítmény nem bír, adja meg annak, a ki az Odolt naponta használja, azt a biztosságot, hogy száját határozottan megvédte a rohasztó és gerjesztő anyagok hatásától, melyek a fogakat megrontják. A nagy üveg Odol ára 2 korona, a kis üvegé 1.20 korona

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A kulisszák világából.

— Színházi csevegés. —

(Ujdonságok hete.)

Az a premiére-smokk, aki minden ujdonságot megélvez, ugyancsak belekábulhat ezen a bétén. Ha következetes akart lenni, úgy tegnap az a Vig-gal és a Király-színházzal volt kénytelen megfelezni. És álmában milyen furesán gabalyodott össze a két darab! Láttá, amint Hegedüs—Próféta bukfcenzet vet és madri tánczot jár Varsányi Irénnel, viszont Fedák Sárít halva hozzák be és elsiratja Delatourelle—Rátkai.

A két új darabról a sajtó elmondta véleményét, de hogy mi lesz a jövőjük, azt nem igen lehet megjósolni, mert a közönség kiszámíthatatlan, így hát azt se mondhatom meg, vajjon Lengyel Menyhért — proféta-e a hazájában.

Fall operettejének czimszerepében Váradi Ily aratta legujabb nagy diadalát. Tisztelei elárasztották virággal. A kocsikerék nagyságu koszoruk és a divatos kalapokkal versengő bukéták halmazában szerénykedett egy piczike ibolyabokréta. Keskeny szalagján ez a két szó csillogott:

Babuskának — Papuska.

A fiatal művész megghatottan tüzte a szíve fölé, két karjával átnyalábolta Váradi Antalt és forró csókok közt sugta neki:

— Oh te — „Babuska kedvence!”

Az est egyik szenzációja a Zsazsa „Jupuculotte”-ja volt.

— Az első szoknyanadrág Budapesten! — dicsekedett a tüzesvérű Rozalilla.

— A másodikat Márkus Emma holnap mutatja be — jegyezte meg Latabár.

— Hogyisne . . .

— Hát persze! Hiszen ő lesz a . . . na-Drághy Éva.

(Remélem, ez a rossz szójáték nem árt meg a Pekár Gyula darabjának!)

Holnapra marad Schnitzler Arthur „Anatol”-jának bemutatása a Magyar Színházban. Ma volt a főpróbája. Az ügy komoly részének elbírálása nem reám tartozik.

Szinte attól félttem, hogy nekem semmi fréfás morzsa se jut az öt egyfelvonásosból álló ujdonságban. Amikor a „Karácsonyi bevásárlások” utcai dekorációjában szemem megakadt a hirdetési oszlopon. Persze Bécsben játszik a darab, így hát bécsi, német plakátok ékeskednek az oszlopon. Közük színlapok.

Ebben semmi különös. De pikánsnak találtam a Wiener Deutsches Volkstheater színlapját, amely délutánra Molnár Ferenc darabját — „Der Gardeoffizier” — estére pedig Schnitzler „Anatol”-ját hirdeti.

Rosszmájuaik azt állítják, hogy a két darab két színlapról van egymáshoz ragasztva, mert barjosan feltételezhető, hogy a magyar ujdonságot délután adnák, s hogy a Bécsben régóta lejátszott „Anatol” estére tüznék ki.

(A Magyar Színház fiataljai.)

Szó van arról, hogy a Magyar Színház — nem ismerve legyőzhetlen nehézségeket — színrehozta Shakespeare „Romeo és Julia”-ját. A két czimszerepet Tarnay és Gombaszögi Frida játsszák.

Rákos Sári így okolta meg ezt a kiosztást:

— Hogy a fiatalok is szóhoz jussanak!

— Persze, persze, — gunyolódott egy Nemzeti-színész — a többiek már kivénültek: Törzs már 23 éves, Rátkay 26, Sebestyén pedig pláne már 30 esztendőse.

(A sikerült kópia.)

A Színészeti Akadémiának legbüzdöbb tanára — Csillag Teréz Mindig kedvvel, hévvel, ambícióval áll a művészesemeték elé és nem mulaszt el egy alkalmat se, hogy a gyerekek ünérzetére ne hasson.

Az egyik férfinövendék elég tehetséges fiú, de mindaddig kevés invencziót árult el. A rábizott szerepeket elmondja szabatosan, hiba nélkül. De a színezésről, alakításról megfélekedzik. Csillag Teréz korholta érte:

— Ne csak beszélj! Játszszál is!

A fiura nagy hatással voltak a kitűnő művész nő szavai. Elhatározta, hogy ezentúl minden erejét megfeszítve fogja a szerepeit kidolgozni. Elment a Vigszínházba, ahol „Az ördög”-öt játszották. Le nem vette volna szemét Hegedüs Gyuláról a világ minden kincseért se. Elleste minden arczjátékát, mozdulatát, hanghordozását. Nincs az a film, amely a képeket hibebben felvonné és a grammofoon-lemeznél tisztábban tudta a nagy minta minden szavát utánozni.

Alig várta, hogy a tapasztalatait gyümölcsöztesse. Nemsokára nyílt is rá alkalm: Hamletet kellett eljátszania. Éjjel-nappal tanult és a vizsga napján nyugodt öntudattal és a siker biztos előérzetével lépett az iskola színpadára.

Csillag Teréz bámulva nézte és hallgatta. Többször meg is szólalt:

— Hiszen ez Hegedüs! . . . szakasztott olyan! . . . Milyen pompás kópia! . . . „Az ördög” — „Hamlet” jelmezében.

A növendék, jelenése végeztével, kipirult arczal közeledett illusztris tanárnőjéhez. Várta a dícséretet. Csillag Teréz sokáig szótlanul nézett rá. Mosolyogva bólogatott a fejével és végül szelid iróniával mondta:

— Szegény Hegedüs! Ha tudta volna, hogy te kopizálni fogod, dehogy is lett volna színészszé!

(A „Zseni” készülődései.)

A Vigszínház, szokásaihoz ragaszkodva, a „Próféta” bemutatása után, habozás nélkül hozzálát a legközelebbi ujdonság készülődéséhez. Nagy Endre „Zseni” című vígjátéka lesz ez az új darab. Valóságos magyar cziklust rendezett ezen a télen a Vigszínház. Guthi Sómától a „Kormánybiztos”, Molnár Ferencztől „A testőr”, Bródy Sándortól a „Medikus”, Lengyel Menyhérttől a „Próféta” került színre egymásután.

Nagy Endrének aggályai támadtak.

— Az enyém legyen az ötödik? Talán megsohálja a közönség a sok eredeti darabot . . . hagyjuk inkább a jövő szezonra.

De a Faludiak nem fogadták el ezt a szerzői áldozatkésztséget.

— Nem, nem! — mondta Miklós igazgató — a darab most fog menni, márcziusban.

Megkezdődött a szereposztás. Csakhogy itt némi nehézségek támadtak, mert két kitűnő férfiszerep van a Nagy Endre darabjában és nem tudják eldönteni, melyiket játssza Tanay, melyiket Csontos.

Ugy áll, tudniillik, a dolog, hogy az a „Zseni” egy rendkívül képzett, nagy művész; zeneszerző, szímfónikus, de amelletl éhhetetlen — nebbich. Van mellette egy sekélyes, léha kuplé-komponista, aki egy ujjal bökdösi a zongorán az ő brettli-nótáit, amiket másoktól lopkodott össze-vissza. Mig az előbbi nem bír boldogulni, ez az élelmes fráter kihasználja, s elszed előle hirt, gazdagságot, teleseget . . .

Nem tudom, hogyan van ez a két alak kidolgozva, de képelem, milyen hatásos lehet mind a kettő, s hogy milyen szívesen játsszák Csontos is, Tanay is . . . mindakettőt.

Azon vitatkoznak, hogy tulajdonképpen a kettő közül melyik a — zseni!

Komor Gyula, a titkár, elöntötte a kérdést:

— A kettő közül a harmadik a zseni — aki megírta.

(Hármasban.)

Sokszor eltűnődtem azon, miért nem beszélnek a mi ballerínáinkról annyit, mint a párisiakról. Nem akartam arra a vesé-emberre hallgatni, aki így magyarázta meg ezt a dolgot:

— Mert a mi ballerínáink olyan idősök, hogy már nincsenek kortársaik, akik emlegetnék.

Ezzel szemben bajlaadóbb voltam feltenni rájuk, hogy ők azok a tisztességes nők, akiket nem szokás emlegetni.

Kétségtőlfejlén találtam a szöveget. De ma egy olyan esetről hallottam, mely azt mutatja, hogy e szabály alól is vannak kivételek.

Azt suttogják ugyanis, hogy operaházunk bal-letpatkányai között van egy sokat ígérő tehetség, aki már előlegez is. Egy terézvárosi fiatal ur dicsekedhetik a szerelmével. Még pedig az önzetlen szerelmével, mert a fiut — bár gazdag szülei vannak — szoros pórázon tartják és nagyon kevés aprópénzzel látják el.

Mindössze, hébe-hóba, egy pár szál szekfüre, vagy Kuglerre telnek, de a kis tánczosnó ezt se fogadja el.

Teheti; hiszen van egy dúsgazdag öreg „barátja”, aki nem tagad meg tőle semmit. Elhalmozza virággal, gyémánttal, toilettekkal és csak azt kéri ki magának, hogy hetenként egyszer fogadja őt abban a fényes lakásban, melyet ő rendeztetett be, s melynek bérét ő fizeti negyedévenként.

Az öreg ur „jour”-ja a — péntek. Ez nagyon kényelmes berendezés, mert a kis csillagocska a hét többi hat napján egész bátran fogadhatta szívének fiatal választottját.

A legutolsó idők jól ment minden. Sajnos, a bácsi emlékezőtehetségét azok a heti vizitek annyira eltompították, hogy kezdett szórakozott lenni a összetévesztett embereket, eseményeket, napokat.

Igy történt, hogy tegnap, csütörtökön látogatott el a kicsikéhez, abban a hiszemben, hogy már péntek van. Csengetnie nem kellett. A saját kulcsával nyitott a lakásba. Azt hiszem, kitalálják, milyen meglepetés várt rá. Igenis . . . a fiatal szeladont találta a kedvese karjai közt.

Csakhogy ezen kívül más baj is volt! Az a fiatal ember — nem tehetett mást — így üdvözölte: — Jó estét papa!

Persze, hogy így üdvözölte: hiszen a tulajdon édes fia volt.

Sokszor leirták már, színpadon is előjátszották már az efféle tettenéresi jeleneteket. Nem bocsátokom hát részletekbe. Elég az azon, minden úgy történt, ahogy ilyenkor történni szokott: a leány elájult, az öreg dühöngött, a fiú szepegett.

De egy új nuance vegyült a tragikomédiába. Amikor ugyanis az öreg ur fenséges mozdulattal az ajtóra mutatott és dörgő hangon ordította:

Mars ki te haszontalan kölyök!

A kisasszony felocsudott ájulásából és Márkus Emiliás pózba vágva magát, kijelentette, hogy nem oda Buda . . .

— Ha apuska azt akarod, hogy ezentúl is olyan forrón, igazán, hiven szeresselek, mint eddig, úgy meg kell engedned, hogy Aladár is a barátom lehessen . . . Különbén én mondom neked: „Mars ki te haszontalan öreg!”

És mit tesz isten? Apuska engedte.

(Herczeg-darab Amerikában.)

A newyorki Lyceum-Theater-ben a hó 20-án volt a „Gyurkovics leányok” premiére-je.

Mig más színházi események híre már hónapokkal előbb járja be a világot, ezt a nevezetes hirt csak most kapjuk, post festa és most sem tudunk semmit a sikerről, mert hát kinek lenne gondja arra, hogy ezt megkábeleztesse!

Legkevésbé Herczeg Ferencnek, akinek angolos hidegvérét ez a „kicsiség” nem igen hozza pezsgésbe. Olyan nyugodtan hallgatja most is, napról-napra, a bankvita szónokait, mintha ez lenne az egyedüli élvezete, hivatása és ma is alig tudtam a képviselőház folyosóján öt perczre elcsipni, mert két oldalról is hívták a terembe.

— Hogy történt ez a dolog? — kérdeztem.

— Boross Ferike volt itt e nyáron — felelte Herczeg Ferenc; — tudod . . . Boross Ferike, a Nemzeti Színház volt tagja, aki később kiment Angliába, Amerikába, kitűnően megtanult angolul s nagy sikerei voltak Londonban is, Newyorkban is . . . mondom, Boross Ferike volt itt e nyáron és felkért, engedjem meg, hogy a „Gyurkovics leányok”-at lefordíthassa. Én megengedtem, ő lefordította és a Lyceum Theatre előadja, vagy talán már elő is adta . . . ez az egész.

— És a tantiémek?

— Azok biztosítva vannak. Minthogy az írói

tulajdonjogra nézve még nincs szerződés Amerika és Magyarország közt, én pedig nem vagyok amerikai állampolgár, — Boross Ferikének egy barátnője Elis ismert amerikai színésznő volt szíves Frohmann igazgatóval a darab szerződését megkötni s az ő kezén át kapom a tantiémeket.

— Ebből az alkalomból nem lenne időserü az írói jog kérdését rendezni?

— Nem ebből az alkalomból. Kétszer jártam mellette még a „Gyurkovics leányok“ newyorki színházjáról szó lett volna, az igazságtügyi és a kultuszminiszternél. A magyar színház szerzők egyesületének küldöttségét vezettettem Székely és gr. Zichy miniszterekhez. Mindketten nagyon szívesen fogadták és hangsúlyozták, hogy az erre vonatkozó törvényjavaslat már készen van, csak — egyelőre — valahol megakadt.

— Ki kellene abból a „valahol“-ból piszkálni...

— Még is teszszük, amint nem én leszek az érdekelt fél. Mert abszurdumnak tartom, hogy míg az összes európai államokkal rendbehoztuk az írói jog kérdését, csak éppen Amerikával szemben késlekedünk, holott éppen onnan alig hozunk be néhány detektívregénytel és nigger-kuplénal egyebet, míg viszont a mi szerzőink onnan kaphatják a legzsírosabb tantiémeket.

— Még csak egy kérdés...

— Parancsolj?

— Hát Budapesten mikor lesz egy Hercegegy-
premiér?

A tereméből élesen csilingelt az elnöki csegettyű.

— Bocsáss meg, — szölt a kitűnő író, — szavaznom kell...

Már a teremajtóban volt, de fogtam a kabátja szárnyát. Kénytelen volt nyilatkozni:

— Történelmi drámán dolgozom... a Nemzetinek... A jövő szezonra...

A jövő pillanatban már ott állt a többiek közt, akik a mentelmi bizottság javaslatát magukévá tették.

Egy látcsöves ur.

(*) **Nemzeti Zenede.** A mai kamarazene-estély legérdekesebb száma Wolf Ferrari nagy kamaraszimfoniájának előadása volt. A szereplők közül különösen Widder Ella a zongoraszólamban és Karácsonyi Margit és Kolos Janka kisasszonyok mint első, illetve másodhegedűsök váltak ki. Csiky János egy pár szép dalát (A baba ágyánál, A mult, Ha én álom volnék és Az üzenet) Kallaus Irma kisasszony sok bájjal és pompás organummal énekelte. Perényi Géza pályanyertes, először adott érdekes zongoradöntése és Thuille kvintettje egészítették ki a jól megrendezett és változatos érdekességű estélyt.

(*) **Az Operaházban** holnap, szombaton „Sába királynője“ kerül színpadra, melyben a címszerepét Flatt Gizella, Sulamitot V. Krammer Teréz, Asztarot R. Berts Mimi, Asszódót Arányi, Salamon királyt Szemere, a főpapot Ney B., Baál Hanánt Mihályi énekl. A méhtáncz magánrészét Nirschy Emília tánczolja. Vezényel Szikla Adolf karmester, rendező Alszegey Kálmán főrendező (Évi bérlet 38. szám, kezdete 7 órakor.) Vasárnap „Carmen“-t adják Szamosi, Hajduné, Környey, Rózsa, Payer, R. Berts, Kornai, Mihályi, Pichler, Ney B., továbbá Sebesi Teréz közreműködésével. (Évi bérlet 39. szám.) Hétfőn ifjúsági előadásul ismétlik meg Goldmark „Téli regé“-jét, a főszerepekben Vasquezné, Szoyer, Anthes, Takáts, Arányi, Payer, R. Berts, N. Vilent, Szemere, Hegedűs fellépésével. (Bérletszűnet 13. szám, első helyárak, kezdete 6 órakor.)

(*) **Hangverseny.** Fodor Ernő neves és kiváló gondkál vezett iskolája ma rendezte első nyilvános hangversenyét. A növendékek kivétel nélkül meglepő intelligenciát és tanárjaik szigorú elmélyedését igazoló komolyságot vittek bele az előadott számokba, a kitűnők közül is kitűnt azonban Lazarus Walter, aki Grieg zongoraversenyének első tételét pompás technikával, finom billentéssel és teljes átértéssel játszotta meg. Meleg sikere volt, hosszan ünnepelték a kedves fiatal művészt. Egyhangú tetszésre talált Kotányi Klára k. a. is, ki Scarlatti Gigue-jének bájosan elegáns s meglepően érett interpretálásában bizonyította be magasfokú hivatottságát. A kisasszonyt elhalmozták

tapssal és lelkesedéssel. A műsor utolsó, de egyik legérdekesebb száma Schumann es-dur zongoranevésének virtuóz előadása volt, különösen Kotányi Nelly kisasszony remekelt, mint első hegedű, de a többiek: Szigeti Béla, Salamon Irén és Bokor Judith is java művészetet adtak. Kiemelendő még Radó Károly avatott hegedűszáma, Vész Lenke, Hegyi Rózsa és Hudacsek Margit urhölgyek kifogástalan játéka is. Nagyszámu, igen disztigvált és igen lelkes közönség volt jelen.

(*) **A „Proféta“** — másodsor. Lengyel Menyhért új művének második előadására is egészen megtelt a Vigszínház nézőtere. Az első felvonás exozicziója után figyelemmel fogadták az exotikus sziget-disztet keretében történetet, a felvonások végén többször hívták a szereplőket és a szerzőt. Különösen Hegedűs Gyulát, Varsányi Irént, Szerényi Zoltánt és Fenyvesi Emilt ünnepelték. A „Proféta“ első és második előadását több vidéki színház is végig nézte. Az újdonság első vidéki előadása Kolozsvárott lesz. A „Proféta“ mai második előadásán a Vigszínház udvari páholyában megjelent Károly Ferencz József főherceg. Kisérletben volt kamarai előjárója, Lobkovitz Zdenko herceg. A magas vendégek látható érdeklődéssel figyelték az előadást.

(*) **Müller Mela képiállítása** Essenben. Müller Mela, a Berlinben élő magyar festőművész, aki már a budapesti, berlini, római művészeti kiállításokon is szép sikert aratott képeivel, most kollektív kiállítást rendezett Essenben, az ottani művészeti múzeumban. Müller Mela különösen a portrait-festésben erős s a német kritika a legnagyobb elismeréssel szól a „magyar művész“ legújabb képeiről is. Különösen erőteljes, férfias eszet-kezelését, témába való elmélyedését és karakterizáló erejét dicsérik. Az „Essener Volkszeitung“ azt írja: „A magyar művész portréi egyenesen meglepőek a hasonlatosságot illetőleg. Amellett oly frissen festettek ezek a képek, s olyan férfias erőt áruznak el, hogy azt kellene hinni, hogy férfikéztől származnak.“ Csendelőtein „egyenesen gyönyörűeknek“ találja a német lap az egyes virágokat, mint a rózsát, a szegfűt és krizantémet. Hasonló hangon irnak más esseni lapok is. A híres berlini kritikus, Ludwig Pietsch, rendkívüli elismeréssel nyilatkozik a magyar festőművészről, akinek képeiről különösen kiemeli, hogy „azok tónusban szinte szokatlan szépséget, mélységet, erőt és nyugalmat áruznak el. Eszetkezelése a rajz határozottsága mellett is mindig festőien széles s a portréi beszédesen elevenek.“ A magyar művészt egyébként az esseniek számos megrendeléssel igyekeznek legalább egy idegi körükben tartani.

(*) **„A szoknyanadrág.“** A Városligeti Színház legközelebbi újdonsága „A szoknyanadrág“ című 3 felvonásos énekes bohózat lesz.

(*) **Weingartner Hamburban.** Berlinből jelentik nekünk: Weingartner Felix és a hamburgi Opera között a tárgyalások eredményre vezettek. Weingartner 1912 őszétől fogva fényes feltételek mellett szerződött a hamburgi Operához első karnagynak és művészi tanácsadónak. Vele egyidejűleg szerződött Lucie Marcel drámai énekesnő is, akinek szerződése szintén 1912. őszén kezdődik.

(*) **Növendékelőadás.** Az Országos M. Kir. Színház Akadémia Holnap, szombaton, saját színpadán (Uránia) Csillag Teréz tanárnő vezetésével gyakorlati előadást tart növendékeivel. Ez alkalommal színpadra kerül Szigligeti Ede háromfelvonásos vígjátéka: „Nőuralom“, amelynek főbb szerepeit Radó Kornélia, Tasnády Ilona, Zádor Ilona, Lóránt Vilmos, Pető Pál és Trági József játsszák.

(*) **Ujságkiadók hangversenye.** Az Ujságkiadók hangversenye március 5-ikén lesz a Royal-szálloda nagytermében az Ujságkiadó Tisztviselők özevgyés áru-alapja javára. Közreműködnek: Fedák Sári, Dömötör Ilona, Rózsa S. Lajos, Mészáros Gizella, R. Gombaszögi Frida, Z. Molnár László, Ferenczi Károly, Fényes Annuska. Az énekszámokat Stefanides Károly, a Vigszínház karmestere fogja zongorán kísélni. Meghívók és jegyek minden ujságkiadóhivatalban és az Ujságkiadók Otthonában (Andrássy-ut 11.) kaphatók. Egyes jegy ára 4 korona. Családjegy 10 korona. A hangversenyhez az első sorokban számított helyek a belépőjegy előmutatása mellett VI. Podmaniczky-utca 12. sz. kiadóhivatalban és az Ujságkiadók Otthonában 2 koronáért válthatók.

(*) **Fenséges látogatók a Mücsarnokban.** A Képzőművészeti Társulat védnökének, József főhercegnek az özvegye, Klottl főhercegné asszony Kőburg Fülöp hercegné a társaságában tegnap másodsor nézte meg a városligeti Mücsarnokban

a magyar festőművészet hallhatatlan mesterének, Székely Bertalannak a műveiből rendezett emlékkiállítását. A fenséges vendégeket Paur Géza műtáros kalauzolta a kiállításon, amelynek rengeteg gazdagsága lebilincselte a hercegegy figyelmét.

(*) **Az erdélyi második színházterület új igazgatója.** Gyergyószentmiklósról jelentik, hogy az erdélyi második színházterület színházi választmánya Tompa Kálmánt választotta meg színházterületnek három évre.

(*) **Károly József főherceg az Iparművészeti Múzeumban.** Károly József főherceg ma délután három órakor kamarása kíséretében meglátogatta az Iparművészeti Múzeumot. A főherceg Radics Jenő igazgató kalauzolására mellett megtekintette a japán kiállítást. Nagy érdeklődéssel szemlélte a kiállított tárgyakat s figyelmesen hallgatta Radics igazgató magyarázatait. Távozásakor a legnagyobb elismeréssel adózott Radics igazgatónak a kiállítás rendezéséért.

(*) **Hetvenhárom pályamű.** A Fővárosi Orfeum egyfelvonásos pályázatára összesen hetvenhárom pályamű érkezett be. Tekintettel az anyag nagy mennyiségére, a pályázat eredményét 1911. évi május hó 31-én fogják kihirdetni.

Nyiltter.

Erőteljes közöltölkért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Este tyuhaj, reggel jaj

Volt nékem, mielőtt Fay valódi sodeni ásvány-pasztiláját használni keztem. Most már sem a dohányzás, sem az ivás nem árt, nem szenvedek, mint azelőtt, kellemetlen elnyálgásokban s reggel nagyon jól érzem magamat. És mindezt annak köszönhetem, hogy este is, reggel is beveszek néhány Fay-féle valódi sodenit. Egy doboz hosszú időre elegendő s ára csak 1 korona 25 fillér.

Főképviselet Magyarországra és Ausztriára: W. Th. Guntzeri csász. és kir. udvari szállító, Wien IV/1., Grosse Neugasse 17.

Bolthérsróf — sorskeze.

Egy az utóbbi napokban sokat holtygatott téma: a „házbéruzsora“, „kibérlés“ időszerű jel-szava adja kezembe a tollat, hogy — szinte hihetetlenül hangzik, de látszat szerint csaknem védelmébe keljek „kibérlési ügyben“ egy mostanában sokat támadott és meghurcolt üzlet-tulajdonosnak. A Lux-Glász eset, mely kellelté-nél jobban lett tán szellőztetve, még ma is foglalkoztatja az érdeklődő köröket, egy kis tárgyilagos hozzászólás ép aktuális lehet. Ez a bolthérsrófi dolog, bár magában véve sem nem teljesen kifogástalan elvekből indult ki, ma már sajnos mindennapi, csaknem befogadott eszköze a létért való küzdelemnek, az üzleti ambíció-nak, a tőkének, mely elsősor a vergődő existenciát, a kényszernek, mely akadályt nem ösmér, s mely elve is megszentelíti a meg nem válogatható eszközt. Nem kutatom és nem is tartozik rám, hogy a fenti eset, ezen felsorolt motívumok melyikét vallja rugójának, semmi érdek nem vezérel, hogy a felek valamelyikét eivben támogassam, ha nem maga az esemény volna épen az, mely egy egyebekben feledésbe ment, husz éves fájdalmas emléket föl nem idézne bennem.

Soká hallgattam, alkalmat nem kerestem, most is csak alapos megfontolás után, de mindenféle ellenszenv és tendencia nélkül adom közre a történetet. Hisz ép ez a divatkereskedő társaság volt az, mely azon alapította meg szép eredményű pályafutását, hogy husz évvel ezelőtt engem, ki ép akkor kezdtem tollasodni, gyarapodni, ki ambiciózus, országos elismert, képzett könyvkereskedő és kiadó hírében álltam, ugyanabból a helyiségből háromszoros lak-bér megajánlásával kímélet nélkül kiköltöztetett üzlettel, s én, nem bírva ki a szűkületes házbéruzsórt, a helyiségváltogatásnak, a kényszer-transzferációnak csaknem teljesen áldozata lettem. Ez a száraz, ma már minden szemrehányástól távol álló tényállás, de a tisztá igazság.

Az a keserveben feljajduló ur te ve kezét a szívére, s mondja, hogy hazudok. Ó akkori-ban, mint jómódu kezdőt, nem a rögnöz kötött kényszer, nem a kereset keserves küzdelme vitte rá, hogy feldulja egy virágzó üzlet létezését, neki az én boltom tetszett meg, az én rom-jaimon kellett neki zászlót bontani. Való az is, hogy az ő üzletalapításuk ideje volt korszak-alkotója a Múzeum-köruti boltberek örületes tel-szöktetésének s a bolthajszolónak. Hát én csak azt hiszem, hogy ez nem egyéb, mint a sors keze, a nemezis, mely soha el nem marad; ennek így kellett bekövetkezni. Ha a divatárus ur megüti homlokát, rájön, hogy ő nem is olyan ártatlan áldozat, s méltán veri a sors. Emléke-zők csak vissza, e sorok írójára, kit nagyon jól ismer a magyar könyvpiacz, tudja az a divat-árus ur is nagyon jól nég, kit tett ezelőtt husz évvel hajléktalanná ugyanabból a boltból, mely-ből ugyancsak őt üzi ki most a nemezis, a sors keze, — hogy ki az a Geró Imre, egykori „Geró és Kostyál“ cég tagja.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* Dr. Apáthy István előadása. Dr. Apáthy István ma délután hat órakor fejezte be előadás-sorozatát a Nemzeti Múzeum dísztermében nagy és díszes közönség előtt. A mai előadás tárgya a halál volt. Az igen érdekes előadást a jelenvolt nagy közönség érdeklődéssel hallgatta végig.

* Földregési intézet Budapesten. Múltán egy új központi seismológiai obszervatórium hiánya a magyar fővárosban nagyon is érezhető, erős mozgalom indult meg tudósaink körében egy intézet létesítése érdekében. Ma délelőtt a tárgyalóban Kövesligethy Radó egyetemi tanár felkérte gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnököt és bemutatta neki a felállítandó intézet tervét és nagy tudományos és gyakorlati hasznát és jelentőségét. Elmondta, hogy a mostani 1905-ben felállított obszervatórium Szalay Imre igazgató jóvoltából a Nemzeti Múzeum egyik pinceszobájában van, műszereit a Tudományos Akadémia adományából szerezték be; az új intézet felállítása 83.300 korona kerülne. Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök meatekintette a tervezetet és annak megvalósítása érdekében a legmesszebbmenő támogatásáról biztosította Kövesligethy Radó egyetemi tanárt.

* A Kisfaludy Társaság felolvasó ülése. A Kisfaludy-Társaság márczius hó 1-én, szerdán délután öt órakor a Magyar Tudományos Akadémia üléstermében rendes havi ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. Folyó ügyek. 2. Emlékezés Kriza Jánosról, Sebestyén Gyula rendes tagtól. 3. Aratás, költemény Lévy József r. tagtól, felolvassa Kozma Andor r. tag. 4. Részlet a Kalevipoegből, műfordítás Bán Aladár vendégtől, felolvassa Somló Sándor r. tag. 5. Piczi piros alma, elbeszélés Kálnoki Bedő Béla vendégtől, felolvassa Pekár Gyula r. tag. A felolvasó ülést előtt négy órakor a Shakespeare-bizottság tart ülést, a felolvasó ülést után pedig zárt ülés lesz.

* A negyedik Shakespeare-matiné. A negyedik Shakespeare-matiné 26-án vasárnap délelőtt fél 11 órakor lesz a Nemzeti Múzeum dísztermében. A matiné műsora a következő: 1. Sebestyén Károly: Shakespeare és a természet. 2. Márkus Emilia: Szavaltat Antonius és Cleopátráról. 3. Bodrogi Lajos: A fehér és piros róza harca.

* Új tudományos pályázat. A Magyar Tudományos Akadémia Matematikai és Természettudományi bizottsága az 1911-ik évben 2000 koronát olyan tudományos munkának előmozdítására kíván fordítani, amelyek a botanika körébe vágnak. A munkálatok lehetnek elvont, elméleti irányúak, vagy olyanok, amelyek hazánk természeti viszonyainak kutatását tűzik ki céljokul. A tervezetek vagy kész munkák folyó évi márczius 31-ig a bizottság elnökhöz, dr. Lengyel Béla egyetemi tanárhoz (Budapest, VIII., Múzeum-körút 10.) küldendők be.

Mulatságok.

* A Nőegylet álarozos bálja. A Pesti Izr. Nőegylet javára a legközelebbi vasárnap, február 26-án tartandó álarozos bál egyik legvonzóbb eseménye lesz az idei farsangnak. A bálon a budapesti bosnyák gyalogezred zenekara, továbbá külön czigányzene fog játszani. A háziasszonyok tisztességét az egyleti választmány tagjai látják el, kiknek személyes felkérése folytán sok érdekes álarozos fog megjelenni. Az egyleti választmány azon határozata, hogy ezen estélyen mellőztessenek mindennemű oly rendelkezéseket, melyek által a közönségnek külön kiadások okoztatnak, csak általános helyeslére tarthat számot.

* A Fővárosi Tisztviselők és Hivatalnokok Otthona márczius hó 4-én tartja az idei jótékony-célú táncvigalmát a Ferencvárosi Polgári Kör (Bakács-tér 14. sz.) összes helyiségeiben. A mulatság az eddigi jelekből ítélve, igen sikerültnek ígérkezik. Akik tévedésből meghívót nem kaptak volna, forduljanak kérelmükkel az egyesülethez (VIII., Mária-utca 10. sz., I. em.), hol a vigalmi-bizottság naponként a délutáni órákban található.

* A Szép Szív Társaság I. év márczius hó 3-án, (pénteken) tartja meg az „Ujor” (V., Szabadság-tér) „Sirály”-termében felolvasással s hangversenyyel egybekötött családi táncestélyét. Kezdeté 9 órakor.

* A Máv. podgyászhorádok táncestélye. A Budapesti Máv. Podgyászhorádok és Ideiglenes Alkalmazottak Betegsegélyző-Egylete Ludvig Gyula v. b. t. főrendiházi tag, nyug. Máv. elnökgazgató, esakányi Marx János Máv. elnökgazgató és Ludvig Gyulánál védnöksége alatt az egylet javára, részben pedig az özvegyek és árvaik felségélyezésére és az elaggottak segélyezésére 1911. évi márczius hó 4-én a Magyarországi

Építőmunkások Országos Szövetsége összes termeiben (VII., Aréna-ut 68.; telefon 65-31., a villamos megállónál) hangversenyyel egybekötött táncestélyt rendez.

FŐVÁROS.

(A polgármester tanulmányuton. Dr. Bárczy István polgármester ma reggel több napi tartózkodásra Párisba utazott, hogy ott a taxaméter ügyét tanulmányozza. Távollétében Rózsavölgyi Gyula helyettes polgármester vezeti a város ügyeit.

(A rendőri büntető eljárás. A kormány f. é. január 1-én léptette életbe a rendőri büntető eljárás egységes szabályozásáról szóló rendeleteit. A tanács egyik múlt ülésében azt a határozatot hozta, hogy szükségesnek tartja, hogy az összes e téren felmerült vitás kérdéseket a kerületi előljárók az érdekelte ügyosztályokkal, a tisztii főügyészszel és a tisztii ügyészekkel tartandó közös értekezleten megtárgyalják. A kerületi előljárók az értekezletet most tartották meg Hanvai Sándor előljáró elnöklésével.

Az értekezleten mindenekelőtt megállapították, hogy a rendőri büntető bírásoknak Budapesten helyes alapokon való berendezése elsősorú közigazgatási kérdés, amelynek megoldásánál figyelembe kell venni, hogy a közpénztár megokolatlan újabb kiadásokkal ne terheltesse, továbbá, hogy az élelmiszerhamisítók és a hamisított élelmiszereknek a köteles kereskedői gondosság durva megsértésével való forgalomba hozását szigorúan büntessék, visszaesés esetén pedig a nyilvánosságnak is átadják és végül, hogy a véletlenül vagy a jóhiszeműen tévedők hasonló szigorú elbánásban ne részesüljenek, mert ez a tisztességes kereskedelemnek is ártalmas. A tanács határozatában egyes kérdéseket tett, amelyekre az értekezlet részletesen választott. A tanács egyes kérdéseire vonatkozólag az értekezlet megállapításai a következők voltak:

Ami azt a kérdést illeti, hogy a kerületi előljáróságok az összes kihágási ügyeket vagy csak a fontosabbakat és pedig melyeket közöljenek hivatalból a tisztii ügyészséggel, az értekezlet abban állapodott meg, hogy a szabályzatban megállapított kereteken nem kell túltejeszkedni.

A tanács másik kérdése az, hogy szükség van-e egy általános kihágási központi nyilvántartóra, s ha igen, kiterjedjen-e az az összes vagy csak a fontosabb kihágásokra, végül, melyek legyenek a nyilvántartás keretei és módozatai. Az értekezlet az eddigi ezirányú rendelkezések mellett szükségesnek tartja, hogy különösen a nagy mérvben elharapódzott élelmiszerhamisítások megállítására a székesfővárosnál tárgyalt kihágási ügyekben hozott jogerős ítéletekről egy központi nyilvántartó állítások fel, mert csak ennek segítségével lehet adandó alkalommal pontosan megállapítani azt, hogy kit, hol és hányszor büntettek már hasonló kihágás miatt.

A tanács határozat végül arra is kért véleményre az értekezletet, hogy melyek azok a kihágások, melyeknek természetét meg fogja engedni a büntetés felfüggesztését. Az értekezlet kijelenti, hogy e tekintetben a büntető novella világosan intézkedik és megállapítja azokat a szabályokat, amelyeknek alapján a rendőrbüntető bíró az ítélet feltételes felfüggesztését kimondhatja.

(A pacsok és a bérházak kivilágítása. Ebben a két tárgyban intézett a székesfőváros törvényhatósága átiratot az államrendőrséghez. Az apacsok ügyében még külön felterjesztése is van a fővárosnak a belügyi kormányhoz. A másik átirat, amely az államrendőrség címére ment, a bérházak lépcsőházainak hiányos kivilágításáról szól. Ebben teljesen igazat adunk az átiratban foglaltaknak, mert a főváros lakói állandóan tapasztalják, hogy a háztulajdonosok semmibe sem veszik a lakbér-szabályzat idevonatkozó intézkedéseit. Nagyon helyes volna tehát, ha a rendőrség már csak közbiztonsági szempontból időközönként váratlanul ellenőrizné a bérházakat.

(Az erdei iskolákról. Az V. kerületi iskolaszék esztörtökön este dr. Czigler Ármán elnöklete alatt tartott havi ülésének napirendje során dr. Virostek A. György főorvos igen üdvös intézményről, az erdei iskolákról tartott előadást, megpendítvén az eszmet, hogy Budapesten társadalmi uton, de a főváros támogatásával is létesíteni kellene ilyen intézményt, melynek célja az elemi iskolákból kiválogatni azokat a zsenge, száraz betegségek körjével terhelt, görvélkyóros eszontbeteg, fejlődésükben visszamaradt gyermekeket, akiknek az iskolai zárt levegő ártalmukra van s tavasztól késő őszig szabadban elhelyezett, német, vagy angol mintára berendezett erdei iskolákban volnaik el-

helyezendők az egész nap folyamán. Részben tanulás, részben kertészkedéssel és szilődjátékokkal töltve el a napot, az ily gyermekek megmenthetők volnaik a további sorvadástól, sőt esetleg megmenthetők volnaik az életnek. Az iskolaszék nagy lelkesedéssel tette magáévá az eszmet és mozgalmat indít a kerületi iskolaszékek bevonásával a budapesti erdei iskola létesítése érdekében.

(A földgáz. Egyes reggeli lapok hirádása szerint a főváros és a pénzügyminiszter között megindultak a tárgyalások aziránt, hogy Budapestet az Erdélyben fölfedezett földgázzal világitásák. E hiráadások szerint minden rendben volna, csak a földgáznak Budapestre hozatala okoz nehézségeket, mert Kissármás 460 kilométerre van a fővárostól. Ezzel a hírral kapcsolatban azt is írja az egyik lap, hogy az új gázgyárat nem fogják megépíteni. Ezt a leghatározottabban megczáfolja dr. Heltai Ferencz, a fővárosi gáz-művek vezérigazgatója, aki a következő nyilatkozatot tette: Kötelelességszerűen foglalkozunk ezzel a kérdéssel és tudjuk, hogy több ajánlat fekszik a pénzügyminiszter előtt, amelyek mind Budapest földgázzal való világitását óhajtják megalkotni. A budai gázgyárat azonban okvetlenül fel fogjuk építeni, mert erre nagy szükség van. Ha a kissármási források megbizhatók lesznek és a gáz-ömlés állandóan megmarad, valószínű, hogy fel fogjuk használni a fővárosban a földgázt, amelynek idevezetése nagyon gazdaságosnak ígérkezik. Minden attól függ, hogy az újabb furások milyen eredménnyel fognak járni, mert a már eredményt felmutató egyetlen kutra mégsem támaszthatjuk Budapest egész világitását, habár annak a kuttanak elsősorú a termelőképesége.

(Orvosi kinevezés. A főpolgármester a dunabalti közkórházakhoz dr. Pick Benjámin segéd-orvosá nevezte ki.

(Uj villamos megállóhelyek. A főváros tanácsa a közlekedési ügyosztály előterjesztésére az új villamos megállóhelyek létesítése ügyében a következőképp határozott: A Budapesti Önkéntes Mentőegyesület kérelmére elrendelte a tanács, hogy a mentőkocsik nagyobb biztonsága érdekében a Váci-köruton, a Markó-utca sarkán új rendes villamos vasuti megállóhelyet létesítsenek. Ezzel egyidejűleg intézkedett, hogy az új megállóhoz nagyon közel eső, tehát feleslegessé váló Alkotmány-utcai föltételes megállóhelyet megszüntessék. Az V., Váci-uton, a Csele-, illetve Fivény-utca sarkán új rendes megállóhely létesítését rendelte el a tanács és ezzel egyidejűleg a csavargár előtt elhelyezett megállóhelyet megszüntette. A közuti vaspálya-társaságnak azt a bejelentését, hogy a Hermina- és István-ut sarkán lévő megállóhelyet a közlekedési ügyosztály felhívása folytán a két menetirányra vonatkozó szétválasztással biztonsági szempontból rendezte, továbbá hogy a Thököly-ut és Szabó József-utca sarkán lévő feltételes megállóhelyet rendessé alakította át, végül, hogy a közönség körében nyilvánult kérés folytán a Rákóczi-ut és Esterházy-utca sarkán új rendes megállóhelyet létesített, a tanács tudomásul vette és ez intézkedéseket utólagosan jóváhagyta. Elrendelte a tanács a Podmaniczky-utca és Munkácsy-utca sarkán lévő feltételes megállóhelynek a rendes megállóvá való átalakítását.

(Állatkerti hírek. Napról-napra különböző állatok érkeznek az állatkertbe, amelyeket vidéken lakó érdeklődők küldenek. Akad köztük nem egy értékesebb faj is. Sajátságos azonban, hogy a hazai közönségesebb fajokat senki sem gyűjti és ezért az állatkert igazgatósága kéri azokat, akik néhány varju, szarka, mátyás, fenyvesrigó és selyemfarku (esontmadár) birtokába jutnak, juttassák az igazgatósághoz. A selyemfarku madárfaj ilyenkor érkezik hazánkba esapatosan Észak-Oroszországból, Szibériából és igen sok helyen a fenyvesrigóval együtt fogják. Ezek a madarak mások nem kaphatók, csak ilyenkor. Más állatokat is szívesen fogad az állatkert igazgatósága, mert arra törekszik, hogy hazánk faunáját érdekes fajában lehetőleg teljesen bemutatthassa.

(Lift a központi városházán. Régi óhajta a főváros közönségének, hogy egy központi, mint az újvárosházán személyszállító liftet építsenek. Ennek a kívánságnak a bizottsági tagok közül számosan már a legutóbbi költségvetési tárgyalás alkalmával is kifejezést adtak. A főváros tanácsa elvben még a múlt év folyamán elhatározta a lift-tek megépítését és költségükre már a folyó évi költségvetésbe fel is vett bizonyos összeget. A tanács legutóbb tartott ülésében megtette a szükséges intézkedéseket arra nézve, hogy a központi városházán két, az új városházán pedig egy személyszállító liftet építsenek.

A hirdetésügy. A főváros, mint ismeretes, a jövő hónap 1-én házi kezelésébe veszi a hirdetési vállalatot. Ezzel kapcsolatban a hirdetési oszlopokat is szaporítani kívánják. Az újonnan felállítandó oszlopok helyének megjelölése czéljából a tanács vegyes bizottságot küldött ki és egyben hozzájárult ahhoz, hogy a csatorna-lejárók felett elhelyezett házikókra is lehessen hirdetéseket ragasztani.

TANÜGY.

= Horvát iskola Fiumében. A horvátság fiumei terjeszkedését bizonyítja az itt következő hírlünk is. A *Narodni Citaonica* fiumei horvát egyesület tegnap bál rendezett a *Ljudovit Gaj* egyesület javára, amely azon czéllal alakult meg, hogy egy Fiumében felállítandó horvát iskolához szükséges összeget összegyűjtse. A bál feltűnően nagy anyagi haszonnal járt, mert közel 13.000 koronát juttatott a horvát iskolaegyesület czéljaira. Egy fiumei kereskedő 1000, egy fiumei ügyvéd 100 koronával járult hozzá a gyűjtéshez. A horvátok már eddig is több ízben megalakítottak indítottak annak érdekében, hogy Fiumében iskolát kapjanak, a városi municipium azonban mindannyiszor megtagadta az engedélyt. A *Ljudovit Gaj*-egyesület az iskolaépítés czéljaira eddig már mintegy 100.000 koronát gyűjtött össze.

= A Budapesti Tanári Kör gyűlése. A Budapesti Tanári Kör ma délután Esterházy-utcai helyiségében látogatott gyűlést tartott. A gyűlésen a napirend előtt *Kosáry István* VI. kerületi főgimnáziumi tanár kérdést intézett *Gál Mózes* elnökhöz, hogy milyen állásfoglalást tart szükségesnek a Mázty-ügyben azon támadásokkal szemben, amelyek a tanári kört a Katholikus Tanáregyesület gyűlésén és egyes lapokban érték. *Gál Mózes* elnök válaszában azon kijelentést tette, hogy annak idején a Mázty-ügyben hozott határozatot áttették az országos tanári kongresszus végrehajtó bizottságához. Minthogy azonban eddig sem onnan, sem magától Máztytól a Tanári Körhöz semmiféle értesítés nem érkezett, szilárdan ragaszkodnak ez ügyben a hozott határozathoz. A választ a Tanári Kör egyhangulag tudomásul vette. Ezután *Gál Mózes* elnök bejelentette, hogy az Országos Középiskolai Tanáregyesület hétfőn, a hó 27-én déli 12 órakor tiszteleg *Balogh Jenő* vallás- és közoktatásügyi államtitkárnál; bejelentette továbbá, hogy eddig a szülők számára két értekezletet tartottak. A márcziusban tartandó legközelebbi értekezletre előadónak *Beöthy Zoltán* egyetemi tanárt kérték föl. Az elnöki bejelentések után a napirend első pontja következett, amelynek tárgya az idei tanári kongresszus végrehajtó bizottságának megalakítása volt. A végrehajtó bizottság elnöke *Ravasz Árpád* igazgató, jegyzője dr. *Egner Lajos*, titkára dr. *Marczinkó József* lett. A bizottság 25 tagból áll. *Gál Mózes* elnök ezután indítvány alakjában előadást tartott a tanári nyugdíjpótló-intézet alapításáról. A tanári nyugdíjpótló-intézetnek az lenne a hivatása, hogy gondoskodjék első sorban arról, hogy bizonyos állandó évi befizetések után a 35 évet betöltött és nyugdíjazott tanárok, akik nyugdíjazásukkal lakbérüket elveszítették, legalább is a lakbérnek megfelelő összegű nyugdíjpótlékban részesüljenek. A nyugdíjpótló alap mellett egyszerűsített segélyalap felállítása is szükséges volna, amely hivatva lenne a tanári özvegyeknek és árvaoknak évente bizonyos összeget segély czímen rendelkezésükre bocsátani. A Tanári Kör az indítványt nagy lelkesedéssel fogadta és elhatározta, hogy hozzáértő szakemberekkel megbíráltatja és azután országszerte ugy a középiskolai, felsőkereskedelmi, mint a tanító- és tanítónő-képzők között terjeszteni fogja az ideát és széleskörű propagandát csinál. Ezzel az ülés véget ért.

= A Gozsdu-alapítvány gyűlése. A Gozsdu-alapítványt kezelő bizottság több havi tanácskozás után csütörtök este fejezte be az idei évi elszámoló gyűlést. Az alapítvány tiszta vagyona 6.500.379 korona. A folyó évre 428.045 korona bevétel és 112.259 korona kiadást irányoztak elő, amiből 105.262 kor. ösztöndíjakra esik. A fennmaradó 315.786 koronát a tőke gyarapítására fordítják. A múlt évben 87.372 koronát utalványoztak ösztöndíjakra.

KÖZIGAZGATÁS.

A jegyző és a reprezentáció.

Budapest, február 24.

A mi avult községi törvényünk, amely különben akkor sem volt valami modern alkotmány, amikor meghozatott, úgy rendelkezik, hogy rendelkezéseiből az illetékes és legilletékesebb hatóságok, különösen az utóbbi években azt magyarázzák ki, hogy a községnek és így az elöljáróságnak is, feje a község bírója. E botor törvényt magyarázatra már régen ráczáfolt maga a csalhatatlan élet, amely nyilván bebizonyította, hogy a községnek igazi vezetője, feje, életető lelke, mozgató ereje a községi jegyző. A jegyző mellett a bírónak jóformán a statisztika szerepe sem jut s egyszerű község gazdájává lesz. A hatóságok és egyesek, akármily természetű ügyben is nem a bíróhoz, hanem a jegyzőhöz fordulnak, mert hiszen a bírók nemesek — csekély kivétellel, — teljesen járatanok a különféle törvények, rendeletek és szabályrendeletek, utasítások labirintusaiban, de nagyrészt még annak a modernak is teljesen hijjával vannak, ami az érintkezési formák között otthonossá lett. Így azután kialakult, hogy a jegyző a község tényleges megszervezője. Minden ügyben, ahol a község jelentkezik érdekeltként, hatóságok, magánosok egyaránt a jegyzővel keresik az érintkezést s mindazon mozzanatokban, ahol a községre, mint ilyenre a reprezentálás feladata vár; a község helyett a jegyző személye tud előtérbe.

Valamely hatóság, vagy bíróság küldöttjei jönnek egy községbe, a jegyzőt keresik és a jegyzőtől várják mindazt, amit az adott helyzetben a községnek teljesítenie kell, vagy illik.

Természetes, hogy különösen kisebb községekben, ahol a helyi viszonyok kicsiny keretű más megoldást lehetővé sem tesznek, a község helyett a jegyző részéről való emó reprezentáció nincsen meg költség nélkül, amely költség azután — főleg a mai drága életviszonyok mellett — éven át jelentékeny összegbe képez. Akik e rovatot olvasni szokták, jól tudják, hogy a jegyző, éppen állásából kifolyólag, nem zárkozhatik el az elül, hogy magát és pedig elég gyakran költségbe ne verje, oly vendéglátásokért, amelyekhez neki egyénileg voltaképpen semmi köze nincsen, de kénytelen teljesíteni, mert a napszaka magával hozza a természeti szükséglet kielégítését és nincs hová menni, minthogy a mestergerendás, alacsony, fojtó büzt árasztó kis koresma földes szobájában talán még egy darab szalonját sem lehet kapni.

A jegyzői fizetés azonban nagyon csekély, alig elegendő ahhoz, hogy a család nélkülözhetetlen szükségleteit fedezze, abból bizony reprezentálni nem lehet, csak úgy, ha maga a jegyző sinyl meg a reprezentáció költségeit.

Minthogy azonban falusi viszonyaink — már csak emberséges érzésből is — rákényszerítik a jegyzőt arra, hogy akarva, nem akarva, vendéglátó házigazdái minőségben is képviselje községét, mi szükségesnek látjuk, hogy a községek rendes költségvetésében, akár általán alakjában is, a jegyzők hasonló természetű kiadásaira fedezetet találjanak.

Ezt igazságosnak tartjuk, mert tapasztalatból tudjuk, hogy a jegyző hányszor jut abba a helyzetbe, hogy vendégül kénytelen hívni olyan egyént is, akivel sem azelőtt, sem azóta semmiféle társadalmi érintkezésben nem állott és nem is fog állani soha.

A községek költségvetését a jegyzők tervezik, módjukban áll tehát, hogy reprezentacionális kiadás fejében azokba egy, a viszonyaiknak megfelelő

összeget állítsanak be s amennyiben akármely hatóság a tételt törülné, vigyóék az ügyet a belügyminisztérium elé. Nem lehet tudni, hogy azok a különböző érvek, amelyeket a jegyzők saját álláspontjuk mellett felhozhatnak, amidőn e problémát a legmagasabb fórum itélete alá bocsátják, mily más téren is hasznos eredményeket fognak szülni, mert a fórum egygyel több adat birtokába jut, hogy végre tisztán láthassa a községi és jegyzői életet.

Lóvágóhid Pécsen. Pécs város számvevősége és mérnöki hivatala most foglalkozik a költségvetés összeállításával, amit egy lóvágóhid létesítésére szánunk. A közbizottság ugyanis szük volta miatt erre nem alkalmas. A város köriratot intézett azokhoz a vidéki városokhoz, ahol már lóvágóhid létesült, hogy magát a fogyasztás terjedelme és az elérhető árak tekintetében tájékoztassa. Tomesvárról érkezett eddig válasz, mely szerint a városban a lóhust 70—80—88 fillérért mérik kilónként.

Egy kiváló jegyző halála. A torontálmegyei jegyzői karnak egy régi, nagyképzetségű és köztiszteltetben álló tagja, *Fulda Károly* szenthuberti körjegyző és Torontálmegyeének számos években át volt törvényhatósági bizottsági tagja, a hó 20-án 56 éves korában meghalt. Halála özvegyét és gyermekeit, valamint nagyszámú rokonságát és a körjegyzőség egész lakosságát, mely az elhunyt iránt a vezetésére bízott községek fejlesztése körül elért érdemeiért a legmelegebb rokonszenvvel viseltetett, mely gyászba borította.

Négy bizottsági tag egy megye közgyűlésén. Vasvármegye közgyűlésének 617 tagja van ugyan, ezek közül azonban csak 4, azaz négy jelent meg a legutóbbi közgyűlésen, bár ez vasárnapra esett. Az előadók, vagyis a hivatalos személyekkel együtt voltak összesen 13-an. Minthogy pedig ez veszedelmes szám, a négy bizottsági tag közül nyomban megugrott egy. Maradt tehát egy tucat ember s az intézte el a nagy megye közigazgatását.

Akik nem kérnek pótlókat. Békés vármegye közgyűlése a napokban tárgyalni fogja a drágasági pótlék ügyében más megyéktől érkezett átiratokat és az állandó választmány javasolni is fogja annak megszavazását, de — tartani lehet tőle, hogy a közgyűlés nem szavazza meg, és pedig azért, mert a békésmegyei tisztviselők nem kérték. Ami mindenesetre szokatlan jelenség a mai világban.

Középkori emlékek eltüntetése. Vas vármegyeben még mindig van egy hid, amelyen az *Esterházy Miklós* herceg szedeti a vámot. A *lékai várnak* a neve ennek a középkori emlékeknek, de ennek is üttött az utolsó órája. A vármegye ugyanis átveszi a hercegtől és megszünteti. A vámtárgyak átvétele dolgában az alispán a hercegi uradalommal a tárgyalásokat folyamatba tette.

EGYESÜLETEK.

(—) **Előadás a nyomorék gyermekekről.** A közegészségi egyesület ma este tartott ülésébe dr. *Bisler Hugó* főorvos tartott előadást a nyomorék gyermekekről, nagy és előkelő közönség jelenlétében. Kifejtette, hogy a nyomorékgy házánkban az utolsó évekig teljesen el volt hanyagolva, azt sem tudjuk, hány nyomorék gyermek van az országban. Pedig e szerencsétlenekről való gondoskodás nem is annyira a közjótekonyság ügye, mint nagyfontosságú államérendek. Előadását nagy tetszéssel fogadták.

(—) **Felolvasás a turisztikáról.** A Krisztinavárosi Kaszinó turistaosztálya tegnap este felolvasó estélyt rendezett, amelyen *Békei Imre* a budai hegyvidék turisztikai érdekességeit mutatta be vetített képekkel. A nagy számban egybegyűlt közönség élénk érdeklődéssel kísérte az élvezetes előadást, amely után társas vacsora keretében méltatták a Kaszinó turista-osztályának működését.

(—) **Az Evangélikus Családi Kör 1911. évi február hó 25-én, szombaton este fél 7 órakor a Deák-téri egyházi épület dísztermében (IV., Sütötteza 5., II. em.) tartja rendes közgyűlését.** A közgyűlésre szánt indítványok a közgyűlés megtartása előtt legalább 3 nappal írásban nyújtandók be az elnöknek (VII., Rottenbiller-utca 12. szám, II. em. 21.).

Reggellizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatra valódi áldás gyomorhajosoknak és székeszörülébe szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt teljesen
rendbe hozza.

Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

(—) A Ferencvárosi Függetlenségi és 48-as Pártkör (ezelőtt Ferencvárosi Független Polgárok Köre) február 26-án (vasárnap) délután 4 órakor, saját helyiségeiben tartja VII. évi rendes és tisztújító közgyűlését. A közgyűlés napirendje: A választmány jelentése az 1910. évről.

(—) Az Orsz. Magyar Gyorsíróegyesület e hó 25-én, szombat este 8 órakor a Kovács-téle étterem (IV. Curia-utca 2. szám) külön helyiségében, dr. Hencz Károly országgyűlési képviselő, egyesületi társelnök tiszteletére lakomát rendez. Egy teríték ára 4 korona.

(—) Az Orsz. Középiskolai Tanáregyesület választmánya e hó 26-án vasárnap délelőtt 9 órakor ülést tart a Természettudományi Társulat ülés-termében (VIII. Esterházy-utca 14—16. I. em.), amelyen dr. Kármán Mór előadást tart.

TÖRVÉNYSZÉK

§ A szászvárosi petíció. A Kuria ma folytatta Farkas Pál munkapárti képviselő mandátuma ellen benyújtott petíció tárgyalását. A Kuria határozatát a petíció dolgában márczius 11-én délben fogja kihirdetni.

§ A varróleány gyilkosai. Temesvárról jelentik: A fehértemplomi törvényszék mint esküdtörvényszék ma kezdte meg két parasztleány bűnpörének tárgyalását, amelyben már tavaly hoztak ítéletet, de a Kuria a beadott semmisségi panasznak helyt adott és elrendelte az újrafelvételt. Két testvér, Zsivkovics Sándor és Vlada által az esküdtörvényszék előtt azon vád alatt, hogy megölték egy varróleányt, akinek 800 korona megtakarított pénze volt, hogy azután kirabolják. Az áldozat pénzét azonban nem találták meg. A múlt évi tárgyaláson mindkét vádlott tagadta a terhére rótt bűnszelekményt, de számos gyanucok alapján vétkesnek mondotta ki az akkori esküdtörvényszék Zsivkovics Sándort, míg öcsését felmentették. Az újra felvett pör mai tárgyalása a vádlottak és a tanúk kihallgatásával telt el. Vádlottak ma is tagadják a bűntényt. Ítélet valószínűleg csak holnap lesz.

§ Botrány a tárgyaláson. Nagy botrányok között fejezték be ma Újvidéken annak a rágalmazási pörnek a tárgyalását, melynek központjában dr. Tapavicza György árvaszéki elnökhelyettes áll. A nagy pörlekedésre, mely az egész várost izgalomban tartja, az adott okot, hogy még a múlt esztendőben Maczedonics Vladimir földbirtokos egy röpiratot adott ki, melyben súlyos vádat emel dr. Tapavicza György ellen, aki városi tanácsos korában állását arra használta fel, hogy nagy anyagi előnyököt szerzett magának azért, hogy a városi trágaryárból éveken át nagymennyiségű trágyát hordatott ki a szőlőjébe és hogy a városi földeket nem adta ki bérbe, a kellő időben s így a városnak tetemes károkat okozott. Az ügyet aztán a városi közgyűlésen is szóváltatták s így Tapavicza kénytelen volt vizsgálatot kérni maga ellen. A vizsgálatot vezető dr. Stefanovics Zsarkó rendőrkapitány igen súlyos terhelő adatok birtokába jutott, amelyekről a törvényhatósági bizottsági tagok tudomást szereztek s követelték, hogy Tapavicza a bíróság előtt tisztázza magát. Tapavicza tíz előkelő újvidéki törvényhatósági tag ellen rágalmazás miatt vádat emelt. Így került az ügy a bíróság elé, ahol két napon keresztül több mint száz tanút hallgattak ki, akik közül sokan igen terhelő vallomásokot tettek Tapavicza ellen. Ma délelőtt a bizonyítási eljárást befejezték s aztán a pörbeszédre került a sor. Dr. Slezák Lajos munkapárti képviselő és Tapavicza védője heves, személyeskedő hangon támadt a vádlottakra, főleg a röpirat-szerzőjére, Maczedonics földbirtokosra, akit műveletlen, alacsony gondolkozású embernek tart. A védenze ellen indított hajszát méltatlannak tartja s a vádlottak megbüntetését kérte. Maczedonics Vladimir személyesen védekezik és Slezák sértő nyilatkozataira kijelenti, hogy ő úgy tudja, hogy az intelligencia összefügg a nemesebb erkölcsi érzéssel, amit pedig sem a védőben, sem a védenzében nem igen lehet megtalálni.

Slezák dühösen felugrott s magából kikelve ezt kiáltotta:

— Pimasz gazember, aki így beszél!

A tárgyalási teremben erre éktelen láрма támadt, úgy, hogy az elnök alig tudott rendet teremteni.

Dr. Baics Lázár ügyvéd a vádlottak nevében beszélt. Beigazololta, hogy a tanuvallomások során kiderült a vádlottak igazsága. Később szótvalásba keveredett dr. Tapaviczával, melynek során az árvaszéki ülnök fejéhez vágott egy csomó röpiratot.

A teremben olyan izgalom keletkezett, hogy az elnök a tárgyalást felfüggesztette. Ítélet holnapra várható.

§ Elítelt betörőbanda. A büntetőtörvényszéken dr. Balogh György elnök ma délelőtt hirdette ki a törvényszék ítéletét annak a betörőbandának ügyében, amelynek tagjai valamennyien jobb családból való elzüllött fiatal emberek voltak. A bíróság Práger Imrét négy évi fegyházra, Pollák Nándort egy évi és hat hónapi börtönre, Práger Sándort három és fél évi börtönre, Binder Ágostont három és fél évi börtönre ítélte lopás és orgazdaság büntetéseért, Fűrési Pál Miklós egyrendbeli lopás büntetéseért hat hónapi börtönbüntetést, Lusztig Ernő pedig, mint bűnszegéd és bűnrész, négy hónapi fogházbüntetést kapott. Az ítéletben dr. Uzonyi kir. ügyész megnyugodott, a vádlottak és védők ellenben részint a büntetés súlyossága, részint pedig fölmentésük érdekében, semmisségi panaszt jelentettek be.

§ Meglopott festőművész. Pohl Ferenc foglalkozás nélküli egyén ez év január 2-án fivérével, Pohl Józseffel és közös barátjukkal, Kecskés Józseffel együtt felkereste a Kelenhegyi-ut 12—14. sz. alatt lakó szobrászokat és festőművészeket és felkínálkozott nekik, hogy modellt áll. Ezt az alkalmat Pohl Ferenc arra is felhasználta, hogy Olgyay Viktor festőművész lakásából több ruhaneműt magával vigyen. A meglopott festőművész feljelentésére a budapesti büntető törvényszék ma vont a felelősségre a rovott multu, lopás miatt már többször büntetett Pohl Ferencet lopás büntetéseért. A beismerésben lévő vádlottat a bíróság egy évi börtönre ítélte. Az ítélet jogerős.

§ Emberi élet elleni vétség. A Murányi-utca 55. sz. alatt lévő Stefánia-szálló egyik lakásában 1909. december 19-én délelőtt tíz óra tájban gyors egymásutánban két lövés dördült el. Az első lövés egy viruló szép 19 éves leánynak, Kiss Herminának, Kiss Henrik főpinczér leányának életét oltotta ki, a másik pedig szerelmesén, Mahler Ervin, husz éves díjnokon ejtett életveszélyes sérülést. A szállóából a leány holttestét a morgueba vitték, Mahler Ervint pedig kórházba szállították, ahol hekegig állott gyógykezelés alatt, míg orvosai meg tudták menteni az életnek. Felgyógyulása után a kir. ügyesség vádat emelt ellene emberi élet elleni vétség miatt. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető törvényszék dr. Makutz bíró elnöklésével. A bíróság a lefolytatott tárgyalás után Mahler Ervint emberi élet elleni vétség miatt egy hónapi fogházra ítélte, de ennek a büntetésnek a végrehajtását a büntető novella 1. szakasza alapján felfüggesztette. Az ítélet jogerős.

§ A szerelmes pinczér. Rómer Mihály pinczér beleszeretett Schlotzer Róza zenésznőbe, aki egy női zenekarral a Nagymező-utca és Király-utca sarkán lévő Terézvárosi Nagykávéházban játszott. A szerelmes pinczér nap-nap után ott volt a kávéházban és kérlette a leányt, hogy hallgassa meg és legyen az övé, a leány azonban elutasította. Rómer erre 1909. április 22-én éjjel két lépésnyi távolságból revolverrel rálőtt a mit sem sejtő leányra. A kir. ügyesség szándékos emberölés kísérletének büntetése miatt vádat emelt Rómer ellen. Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti büntető törvényszék esküdtörvényszéke dr. Mikovich bíró elnöklésével. Mivel a tárgyaláson beigazolódott, hogy a revolver nem volt alkalmas az emberi élet kioltására, a bíróság az esküdtörvényszék veredéke alapján Rómer Mihályt felmentette a vád alól.

KULCSÁR SÁNDOR
Bronzáru- és csillárgyár
világító testek légszesz-, acetilyen- és villamos világításra.
Budapest, VI., Dessoefly-utca 9-11.
Olcsó gyári árak. Telefon 25-44.

KÖZGAZDASÁG.

A Kereskedelmi Bank malomvállalata. A múlt év elején a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank patronátusa alatt a Délvidéken Zombori Hengermalom R.-T. cég alatt egy millió korona alaptőkével malomvállalat alakult. Az új vállalat gyorsan leküzdötte az alakulás s a kezdet nehézségeit, s már első éve után megfelelő eredményt ért el. A malomvállalat 5.2 százalékos nyereséget mutat ki, melyből valószínűleg 4 százalékos osztalékot fizet.

Harcz a vasárnapi munkaszünetért. A Kereskedő Ifjak Társulata a minden szakmára és az egész országra kiterjedő teljes vasárnapi munkaszünet és az esti 8 órai záróra mielőbbi törvényes rendezése érdekében 1911. márczius hó 4-én, szombaton déli 12 órakor nagyobb küldöttséggel járul Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter elé. Ez ügyben ma este 9 órakor választmányi ülést tartott 26-án, vasárnap délután 3 órakor pedig taggyűlést fog tartani saját helyiségében (IV., Váci-u. 16. II. Telefon 2—52.) a társulat.

Az ultimo-prolongáció. Nagy várakozással tekintettek ma az értéktőzsdén az ultimo-prolongáció elé. Hire járt ugyanis annak, hogy egy a budapesti, mint a bécsi nagy bankok egy kartelljének megállapodást kötöttek oly értelemben, hogy az ellátásnál 30 százalékos fedezetet fognak követelni. Ez a terv élénk visszatetszést váltott ki különösen az értékpapir-kereskedőkből, de ellene foglaltunk állást mi is, mert a tervet másnak, mint az oly szépen fellendült budapesti tőzsdéi élet megőzőjének nem tekinthettük. Megnyugvással állapíthatjuk meg most, az ultimo-ellátás utján, hogy a magyar bankoknál az utolsó pillanatban mégis győzött a jobb belátás s a mai prolongációnál 5/4 százalék mellett csak 10 százalékos fedezetet követeltek, úgy hogy az egész ultimo simán és minden fennakadás nélkül bonyolítottatott le. Bécsben azonban a vezető bankok ragaszkodtak a 20—30 százalékos fedezethez, mindazonáltal nagyobb iennakadás ott sem volt.

Borvizsgáló szakértő-bizottság. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Budapesten és Kolozsvárt szervezett állandó borvizsgáló szakértőbizottságok tagjaivá az 1911. év tartamára kinevezte a budapesti állandó borvizsgáló szakértő bizottsághoz: Jálies Gévát és Abeles Zsigmond bornagykereskedőt, Gundel Jánost, a vendéglősök ipartársulatának elnökét, budapesti lakosokat, továbbá ifj. Palugyay Ferenc és Schmidt Lóthár bornagykereskedőket és Hubert Henrik pezsgőgyárost, pozsonyi lakosokat. A kolozsvári állandó borvizsgáló szakértő bizottsághoz: dr. Baintner Ferenc kolozsvári lakost, az ottani gazdasági akadémia tanárát, Nagy Gábor ottani vendéglőst, továbbá D. Deák József, Farkas Samu kolozsvári lakos, bornagykereskedőket és Eöry Tivadart, az „Erdélyi Pinczeegylet” titkárát. — Ugyancsak a kereskedelemügyi m. kir. miniszter a titkári teendőket ellátásával a budapesti állandó borvizsgáló szakértő bizottságnál dr. Kéty Károly miniszteri segéd-titkárt, a kolozsvári bizottságnál pedig dr. Ruzitska Béla egyetemi asszisztent bízta meg.

A Mercur alaptőkét emeli. A középbankok között előkelő helyet foglal el a „Mercur” Váltóüzlet R.-T., mely a múlt év elején kétszerezte meg 4 millió korona alaptőkéjét. Az intézet erőteljes fejlődése azonban ismét arra készteti a bank vezető-ségét, hogy jelenlegi alaptőkéjét két millióval 6 millió koronára emelje fel. Az új részvények átvétele már biztosítva van, mert alapítója, az osztrák „Mercur” veszi át a részvények egy részét, míg a részvények másik felét a régi részvényeseknek ajánlják fel az igazgatóság által megállapított árfolyamon. A tőkeszaporítási műveletet a jövő hó 5-én tartandó rendes közgyűlés keretében terjeszti elő az igazgatóság. A tőkeszaporítás sikeres lebonyolítása után a tőzsdére is bevezetik a „Mercur” részvényeit.

Ezer fogyasztási szövetkezet. Dömsödön (Pest vármegye) szombaton nyílik meg a fogyasztási és értékesítő szövetkezet, amely az ezredik a

Heti műsor:

Február hó	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Várszínház	Vigaszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Fővárosi Városi- ligeti Színház	Uránia	Hangversenyek
délután: 26 Vasárnap este:	Szentiványi álom	Carmen	—	Osztrigás Miczi A próféta	A kis lord Anatol	Gigányszorelem A Babuska	A halhatatlan lump A muzsikusanő	—	Bossi Enriko Zenopalota (H) Grünfeld negyed D. u. Royal (R).

Hangya kötelékében működő szövetkezetek között. Az ezredik szövetkezet megnyitását mint jelentős társadalmi és gazdasági eseményt a Hangya központ megfelelő ünnepekkel teszi emlékeztetéssé. Ez ünnepek keretében emléktáblával fogja megjelölni a *dömsödi* szövetkezetet, mint az ezrediket és a borsodmegyei *brogyánit*, amely a legelső a Hangya kötelékében megalakult fogyasztási és értékesítő szövetkezetek közt.

Nagy áremelkedés az amerikai tőzsdéken. Az amerikai tőzsdéken ma nagy áremelkedés volt, mert a kongresszus elvetette a vasuti tarifák fel-emeléséről szóló törvényjavaslatot. A vasutak terve az volt, hogy úgy az áru-, mint a személydíjszabást 5-10 százalékkal fölemelik, hogy azt 1911. június elsőjén életbeléptethessék az új vasuti törvénnyel együtt; egyébként a vasutak nagy érdeke az, hogy még a régi törvény alatt emeljék föl tarifájukat, mert az új törvény rájuk nagyobb adót vet ki. Most, hogy a tarifáemelés tervét a kongresszus elvetette, a vasutakra igen kellemetlen hatást tett, viszont azonban a nagy trösztök számára igen örömdetes hírt jelent. Az amerikai tőzsdéken ezért a nagy tröszt-papírok iránt viharos kereslet nyilvánult meg, minek következtében azok részvényeinek árfolyama lényegesen emelkedett. Így az aczél-részvények 8-11 dolláros árfolyást értek el. Ez volt az oka annak, hogy a budapesti tőzsdén is lanyha volt az irányzat.

Faárverés Máramarosban. A szokásos évi kőestári faárveréseket a legutóbbi napokban tartották meg Máramaroszigeten. Az előadásra került 280,000 köbméter fából a *Nasiczi Taninyár és Fűrészmalom R.-T.* 36 százalékkal magasabb áron 110,000 köbméter fát vásárolt. A többi odaváló kiskereskedők szerezték meg. Az általában elért árak 5-6 százalékkal alacsonyabbak a múlt évinél. Ez csak azt mutatja, hogy a faipari vállalatoknak kedvezőtlenebb az üzleti konjunktúrájuk a nagyobb vételtől tartózkodnak.

Új agrárbank Ausztriában. Az új agrárbank alapítása eszméjének, melyet alig néhány hete vetettek el nálunk, buzgó követőkre támadt az osztrákoknál. A szudeti tartományok vezetői most egy kizárólagos *mezőgazdasági bankot* akarnak alapítani, mely a mezőgazdasági hitelt lenné hivatva szolgálni. Csekély alaptőkével tervezik új agrárbankjukat, 4 millió koronával, azonban előkelő összeköttetéseket fog a bank szerezni az osztrák pénzügyek között, melyek nem fognak szűkkeblüsködni az új alakulással szemben. A német Landwirschaftok mintájára tervezik az új intézetet, mely első sorban is a két szudeti tartomány, Morva- és Csehország mezőgazdasági hitel-igényeit akarja szolgálni.

A postatakarékpénztár szerepe a kereskedői életben. Dr. Csury Jenő miniszteri osztálytanácsos. „A m. kir. postatakarékpénztár szerepe a magyar kereskedői üzleti életében” címen a Magyar Kereskedelmi Csarnok helyiségeiben folyó évi márciusus hó 2-ikán pont 7 órakor előadást tart, mely iránt az egyesület körén kívül is igen élénk érdeklődés mutatkozik. A Magyar Kereskedelmi Csarnok a tagok által bevezetett vendégeket szívesen lát.

Egybehívott közgyűlések.

Február 26. Magyar Villamosági r. t. (r. k.) ú. e. 11. ó.

Március 4. Központi Kereskedelmi és Iparbank közgyűlése.

A Magyarországi Pénzügyi Országos Szövetség közgyűlése.

Március 14. Magyar Pénzügyi Központi Hitelbankja r. t. (r. k.)

Március 18. Magyar Általános Hitelbank (tőkeemelés.)

Felolós szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Étvágytalanságnál

Dr. Hommel-féle Haematogen
biztos eredményű:
20 éves sikeri
Ovás: A Dr. Hommel nevet
hangsúlyozni kell.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, február 24.

A készáruipiaczon ma is kifejezetten lanyha volt az irányzat. Csekély kínálattal szemben a malmok rendkívül tartózkodók voltak és éppenséggel semmit sem akartak vásárolni. Mivel másrészt az eladók sem nagyon erőltették a dolgot, csak egészen jelentéktelen forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán mindössze alig 20 vagon buza kelt el a tegnapiaknál 5 fillérrel olcsóbb áron. A legdrágább eladási ár 12.12 és fél korona volt 79 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 11.80 korona 78 kilós felsőtiszavidéki buzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs 5 fillérrel, a tengeri 2 és fél fillérrel olcsóbb, a zab csendes, árpa hiányzik. Forgalomba került: 400 q rozs 7.85-7.90 koronás áron, 200 q tengeri 5.75 koronás áron és 500 q zab 8.40-8.87 és fél koronás áron. A határidőpiacon a mai üzlet lanyha és a tegnapi zárlatnál némileg alacsonyabb jegyzésekkel indult meg. Elérinto úgy látszott, mintha ma ismét lényeges áresökkenés következne, ami azonban nem következett be. A forgalom folyamán azonban egyre javult a vételkedv és mivel ennek folytán a kereslet egyre fokozódott, erősen szilárdult az irányzat és meglehetősen emelkedtek az árfolyamok. Az áprilisi buza 3 fillérrel a tegnapi zárlaton alul, 11.47 koronán indult, előbb 11.51 és 11.46 között ingadozott, azután 11.60-ig szűkött fel és zárlatkor 11.58 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza 8 fillérrel, a májusi buza 4 fillérrel, az októberi buza 3 fillérrel, az áprilisi rozs 5 fillérrel, az áprilisi zab 5 fillérrel emelkedett, a májusi tengeri árfolyama pedig teljesen változatlan maradt.

A készáruüzlet jegyzéke a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	23.45-23.80
"	76	22.95-23.30	80	23.55-23.90
"	77	23.2-23.60	81	—
"	78	23.40-23.70	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	23.30-23.60
"	76	22.80-23.10	80	23.5-23.70
"	77	23.05-23.50	81	—
"	78	23.2-23.50	82	—
Pestvidéki	75	—	79	23.35-23.70
"	76	2.90-23.10	80	23.40-23.80
"	77	23.05-23.50	81	—
"	78	23.25-23.60	82	—
Bánsági	75	—	79	23.30-23.75
"	76	22.80-23.10	80	—
"	77	23.-23.35	81	—
"	78	23.5-23.50	82	—
Bácskai	75	—	79	—
"	76	22.90-23.25	80	—
"	77	23.15-23.50	81	—
"	78	23.4-23.70	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	16.-16.10
" középminőségű új	—	—	—	15.85-15.95
Árpa takarmány I-rendű	—	—	—	16.50-17.-
" II-rendű	—	—	—	15.90-16.40
Zab I-rendű	—	—	—	17.50-18.-
" II-rendű	—	—	—	17.10-17.40
Tengeri belföldi ó	—	—	—	—
" új	—	—	—	11.45-11.85

Kötöttet:

Buza, Tiszavidéki: 200 q 80 k 24.- K felső, 100 q 79 k 24.15 K, 1000 q 79 k 24.- K felső, 100 q 78 k 22.85 K, 100 q 78 k 23.60 K felső, 150 q 79 k 23.60 K felső, 200 q 77 k 23.60 K keverékes.

Rozs: 100 q 15.80 K, 150 q 15.70 K, 150 q 15.70 K kpf. pp.

Tengeri: 200 q 11.50 K kpf. pp.

Zab: 100 q 17.75 K, 100 q 17.70 K, 150 q 17.60 K, 100 q 16.80 K sárga kpf.

Az árak 100 kilogrammonként, koronaértékben értendők.

A határidőpiacon kötöttet:

Dél előtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1911-re:

Buza áprilisra 11.47-46-51-46-60-58

Buza májusra 11.25-31-24-35-30

Buza októberre 10.77-75-86-84

Rozs áprilisra 8.06-13

Tengeri májusra 5.64-65-62-67-65

Tengeri júliusra 5.81-83

Zab áprilisra 8.41-50-48

1 Óra 30 perczkor zárulnak:

Buza áprilisra	11.58-11.59
Buza májusra	11.81-11.82
Buza októberre	10.83-10.84
Rozs április	8.13-8.14
Tengeri májusra 1911-re	5.65-5.66
Zab áprilisra	8.48-8.49

Budapesti gabonaforgalom.

1911. február 22-től 1911. február 23-ig.

Érkezett Elszállított
m é t e r m á z s a

Buza	6085	—
Rozs	3200	—
Árpa	1656	—
Zab	159	28
Tengeri	709	—
Liszt	—	7315
Korpa	—	2570

Értéktőzsde.

Ma megnyitáskor az ultimóhalasztást intézték el, amely sima, gyors és a multkorhoz képest valamivel olcsóbb volt. Utóbb hozzáfogtak az üzlethez, amely a kedvezőtlen külföldi jelentéssel egyetértően nyugodt volt. A vezető, ugyancsak a helyi értékek mérsékeltlen emelkedtek. A készáru piaczon néhány építőiparérték volt keresett. A zárlat nyugodt volt. A déli tőzsde irányza kezdetben tartott, később meglehetősen lanyha volt, mert sok áru került a piacra. A nemzetközi piacon az árnívó 1-2 koronával hanyatlott. A helyi piacon is tetemesen olcsóbbodtak az értékek. Utóbb a király gyöngékedéséről is kolportáltak hírt. A készáru piacon alig volt kérés. A járadékpiaczon változás nem volt. A valuta és ércváltó változatlanul gyöngye volt. A zárlat gyöngye volt.

Asz elötőzsdén kötöttet: Osztrák hitelrészvény 674.50-673.75, Magyar hitel 871.50-869.75, Jelzálogbank 500-500.25, Rimamur. vasmű 684.25-685, Közüti villamosvasut 772.50-775, Városi villamosvasut 393-395, Magyar bank 737.50-741, Hazai takaréksorsjegy 120-120.50, Pesti magyar kereskedelmi bank 3986-3984, Schwartz-ferle szanatórium 258-261, Ganz-féle vasút 4160, Nasiczi tanningyár 613.

A déli tőzsdén kötöttet: Osztrák hitelrészvény 672.50-674, Magyar hitel 866.50-870, Osztrák-magyar államvasut 745-746, Jelzálogbank 499, Leszámitolóbank 600, Rimamurányi vasmű 680-684.50, Közüti villamosvasut 771.50-775.50, Városi villamosvasut 391.50-395, Magyar bank 736.50-741.50, Hazai sorsjegy 120.25-120.50, Budapesti Lipótvárosi takarékpénztár 202 K.

Asz utótőzsde irányza folytatódólagos helyi és bécsi eladások nyomán gyenge maradt. Az értékek ára mérsékelt forgalom mellett lemorzsolódott. Kötöttet: Osztrák hitelrészvény 672.75-673.25, Magyar hitelrészvény 867-866, Rimamurányi 680-679, Államvasut 745, Városi villamosvasut 389.75-390.50, Közüti villamos 772.50-772.25, Magyar bank 736.75-738.25.

Bécsi gabonatőzsde.

Bécs, február 24. (Saját tudósítónktól.) A lanyha külföldi árjegyzések és az enyhe időjárás ellenére az irányzat nyugodt, mert az eladók nem voltak hajlandók további áremelkedéseket tenni. A forgalom a lehető legszűkebb határok között mozgott, az árak nem változtak.

Jegyzetett buza: Tiszavidéki 12.45-12.90, bánsági 12.25-12.60, székesfehérvári 12.15-12.55, mosoni és győri 11.75-12.10, délviasuti 11.70-12.10, marchfeldi és alsóausztriai 11.50-11.85.

Rozs: Tótfelvidéki 8.60-9.80, csepeli 8.55-8.75, pestmegyei 8.70-8.95, délviasuti és különféle magyarországi 8.55-8.75, ausztriai 8.35-8.70.

Árpa: Morvaországi 10.15-10.60, marchfeldi 8.75-9.50, bécsvidéki 8.80-9.60, felsőmagyarországi 9-10, csepeli 8.75-9.50, győri 8.50-9.50, délviasuti 8.70-9.25, északmagyarországi 8.80-9.80, maláta 8.40-8.75, takarmány 7.55-7.95.

Magyar tengeri: 6.30-6.60, Cinquantin 7.95-8.50, Magyar zab 8.95-9.45, válogatott 9.35-9.75, romániai 8.75-9.25.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, február 24. Minden kezdeményezés híján az elötőzsde nyugodt irányzattal nyílt meg, az árfolyamok tartottak. A forgalom későbbi során Skoda-értékek ideiglenesen élénkültek és emelkedtek. Az árfolyamok aránylag jól tartottak, államvasuti értékek helyi eladásokra némileg gyengültek, korlátok közt érdeklődés mutatkozott Siemens-részvények iránt. Nagyobb budapesti eladásokra, amelyek kedvezőtlen befolyást gyakoroltak, a két hitelrészvény gyengült. Az elkedvetlenedéshez járult az a híresztelés is, hogy a király gyengélkedik. Alpesi- és Skoda-részvények árszeszeségeket szenvedtek. A forgalom későbbi során az árhanyatlás tovább tartott, mert Berlin is bágyadt irányza-

tot jelentett. Alpesi- és Rimamurányi-részvények ismét gyengültek.

10 óra 45 perckor: Osztrák hitel 672.25, Magyar hitel 869.50, Államvasut 744.75, Délivasut 111, Skoda 527, Laenderbank 535.50, Union 635.

1 óra 45 perckor: Osztrák hitel 672.75, Magyar hitel 867, Anglo 331.50, Bankverein 561, Osztrák Földhitelintézet 432.5, Laenderbank 532.50, Union 632, Államvasut 745, Délivasut 111.50, Busehtiehradi B. 1046, Dunagőzhajózás 1135, Alpesi 785, Rimamurányi 680, Orosz járadék 105.80, Török sorsjegy 256, Skoda 520.50, Dohányrészvény 353.50.

Bécs febr. 4. (Magyar értékek zárata), 4 százalékos aranyjádék 111.60, Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 155.75, Magyar hitelbank részvény 865.—, Magyar leszámitoló és váltó részvény —, Rima, murányi 678.50, Magyar cukoripar 2 58., Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajádék 91.70, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény —, Magy. nyerem-kölcs. sorsjegy 221.25, Kassa-Oderbergi Vasut-részv. —, Magyar jelzálogbank —, Magy. kereskedelmi bank —.

Bécs, febr. 24. (Osztrák értékek zárata), 4.2 százalékos papír járadék 93.—, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.65, 1860-as sorsjegy 163.—, Osztrák hitel sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 329.50, Bécsi Bankverein 561.75, Osztrák-magyar bank 19 0.—, Déli vasut 112.25, Dunagőzhajózási r-t. 1127, Dohány részv. 354.—, Cs. k. arany (vert) 11.36, Német bankv. 117.26, Osztr. Lloyd 589.— 4.2 szaz. ezüst jár. 93.— 97.—, Osztr. koronajádék 92.9.—, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézeti részvény 671.50, Union-Band 631.—, Osztrák Länderbank 537.5 —, Osztrák magyar államvasut 744.50, Elbevolgyi vasut —, Alpesi részvény 783.50, 20 frankos 19.02, Londoni váltóár 240.15, Lipótkohó 632.—, Török sorsjegy, 256.40

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, február 24. (Értéktőzsde.) A tőzsde élénk üzlet mellett indult, de az irányzat az amerikai tarifakérdésben történt döntés elkedvetlenítő hatása alatt gyenge volt. Amerikai vasutakon kívül, amelyek, mint Baltimore vasut, 3% százalékgig terjedő veszteségeket szenvedtek, bányáértékek is, melyeket még a rudvaskonvenzió tárgyalásainak elhalasztása is kedvezőtlenül befolyásolt, erősebben esőkentek, míg a többi értékekben az esések kevésbé jelentékenyek voltak. Dél tartották magukat gőzhajós részvények és bankok közül a Handelsgesellschaft részvényei. Valamivel szilárdabbak voltak ismét a Santung-vasut részvényei. A későbbi folyamatban az üzlet mindinkább összezsugorodott, mert a spekuláció beakarta várni a nyugati tőzsdék magatartásáról

szóló jelentéseket. Az árfolyamok azonban a kiessé leszállított nivón meglehetősen jól tartották magukat. Szórványosan, így Kanada- és bányáértékekben, némi javulás is állott be. A tőzsde szilárdan zárult. A harmadik üzletórában a megszilárdulás tovább folytatódott. Napipéncz 3 és fél, ultimópéncz 3 és fél, magánleszámitolási kamatláb 3 százalék.

Berlin, febr. 24. Zárlat. (Saját tudósítónktól Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjádék —, 4 százalékos osztrák aranyjádék 98.70 osztrák hitelrészvény 212.— Déli vasut 19.6 orosz bankjegy 216.65, 4 százalékos új orosz kölcsön —, Discontó Commandit 217.—, Dinamitruszt 187.10, Harpeni 180.10 Unifikált török járadék 94.75, 4.2 százalékos ezüst jár. 93.10, 4 százalékos magyar aranyjádék 93.90, Magyar kponarjádék 91.90, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 851.50, Olasz járadék —, Ált. villamosági Edison 210.80, Gelsenkirchoni 202.60, Laurakohó 173.20.

Frankfurt, febr. 24. Zárlat. 4.2 szaz.-os papírjádék —, 4 szaz.-os osztr. ar-jár. —, Magy. ar-jár. 94.15 Osztr. hitelint. részv 211.13, Osztrák-magyar államvasut 157.—, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.2, Bécsi Bankverein. 141.95, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.95, 4.2 százalékos ezüstjádék 96.80, Osztrák koronajádék 93.20, Magyar koronajádék 92.20, Osztrák-magyar bank 137.20, Déli vasut részvény 19.66, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 851.50, Párisi váltóár 809.33, Union bankrészv. 159.90.

Hamburg, febr. 4. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 96.70, Osztr. aranyjádék 177.—, Déli vasut 19.67 4 százalékos aranyjádék 98.30, Osztrák hitelrészvény 12.50, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 103.50, 4 százalékos Magyar aranyjádék 94.15.

London, febr. 24. Angol consol 80.70.

Páris, febr. 24. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 97.5 —, Osztr. aranyjádék 101.25, Magyar arany járadék 96.90, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 505.50 3/4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 184.—, 5 százalékos marokkói járadék 528.— 4 százalékos 1890. román kölcs. 98.50, 4 százalékos amort. románjár. 1905. —, 5 százalékos orosz járadék 10.72, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 101.30, 4 százalékos spanyol jár. 96.30, 4 százalékos unifikált török jár. 94.47, Török sorsjegy 218.75, Török dohányrészvény 381.—, Osztrák földhitelintézet 1420, Osztrák Länderbank 585.—, Magyarjelzálogbank 544.—, Banque de Paris 18, 9 Banque Ottomane 706.—, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridionalvasut 760.—, Hartman gépgyár —, Rio Tinto 17.14, Sucrerie d'Égypte 92.—, Tula 487.—, Uríkányi köszén 185.—, Chartered 43.—, De Beers 474.—, East Rand 119.—, Jagersfontein 21.50, Trans. Land Comp. 58.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 209.31, Váltó német piacokra (rövid) 123.50, Váltó Bécsre (rövid) 105.5, Váltó Belgiumra (rövid) 1/3, Olasz arany-váltó rövid 1/8, Váltó Svájcra (rövid) 218.—, Csekk Londonra 252.95, Magánkamatláb 2.25.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyzés.

Table with 4 columns: Milyen időre?, Nyers, Pinomitott, Azonnali szállításra, Mrezius-májusra, Márczius-augusztusra, Irányzat: Szilárd, Bécsi nyersszeszjegyzés, Prágai, Lembergi, Trieszti exportszesz (finom)

Kőbányai sertéspiacz.

Február 24. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 167—168 fillér. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 168—171 fillér. Közép (páronkint 240—280 klgr.) 175—177 fillérig.

Sertéslétszám: 1911. évi február hó 22. napján volt készlet 16146 drb, — 1911. február hó 23-án felhajtott 57 drb, — 1911. február hó 23-án elszállított 171 drb, — 1911. február hó 24. napjára maradt készletben 16032 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: kellemesebb.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbérlő igazgatóságától.) Február 24. Előző napi eladatlan maradvány 87 drb sertés, Mai felhajtás 863 drb sertés, 22 drb süldő, 3 drb malacz, Összesen 950 drb sertés, 22 drb süldő, 3 drb malacz. Eladott 827 drb sertés, 22 drb süldő, 3 drb malacz. Mai maradvány 123 drb sertés.

Arjegyzés Zsirsertés. Öreg I. rendű 350 klgr. felül életsúlyonással 156—158 fillér. Öreg II. rendű 280—350 klgr. életsúlyonással 156—158 fillér. Fialat nehéz 300 klgr. felül életsúlyonással 162—186 fillér. Fialat közép 220—230 klgr. életsúlyonással 164—168 fillér. Fialat könnyű 120 klgr. életsúlyonással 174—183 fillér. Hussertés nehéz 300 klgr. felül életsúlyonással 164—172 fillér. Hussertés könnyű 140—300 klgr. életsúlyonással 180—186 fillér. Süldő belföldi életsúlyban 132—150 fillér. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Budapesti szurómarhavásár.

Február 24. Felhajtott: 401 drb élő borju (közte 13 rugott), 101 drb leölt borju, 8 drb élő bárány, 230 drb leölt bárány.

Arjegyzés: Elsőrendű élő borjúkért 108—116 fillérig, kivételesen 120—124 fillér, középmínőségű élő borjúkért 92—104 fillérig, leölt borjúkért 104—132 fillér, silány és rugott borjúkért 56—64 fillérig, kilogrammonként (levonás nélkül.) Élő bárányokért 14 K páronkint. Az irányzat általában lanyha volt, az árak ismét 3—4 fillérrel gkrkint csökkentek.

Budapesti értéktőzsde. 1911. február hó 24-én.

Main table with 8 columns: Mai záró árfolyam (Péncz, Áru), Államosság és más kölcsönök, Bankok részvényei, Különböző vállalatok részvényei, Közlekedési vállalatok részvényei, Biztosító társaságok részvényei, Sorsjegyek, Pénznekem és váltók árfolyama, Vasművek és gépgyárak részvényei, Gőzmalmok részvényei, Könyvnyomdák részvényei.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Február 23. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Renkey Gyula dr. országos bírósági vegyesbíró segédét, jelenlegi alkalmazása helyén, a IX. fizetési osztályba; Zudor Elek dévai törvényszéki pogyakornokot a vajdahunyadi járásbíróshoz jegyzővé; Borsiczky József oraviczabányi járásbíróshoz írnokot az oraviczabányi járásbíróshoz telekkönyvezetővé; Kortsmáros Sándor nagyváradi törvényszéki jegyzőt a nagyváradividéki és Kovácsy Endre löseai törvényszéki jegyzőt a kisszebeni járásbíróshoz, dr. Harkabusz András késmárki járásbíróshoz jegyzőt pedig a löseai törvényszékhez; a besztercei törvényszék területére vizsgálóbíróvá Preinzerberger Géza törvényszéki bírót; Szabó Pál keszthelyi gyakorló ügyvédet a nagykanizsai ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottá;

a földmivelésügyi miniszter Pásztor György igazolványos altisztet és Pethő Gyula igazolványos altisztet, a vízügyi műszaki szolgálat segédhivatali tisztii személynézetének létszámában, a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű írodaségdísztelkékké nevezte ki.

Névmagyarástások. A belügyminiszter Kohn Vilmos budapesti lakos saját, valamint László nevű kiskoru fia Kardosra, kiskoru Krausz Károly Lajos budapesti lakos Patakira, kiskoru Glanz Lajos késmárki lakos Fényesre, kiskoru Schlesinger Béla verseczi lakos Sugárra, kiskoru Kohn Odön budapesti lakos Kalmárra, kiskoru Fenyőder Márton pozsonyi lakos Csillagira, kiskoru Gulyás Lajos és Imre barsányi lakosok Kisre, kiskoru Lichtenstein Zoltán opauiszi lakos Vasra, Dutkon György szegedi lakos Lányira Lesmeister Ernő mohácsi lakos saját, valamint Oszkár nevű kiskoru fia Balatonra, kiskoru Froneber István márfai lakos Fónaira, kiskoru Grün Juliska és Lajos debreczeni lakosok Győrre, Weizenierl Géza budapesti lakos Daruvárra, kiskoru Schwartz László pécsi lakos Szilasira, kiskoru Szerleia István gyulai lakos Szilagyira, kiskoru Roksza Kornélia (Emma) fahérvizy lakos Rónaira, Kaufmann Artur budapesti lakos Korányira, Hutya Ferenc gödöllői lakos Harsányra, Murasan Dénes (Nikodim) marosújvári lakos Marosira, Löwinger Tivadar budapesti lakos saját, valamint Aranka és Stefánia nevű kiskoru gyermekei Szenttamásra, Svrika István budapesti lakos Sándorra, Limacher Sándor budapesti lakos Kaponyira, Hriesák István kassai lakos Demekre, Lanzmann Hugó budapesti lakos saját, valamint Ferencz nevű kiskoru gyermeke Bálintra, Köleszár József késmárki lakos Keményre, kiskoru Magon Sándor budapesti lakos Molnárra, Unterszánter Ferencz sarkadi lakos saját, valamint Ferencz nevű kiskoru fia Alföldre, kiskoru Kohn Henrik és Miksa budapesti lakosok Keményre, Steinschneider Izrael Simon tapolezai lakos Sarkadira, Fogt Károly budapesti lakos Földesre, Szabasztinaszky János mezőkövesdi lakos saját, valamint János és Erzsébet nevű kiskoru gyermekei Szebeczkire,

Kohn Ignác, Lujza és Mihály szegedi lakosok Ivánra, Kohn Lipót székesfehérvári lakos Kardosra, Okrós Lajos mozsói lakos saját, valamint István nevű kiskoru gyermeke Szabóra, Asbet Ferencz kiskundorozsmai lakos saját, valamint Erzsébet, Ferencz, Gizella és János nevű kiskoru gyermekei Schmezzire, kiskoru Marmorstein Dezső budapesti lakos Méreire, Janesina Agoston kisjeszenicei lakos saját, valamint Mária nevű kiskoru és József, Ilonka és Anna nevű kiskoru gyermekei Iványira kért átváltoztatását megegyedte.

Pályázatok. A belügyminiszterium elnöki osztályán hivatalosallású állásra; Mátyásföldön közönséges postaügynöki állásra; a kecskeméti törvényszéknel irnoki állásra; a temesvári főkapitányságnál 2 rendőrmesteri és 4 rendőrtizedesi állásra; az alibunári járásbíróshoz albirói állásra; a balassagyarmati ügyészségnél alügyészi állásra; a tetti járásbíróshoz díjnoki állásra; az ogulini pénzügyigazgatóságnál végrehajtói állásra; a magyarországi járásbíróshoz albirói állásra; a csaczi járásbíróshoz díjnoki állásra; az abrudbányai járásbíróshoz irnoki állásra; a budapesti adófelügyelőknél gyakornoki állásra; a székesfehérvári törvényszéknel irnoki állásra; a koronaügyészségnél hivatalosallású állásra; a dárdai járásbíróshoz irnoki állásra; a nezsideri járásbíróshoz német tolmácsi állásra; a szecszabányi bányászati és erdészeti főiskolánál két iskolaszolgái állásra; a nagyenyedi járásbíróshoz albirói állásra nyújthatók be a szabályszerűen felszerelt folyamodványok.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location, date (febr. 23, febr. 24), and water level (méter). Lists various locations like Inn, Duna, Norva, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Latorca-Homonna, Ung, and their water levels.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap száraz és részben derült idő uralkodott, ma reggelre azonban nagyobb részt borosra és az északnyugati és északi megyékben esőre változott. A hőmérséklet átlag 5 fokkal volt magasabb a normálnál; a maximum 14 fok C volt Nagytagyoson, meg a déli részeken több helyütt, a minimum -4 fok C volt Kolozsvárott, Marosvásárhelyen, Botfalun, meg Orsován.

Prognózis a következő 24 órára:

Változékony idő várható, megélénkülő szelekkel, sok helyütt csapadékkal és hősüllyedéssel. (Sürgöny-prognózis: Változékony, szeles, sok helyütt csapadék, hűvösebb.)

Weather forecast table with columns: Állomás, Légnyomás, Hőmérséklet, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet. Lists various locations and their weather conditions.

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

GÁRDAHUSZÁROK

— REGÉNY. —

Irtá: E. SCYBBOR.

114

— Susanne, édes Susanne, én olyan boldogtalan vagyok.

Odarahant barátnője ágyához, keblére tettette szőke fejét s hevesen zokogni kezdett.

— Az istenért, mi történt, Mary? — kérdezte Susanne ijedten.

Mary nem felelt, a fuldokló zokogás megakasztotta minden szavát. Végre erőt vett magán s szakgatott, remegő hangon elbeszélte az éjszaka történetét.

Susanne keblét nehéz sóhaj hagyta el. Eszébe jutott a saját bánata, de mikor barátnője vergődését látta, elfeledkezett mindenről, s csak egy gondolata volt, Maryt megvigasztalni.

— Bizonyosan megbocsájt, hisz ő is épp úgy szeret, mint ahogy te szereted őt. És aztán boldogok lesztek ismét.

— De hátha elment már. Hátha nem jön többé vissza.

— Nem, az nem valószínű. Bizonyosan visszajött, vagy visszajön.

Mary letörölte könyeit s nyugodtságot erőltetett magára, mert lépések zaját hallotta a szomszéd szobában.

A szobalány lépett be.

— Parancsol, asszonyom.

Mary először nem tudta, hogy mit is akart tulajdonképen.

— Hány óra van? — kérdezte némi gondolkodás után.

— Félhét, — felelte a lány.

— Elmentek már a katonák?

— Oh, asszonyom, az éjjel minden megváltozott, este a kúrraszírok voltak itt, hajnalban lovasvadászok jöttek helyettük, —

legalább így mondja Johann, most pedig tele van a környék gyalogosokkal.

Mary szájszélei remegtek s szemeiben fájdalmas, megtört fény csillogott.

— Itt a kastélyban most már alig van tíz kúrraszír. Azok is alusznak. Azt mondják, az éjjel erős munkájuk volt. Szinte elfelejtettem megmondani, hogy egy hat óra tájban egy kúrraszír járt itt. Azt kérdezte, hogy jól érzi-e már magát a nagyszócs asszony.

Mary areza egyszerre megélénkült egy reménységű szállott szívébe.

— Ki küldte? — kérdezte élénk érdeklődéssel s halvány areza egészen belepirult a kérdezősködésbe.

— Valami kapitány. Ugy lehet az, aki tegnap este itt volt, mikor a nagysága elájult.

Mary agyát egyszerre ezer gondolat rohanta meg. Tehát megbocsájtott... Nem nehezelt többé... Szeret... Miért is nem ment hozzá még az éjjel, mikor visszaérkezett. Beszankodott gyávasága miatt, s most már alig lehetett visszatartani. Mindenáron látni akarta a kapitányt.

— Még ma beszélnem kell vele. Holnap talán késő lesz. És én... én érzem, hogy minden a mai naptól függ.

Izgatottsága tetőfokára hágott. Tettvett, az ablakhoz szaladt, aztán ismét vissza barátnőjéhez s élénken gesztikulálva beszélt.

Izgatottságából valami átragadt Elisere is, ki szomorúsága dacára örülni látszott barátnője üdőségén. A tegnapi nem beszéltek s egész valójukat a holnap töltötte be.

Susanne időegesen fogott hozzá az öltözködéshez s ez alatt Mary az ablakhoz támaszkodva nézte, amint a kastély előtt egyre-másra elvonultak a siető csapatok.

Susanne, Susanne! — kiáltott Mary, minduntalan. — Nézd, tűzerek is jönnek.

Susanne csak az ágyuk dübörgését hallotta meg a trombiták fel-felújuló recességét. Alig

vártá, hogy az öltözködést befejezze ő is szerette volna látni az elvonulókat.

Az ágyuk tompa lármaja elhangzott s aztán egyszerre, mintha ezer kis kalapács vágódna a földhöz nagy összevisszaságban felhangzott a lovasok ismert robaja.

— Elise! Elise! gyere gyorsan, jönnek a kúrraszírok...

Elise gyorsan megigazitotta szőke hajfonatát s oda szaladt az ablakhoz. Az országut fordulójánál lassu trappban tüntek fel a fehérkabátosok. Elöl néhány tiszt lovagolt a parancsok mellett, aztán, mint egy tejfehér folyam árja megindult a százakra menő tömött sorokból álló tömeg.

— Nézd, észrevettek bennünket, — szólt Elise. — Mindenük ide néz.

Mary szívdobogva nézte az elvonulókat. Vajjon Viktor közöttük van-e. Hátha már minden késő.

Lassan, lassan, a kúrraszírok is elvonultak s gyalogos csapatok töltötték be a fehér országutat. Mary csak akkor ocsudott fel a makacs szemlélődésből.

— Ugy-e, Viktor nem volt közöttük? — kérdezte remegő hangon.

— Nem, — felelte Elise meggyőződéssel, pedig nem is ismerte a kapitányt.

Lenn az országuton se vége, se hossza nem volt a kanyargó emberfolyamnak.

— Valami nagy dolog készül, — mondotta Mary. — Istenem, csak Viktor ne ment volna el.

A csapatok már túl lehettek a gerai malmon, mikor egyszerre tompa zugás reszketette meg időnkint az ablakokat. Előbb csak egy-kettő hangzott el, de aztán mind sűrűbben megisméltődött.

— A közelben esata kezdődik, — mondotta Elise határozottsággal.

(Folyt. köv.)

SZINHÁZAK.

Szombat, 1911. február 25-én.

NEMZETI SZINHÁZ.

Drághy Éva esküje.
Dramá 3 felvonásban.
Irtá: Pokár Gyula.
Személyek:
Homonnai Drúghy Sz. csyay
Békek Zsuzsa Jászai M.
Homonnai Bálint Bakó
Drághy Éva P. Márkus E.
Szárdy Miklós Beregi
Öz. Orachynó S. Fay Sz.

Kezdeté 1/8 órákor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Előszőr
Anatól.
Ot egy 6 vonásos. Irtá: Schnitzler
Artur. Fordította: Bíró Lajos.
Személyek:
Anatól G. th
Ilona Góthnó
Max Z. Molnár
Cora Tóth I.
Gabriella Báthori G.
Bianca Nagy T.
Annie T. Forrai R.

Kezdeté 1/8 órákor.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF

Vépszínház-utca 1-3.
Telefon 68-39.

PERDITÁK
Szociológiai mozgólény-
kép három felvonásban.
A leánykereskedelem el-
len alakult nemzetközi
liga megbízásából Irtá
Jules Renard.
Azonkívül a teljesén új
félheté műsor.

A nm. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kitüntetve.
Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső
FOGORVOSI INTÉZETE
athelyezve: **Károly-körút 3. sz. alá.**
Féjs fogak meggyógyítása Szájpadlás nélküli műfogak,
Tartós fogtömések, aranyhidak, koronák.
Fognászok (altatásban is.) Jól használható fogorok
elkészítése és behelyezése.
Jótállás mellett mérsékelt sabott áron.
Videkiek félnap alatt megkapják műfogazatát.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

9 órákor! 9 órákor!

ENYÉM TIED ÖVÉ!
Bobózat, írta Glinger Adolf, fordította és átdolgozta Steinhardt.

11 órákor! 11 órákor!

FEGYVERGYAKORLAT.
Bobózat. Irták Glinger és Tauszig, ford. és átd. Steinhardt.
Steinhardt, Hunyadi, Szöke Szakáll új kupaikkal.
Ejféltől reggel 5 óráig cabarett helyepődj nélkül.
Vasár- és ünnepnapokon délután mérsékelt hely-
áru előadás. Kezdeté fél 4 órákor.
Jegyek: d. e. 10-11 g. d. n. 3-6 g. a mulatóban és egész nap
a Hirsch Jakab-féle nagytársaságban Andrássy-ut 19. és a
Hungária tirdőben.

A magy. kir. Opera művészei,
A magy. kir. Zene-Akadémia,
A Nemzeti Zenede, az ország leg-
előkelőbb zene-iskolák Tanárai
szívesen elismerték, hogy hegedűt

Reményi Mihály
olyant készít, mely bármely régi 1000 fo-
rintos hegedűvel a versenyt sikeresen kiállja.

Reményi hangfokozógerendája
által bármely rossz hangú hegedű sokkal jobb,
erősebb és nemesebb hangot kap. Szeréni ke-
zesség minden egyes hangszernél. Árgyűzőket
kerjen Reményi műhegedű-részítési
osztályától

Budapest, Király-u. 58.
A világ legjobb quintisztia hurjai csak Reményinél.

Szén és kocsz nagyban és
kicsinyben **Salamon Jakab és Ta** cégénél
Budapest, V., Erzsébet-tér 5. sz.
Telefonszámok: 73-96, 73-97, 73-98.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

A februári remek műsor utolsó napjai.

MERIAN
kutyaszínház.

TENKA
a felülmúlhatatlan japáni varázsló-
csoport és a többi elsőrendű varieté-
attrakció.

Jegyelővétel: délelőtt 10 órától 1 óráig és dél-
után 3 órától 6 óráig a nappali pénztárnál.

A téli kertben reggel 5 óráig **VÖRÖS**
ELEK cigányzenekara hangversenyez.

ROYALORFEUM

Erzsébet-körút 21. telefon 110-24

Minden este 8 órákor

a kolosszális februári műsor.

General Edward la Vine
a világ legjobb komikus zsonglörje.

Kornai Berta az Isteni éj
ezimű operettheben mint Amor.

Brothers Carr kreol táncospár. Valse Bruno (új fel-
kerülő) Helmi Jenő szeniorozott dala Simon et Paris
okori kóklerek. A primadonna bohózat. Bros & Miss
Arbra zenés excentrikusok. Zelinescu román táncosport.
Solti Hermin új szolókival. Trézsi Szücséknél és még
8 elsőrangú attrakció. Minden vasár- és ünnepnap
délután 3 1/2 órákor mérsékelt helyáru nagy gyermek
előadás, az összes attrakciók felleptével.

Kereskedők és iparosok
számlaköveteléseit előnyös fel-
tétel mellett leszámitolja a

Budapesti Hitelintézet R.-T.
Budapest, V., Váci-körút 12. szám.

ÉVŐESZKÖZÖK
EZÜSTBŐL ÉS ALPACCA EZÜSTBŐL,
DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELŐNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN EKSZERTELEPÉN
BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 29. sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOM.
ÁRJEGYZÉK 2000*RAJZAL, SÉRMENTVE KÜLDETIK.

WERTHEIMER-ORFEUM

VI., Szerecsen-utca 35. szám.
Igazgató: Wertheimer Lajos. Telefonszám: 4-49.

Kezdeté este 8 órákor.
Egészen új műsor! Két szenzációs premier!

MOZOG AZ ÚRAM.
Bobózat, írta Gabányi László.

Sláger! Világszenzáció!
Mammon der Geldgott.

Fantasztikus operette. Irtá: J. Luteiner Zenéjét szerzette:
Friesl. Amerikában több mint ezer előadást ért.

A lengyel bibliai operett társulat vendégjátéka. Sok új att-
rakció, és nagyszerű szólószámok. A pazarlón-
nyú emeleti téli kert műsora új. Negyven
szép nő fellépte. Reggelig cigányzene. Kezdeté éjféltől.
Vasár- és ünnepnapokon délutáni előadás, mérsékelt hely-
árukkal. Kezdeté délután 1/2 órákor. — Jegyek kaphatók az
orfeum pénztáránál és a Hungaria tirdőben.

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi-, díszítő- és tájkertészete

BUDAPEST, VII. ISTVÁN-UT 50.
Elvállal ablak és erkélydíszítéseket,
Kertek, parkok tervezését, alakítását,
fentartását. Alkalmi és állandó díszít-
éseket. Téli kertek berendezését, min-
den e szakba vágó munkát. :: :: ::

Telefon: 88-75. Telefon: 38-75.
Külső telep: Gyarmat-utca 25.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN
levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegye-
ket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA
Budapest, IV., Párisi-u. 5.
(Főpostával szemben.)

Világhírű eredeti angol The Champion és Premier



kerékpárokat dupla harang-
csengéggel és szabadon-
futóval, 3 és 5 évi jótállással,
minden árfelmérés nélkül
szigorúan az eredeti gyári
árakon havi 12 és 15 koro-
nás részletre adjuk és

kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárokhoz, külső és belső
gumikat, esengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konu-
szokat és csészéket óriási forgalmunk következtében mélyen
leszállított nagyban eredeti gyári árban szállítunk
vidékre is barmová

LÁNG JAKAB és FIA
kerékpár- és alkatrész nagykereskedők

Budapest, VIII. kerület, József-körút 41. szám.
Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán: Margit-körút 6. Diszárjegy-
zékünk 1000 képpel kerékpár- és alkatrészekről ingyen és bérn.

SZINHÁZAK.

Szombat, 1911, február 25-én.

VIGSZINHÁZ

A profeta.

Sziam 4 felvonásban. Irta: Lengyel Menyhért.

Személyek:

Poreival Boyer Hegedüs
Frédéric Pearstone Benyvesi
Sybill Pearstone Varsányi I.
Camil Andrews H. D. Irtó
Lady Agatha Hara-zthy H.
Miss Ruby Hoder Molnár A.
William Greenwood Tapolczay
Sir Gordon Vándry
James Blake Sarkadi
Ja-ba-ba Hegedűsné
Ro-ro-tu Szerényi
Tai-nu Bardi
Ma-u Grózó
Kapitány Malassa
Robert Kassay

Kezdeté 1/8 órákor.

Fővárosi Városigéll Színház

Feld Zsigmond igazgató feljelpével

Bilincsek.

Diana 4 felvonásban. Irta: Reichenbach Hermann. Fordította: Szomori Emil

Személyek:

Lehmann Abraham Földes
Lehmann Lea Veszpréminé
Lehmann Zsigmond Fekete
Salamon Feld Zs.
Hadiel Hidy I.
Hartmann ezredes Bihary
Tam órnagy Fejér
Sadetz gróf Makróczy
Dr. Thomson Török
Dr. Scheil Szász

Kezdeté 1/8 órákor.

URÁNIA SZINHÁZ.

Az Oszgagos Sziamtársasági Akadémia előadása

Kezdeté 1/8 órákor.

VÁRSZINHÁZ.

Az idegesek.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Barriere Todor és Sardou Victor. Ford: Várad Antal.

Személyek:

Bergerin Horváth
Tuffier Gabányi A
Marceau Gal
Tiburtius Gobinyi I
Caesar Dezső
Lajos Rajnai
Jugyzó Barthos
Tuffierné Nagy Ito ya

Kezdeté 7 órákor.

ROYAL-ORFEUM, VII. Erzsébet-körút 31.

Este 8 órákor

legelsőrangú színházi- és variété-eladás.

Kornai Berta vendégszerelése az Isteni éj című Dostal operettben. Partnerrel: Szalontai Ferike, Palasthy, Barsonyi, Sarkadi, General Edward La Vine a világ legkitünőbb kómikus zsonglőre.

Bross Carr kreol táncospár

A primadonna, bohózat. Játsszák: Kornai Berta, Viola Giza, Tihanyi, Barsonyi, Sarkadi, Gabányi, Bross Miss Arbra zenés excentrikusok Simon et Paris, Zelnesou Valse bruno (Ejféli keringő). Heltai Jeno szeniorozott dala. Solti Hermin a kalaptűvel és a Palkó notával. — Trezzi Szücséknél, bohózat. Új kuplék. — Szeniorozott dalok.

Minden vasár- és ünnepnap délután 3/4 órákor másékként helyaru délutáni előadás az összes attrakciók feljelpével.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége: Révay-utca 18. szám. Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor. Telefon: 14-22. Előadás kezdete 1/9 órákor.

9 1/4 órákor! Ma Ujdonság!

A „Doktor feleség”

Bohózat 1 felvonásban. Irta: Satyr. Rendező: Rott Sándor. Végül 11 órákor! Ujdonság!

„Die höchste Frechheit”

Bohózat 1 felvonásban. Irta: Trebitsch Sándor. Rott Sándorral mint Lisette szobaleány Jegyek elővetélen a nappali pénztárnál d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig. — Konti különlegességi tőzsdé, Andrássy-ut 29. és Sopronyi nagytőzsdében, Rákóczi-ut 1. szám. 12 óra után az I-ső emeleti Casino de Parisban a világ legelső ének- és táncszámok fellépte.

Royal Cabaret

A Royal Orfeum épületében. (VII. Erzsébet-körút 31.) Budapest legelőkelőbb éjteltutáni szórakozó helye.

40 női szépség lép föl ének- és tánc számokkal. Az előadás kezdete éjjel 12 órákor. Többek között fellépnek: Farfalla; Zelnesch quintett; Miss Darlington; Irid Peters; Susi Lucca; Miss Zen Joor; Major Mariska; Toto Ruffat Bey; Mlle Ferras; Molly; Perlyt; Carola; Wolter; Lilly Harrison; Maud Delaunay; Brothers Carr; Maritta Rothova; Margaret duo; Teleki Évi; Atta Veron; Ligeti Mariska; Antal Irén; Várad Adél; Mimi Corintha; Perényi Nussi; Annie Neumann; Lulu Kaskal. — Belépődíj 1 korona. — Egy óra után szabad bemenet. — Keringő verseny. — Farsangi táncok. — Reggel 5 óráig cigányzene. — Kukó Vincze és zenekara.



NEM BÉRLI
a résztétfizetés lépé alatt,
hanem azonnal Ön é a
zongora
de csak ha 10 forintos
havi résztétfizetésre !!

Reményi Mihály
a magy. kir. Zeneakadémia szállítójánál veszi azt meg
Budapesten, VI., Király-utca 58. sz.
Telefon 87-84. Árjegyzék és prospektus díjtalan.

Miért van a legkomolyabb hivatása a

DIANA-

sósorszesznek a fodrász-termekben?

Mert köztudomásu lett, hogy feltűnő kellemes illata végett az urak nagyon kedvelik.

Mert fejmosásoknál DIANA-sósorszesznél nincs jobb a világon.

Mert fejbőrré hűsítőleg és erősítőleg hat.

Mert a korpaképződést megszünteti a hajhullással együtt.

Mert a haj színét eleveníti, fényesíti.

Mert a borotválkozás utáni rossz érzéseket azonnal megszünteti.

Mert pattanások képződése ki van zárva.

Mert megvágás esetén a szennyet, mely vérmérgezést idézhetne elő, eltávolítja.

Köztudomásu, hogy a mindennapi életben a legveszedelmesebb bőrbajokat egyik ember a másiktól kapja tudtán kívül és pedig leginkább ott, ahol a legtöbb ember megfordul.

Nem esoda tehát, ha a borotválkozás vagy hajvágás közben hozzájutunk egy ilyen ragadós bőrbajhoz, anélkül, hogy ennek bárki oka volna. Eppen ezért tanácsos a DIANA-sósorszesz - fecskendezés minden borotválkozás és hajvágás után.

Közegészségügyi

szempontból tehát roppant nagy hivatása van fodrásztermekben

DIANA-sósorszesznek,

dezinficziáló és összehuzó

hatása magas fokon áll. A hajhullás is legtöbbször egy ilyen ragadós betegségnek az eredménye. Eppen ezért uriházakban is a fésülő nők a DIANA-sósorszeszt használják. A fésülőeszközöket dezinficziálja, meggátolja ez által a fejbőr és haj festését, mert ismert tény, hogy a hajhullás csakis fertőzés következménye. A valódi DIANA-sósorszesz 44 filléres, 1.10 és 2.20 koronás üvegekben az egész országban mindenütt kaphatók. Csak vigyázni kell, hogy minden üvegen látható legyen a két szó: „DIANA-sósorszesz.”

Az egész országban mindenütt kapható.

ERÉNYI BÉLA

gyógyszerész
Budapest, Károly-körút 5.

(Postán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvétellel mellett.)

Minden üvegnek plombálva kell lenni.

Egy üveg DIANA-sósorszesz	Egy nagy üveg DIANA-sósorszesz	Egy legn. üveg DIANA-sósorszesz
44 fillér.	1,10 korona.	2,20 korona.

Vigyázzon jól az utánzatokra, mert csak az a valódi, a mely üvegen látható feltűnően e két szó:

DIANA-SOSORSZESZ.

FŐNÖKÖK

ezrel eddig hiába vártak arra, hogy könnyű szerrel jussanak írógéphez.

HA FIZETNEK

havonta 20-30 koronát, kapnak egy elsőrendű, látható írásu, visszaváltós, tabulátoros, összeadóbillentyűs, automatikus sorváltós, csupa acézből és vasból gyártott, rendkívül tartós, univerzál-klaviatúrás

Ujlaki-irógépet.

Nem írnak alá váltót és folytonosan halmozódó irodai munkálataikban könnyen

BOLDOGULNAK.

Bármely rendszerű használt írógépet legmodernebb Ujlaki írógépünkre

BECSERÉLÜNK.

Díjmentes bemutatás országszerte. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

UJLAKI BÉLA Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 28. sz. Telefon 122-60.

Videki hivatalnokok, kik könnyű mellékkeresetre reflektálnak, II közöljék czímüket.



Tokaji bortermelők Társ. R.-T. Tokaj.

Elnök: Herczeg Windischgratz Lajos. Boraink hírneve az egész földgömbön ismeretes! Eredetisége s fölülmulthatatlansága tette azzá!!

5 kg. postakosár!

2 palackz 0.5 lit. 1904. évi zamatos szamorodni	—
1 " 0.5 lit. 1904. évi 3 puttonos aszu	K 12.—
1 " 0.5 lit. 1901. évi kiváló szamorodni, kosár	—
3 palackz 1 lit. 1904. évi zamatos szamorodni	K 7.10
3 palackz 0.7 lit. 1901. évi kiváló szamorodni	K 7.40
3 palackz 0.5 lit. 1901. évi kiváló szamorodni	—
2 " 0.5 lit. 1901. évi 4 puttonos aszu, kosár	K 15.10

Ládában:

20 palackz 0.7 literes 1904. évi zamatos szamorodni	K 36.—
12 palackz 0.5 literes 1904. évi 3 puttonos aszu	K 40.80
12 palackz 0.5 literes 1901. évi 4 puttonos kóvér	K 55.20

Hordóban:

60 liter 1908. évi finom tokaji asztali bor	K 60.—
60 " 1907. " " " " " " " "	K 75.—
60 " 1904. " " " " " " " "	K 90.—
60 " 1901. " " " " " " " "	K 138.—

A csomagolásért, hordóért és ládáért semmit se számítunk fel. Megrendelő vasuti állomáshoz bérmentve küldünk minden rendelést. Részletes árjegyzékkel szivesen szolgálunk.



Szőlőoltványok

szőlővesszők és finom érmelléki borok beszerzésére legmelegebben ajánljuk a legjobb hírnévnek örvendő

SZÜCS SÁNDOR FIA

szőlőtelepét Bihardlőszegen.

Képes árjegyzékkel tanulságos tartalommal ingyen és bérmentve küld a czég. Ezen árjegyzéknek egyetlen házból sem szabadna hiányozni, mert sok mindenkit érdekli a tartalom. Tehát senki el ne mulasztja egy levelezőlapon kérni. Készlet: 3 millió. Ciszó és pontos kiszolgálás. Több ezer elismerő levél.

Kisérleje meg szerencsésjét

s ne dobjon el magától esetleg

75.000 koronát

mert ennyi nyerhető

1 drb Erzsébet királyné szanatórium-sorsjeggyel. Nincsen árfolyamvesztés, mert a legkisebb nyeremény 50 korona.

Évente 3 huzás.

A sorsjegyeket eladjuk a napi árfolyamon s személyben a vevő azokat nem venné azonnal át, úgy a sorsjegyeket csekély előleg lefizetése mellett nálunk letétben hagyhatja. A pénz beküldése után azonnal küldjük a sorszat és számokkal ellátott letétvet, melynek birtokosa a legközelebbi huzáson már részvesz. A maradványösszeg tetszése szerint törleszthető. Huzás után azonnal elküldjük a nyereményjegyeket.

1 darab vételnél beküldendő	2 korona
2 " " " " " "	5 " "
3 " " " " " "	8 " "
5 " " " " " "	12 " "
10 " " " " " "	16 " "

Ha sorsjegyeket akar vásárolni, úgy küldje be a darabszám megjelölése mellett az összegét

„Értékpapírbank” Rotter J. Bpest, V. ker., Honvéd-utca 4.

GUMMI-HALHÓLYAG ÓVSZER Valódi angol és francia különlegességek. **PESSAR-OCL.** orvosiag rendelve 3, 5, 6, 8, 11 kor. darabja. — 3 darabnál 20% engedmény.

NAKIRA törv. védett, valódi indiai paragummi férfikülönleges tuczatja 12.— korona. 3 tuczatnál 20% engedmény.

UTERUS-SPRAI feltétlen megbízható női fecskendő különlegesség 14 kor.

IRRIGATOR 3 K és feljebb. Képes árjegyzéket rendkívül érdekes tartalommal kbl. 1000 ábrával ingyen bérmentve és diszkrétan küldünk.

BIDET 10, 16, 20, 24 Kor.

VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben. **MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR** **VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.**

Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk.

Csuz, Köszvény?

A ZOLTÁN-féle csuz és köszvény elleni kenőcs már nehányszori bedörzsölés után elmulasztja a kínzó hasogató fájdalmakat.

ÜVEGJE 2 KORONA.

Zoltán gyógyszerertárban
BUDAPEST, V. Szabadságtér.

Kedvelt minőségek 1208 sz. tuczatja 6 kor. 1204 sz. tuczatja 8 kor. Mintagyűjtemények 12 darab 5 kor.

"OLLA" Gummi különlegesség a tudomány mai állása szerint bebiztosított legjobban létező Gummi óvszer

Kapható az ország minden gyógyszerertárban és jobb drogériákban.

AZ "OLLA" több mint 2000 orvos által legmegbízhatóbbnak van ajánlva. Ára tucatonként 4.—, 6.—, 8.— és 10.— korona.

Az elárusító helyek kimutatását, árjegyzéket és eredeti propaganda reklámot ingyen küld az

"OLLA" gummigyár
Wien II/817. Praterstrasse 57.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 30 évon át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Birtos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesztést, hólyagbajt, sebeket, bajakört (syphilis), bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is, onfertőzést és annak utóhatásait, ideg- és hátgerinzbajot, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 10-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körút 2. szám.

Levél útján is biztos gyógyulást találhatnak azok, kik személyesen meg nem jelenhetnek, vagy távol a fővárostól laknak. Gyógyszerek utasítással kívánatra küldetnek.

Specialista

Cs. és kir. szab. sérvkötőket, pneumat. gummi-pelotával. 5200

haskötőket, 5335

gummi görcsörharisnyákat, műkezeket, műfüzeteket, **múlábakat,** műfüzeteket, **testgyenesítő,** járó és támogatókat, valamint a **betegápolás**-hoz tartozó összes elveket legújtechnikai legmodernebb elvek szerint legújtechnikai gyári áron árak mellett

KELETI J.
cs. és kir. szab. sérvkötők és testgyenesítő-gépek gyára
Budapest, Koronaherceg-utca 17.
Alapítva 1878. Telefon 15-76.

Legújabb képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Állattajdonosoknak, vadászoknak és állatkedvelőknek

Most jelent meg!

NE BÁNTSD AZ ÁLLATOT!

Az állatvédő törvények példákban, 80 képpel.

Irta K. Nagy Sándor.
Második kiadás.
Ára 3 kor.

Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedés (Wodianer F. és Fiai) részvény-társaságnál, Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. m minden könyvtárakban

A m. kir. szab. osztálysorsjáték V. osztályának húzása

már jövő héten, márczius 1-én és 2-án lesz.

A XXVII. sorsjátékban rövid idő alatt még

11 millió 631.500 koronát

sorsolnak ki készpénzben.

Az V. osztályú vételsorsjegyek ára:

Egész sorsjegy .. K 136.—	Megújítási árak:
Fél " " " 68.—	(akik már 4 osztályban résztvettek)
Negyed " " " 34.—	Egész sorsjegy .. K 32.—
Nyolczad " " " 17.—	Fél " " " 16.—
	Negyed " " " 8.—
	Nyolczad " " " 4.—

Sorsjegyek utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése mellett rendelhetők meg.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankház r.-társ.

Legnagyobb osztálysorsjegy-üzlet.

Budapest, IV. ker., Szervita-tér 3. szám.

Fiókok: VI., Teréz-körút 46., V., Váci körút 4. Távirati cím "Törökök" Budapest.

A Schlick-féle vasöntöde és gépgyár részv.-társ.

részvényesei a Budapestben, 1911. évi márczius hó 4-én délután 4 órakor az Angol-osztrák bank budapesti fióktelepének üléstermében (V., Fürdő-utca 6. szám) megtartandó

XLII. rendes közgyűléshez

ezennel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A zárszámadás előterjesztése a felügyelőbizottság jelentésével.
3. A mérleg megállapítása, határozathozatal a tiszta nyereség felosztása és kifizetése tárgyában, a felmentvény az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak.
4. Egy felügyelőbizottsági tag megválasztása.

Azon részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, részvényeiket, a le nem járt szelvényekkel együtt, az Angol-osztrák bank budapesti fióktelepénél (V., Fürdő-utca 6. szám) a társasági alapszabály 16. §-a értelmében legkésőbb bezárólag 1911. évi február hó 23-ik napjáig letéteményezni tartoznak. Az alapszabály ugyanazon §-a értelmében megkivántatik, hogy a részvény legalább 60 nappal előbb iratott a letévé saját nevére.

Az igazgatóság jelentése a közgyűlést megelőző napon a fentebb megjelölt pénztáratnál átvehető.

Az igazgatóság.

A Bosznia-hercegovinai orsz. vasutak igazgatósága. 3801 1911. számhoz,

A Bosznia-hercegovinai országos vasutak üzemi kimutatása

1911. évi január hóra. — Üzemhossza 940 km.

Időszak	Szállított		Bevételek		Összehasonlítás az előző 1910. évvel
	Személy mennyiség	Áruk Tonna	bevételek	különbözet	
1911. január 1-től 1911. január 31-ig.	169.952	105.875	1.050.480	1.002.680	47.800
	—	—	—	—	—
Összesen	169.952	105.875	1.050.480	1.002.680	47.800

Serajevó, 1911. február 11-én. Az igazgató.

Dr. Göllis-féle emésztő-por

(1857. óta kereskedelmi cikk.)

Étrandi szer, kitűnő hatása van a különösen nehezen emészthető ételek feloldására, valamint az általános emésztésre és így a test táplálására és erősítésére is. Naponta kétszer használva kevés után egy kávékanálnyi téve a n elvre s a szokásos itallal leöblítve, kedvező befolyást gyakorol a hányos emésztés következtében fellépő jelenségeknél, minők: gyomorégés, nyálkalepés, székrekedés, aranyeres bántalma, altesti pangás stb.

Ásványvíz gyógymódnál mint elő- vagy utó-kúra, vagy egyidejűleg a gyógymóddal kitűnő hatást fejt ki.

Minden doboznak dr. Göllis pecsétjével és a bejegyzett védjeggyel kell lezárva lenni s mindenkor határozottan dr. Göllis-féle emésztő-por kérendő a vétel alkalmával.

Egy nagy doboz ára 2 K 52 fill., egy kis doboz 1 K 68 fill.

Dr. Göllis-féle egyetemes emésztő-por központi szétküldése:

Récs. I., Stefansplatz 6. (Zwettlhof.)

Főraktár:

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerertára **BUDAPEST, Király-utca 12. és Andrássy-ut 26. szám.**

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges... 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges... 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények, okmányszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó árakon kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6—C.

Házasságokat diszkrétan közvetít Faragó Jenő, Rákóczi-ut 80. (Vagyonságos férjhezmenendők allandóan előjegyzve.)

? ! Akar ön szellemes lenni? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Akarja, hogy kellemes társalognak tartassák? Olvassa el a "Társalgás Művésze" "Ellenállhatatlanság titka" "Szellemszokrak" rendkívül érdekes könyvet. Megtudja ebből, mint viselkedjék, hogy férfit, nőt, alattvalót, felebbvalót egyaránt megkössön. Korrekt utmutatója lesz az élet minden helyzetében! — Tartalomjegyzéket ingyen küldök Budapest, Rákóczi-ut 80.

Pénzszekrényeket titk- és betörésmenteseket ajánl olcsó árakon Budapesti pénzszekrényraktár, Rákos-u. 4/h.

Butorvásárlók figyelmébe! Szállítunk mindenemű butorberendezést helyben és vidékre. Készpenzert vagy rendkívül előnyös fizetési feltételekkel. Bezerédy-utca 10. Modern lakberendezési vállalat. — Nagy díszes butoralbum 1 korona. 10845

Soha nem létezett. Rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk teljes lakásberendezéseket, valamint egyes butordarabokat helyben és vidékre 3 évi részletfizetésre. Nagy díszes butoralbum 1.—korona. Képek lakásberendező, Budapest, Bezerédy-utca 10. 10845

Papírhéj diót, mézédés téli szőlőt postakosaránként 3.60, nemes birsalmát, téli csemegealmát 2.60, mázsánként 88.—, ezetes ugorkát, paprikát 2.00, háziilag főzött mézédés szilvalekvárnak kilóját 1.30, különleges barack lekvárnak 2.60, valódi barackkonzonyak 5 kgos üveggel 20.—koronaért. Gyümölcskivitel Csongrádról.

Fajborekat lefejtve képsóniordóban hektoliterenként 44 koronaért, papírhéj diót postakosaránként 3.50. Gyümölcskivitel Csongrádról.

Marónt, narancsot, ezitromot, datolyát, papírhéj diót, fűgét, orosz teát, vegyesen postakosaránként 2.60 koronaért szállítja Gyümölcskivitel Csongrád.

Fiatal, eleividám orosz hölgy 120.000 kor. vagyonnal, 28 éves szabadgondolkodású izraelita hölgy 50.000 korona készpénzhozománnyal (később még többet kap.) — fiatal özvegy (kis fogadott leánykával) 50.000 kor. vagyonnal — 19 éves árva leány 400.000 korona vagyonnal és még sok száz vagyonos hölgy gyorsan terjehz menni óhajt. Schlesinger L. Berlin 18.

Réthy- név látható a valódi pemetőfű ezukorka minden egyes darabkáján.

A gyakorló gyorsírók Társasága gyorsírási (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirási magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű, látható írású írógépekre beiratkozhatni naponként. Beiratási díj nincs. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba segítjük. Telefon 18—09. GLOGOWSKY és TÁRSA, Andrássy-ut 12. és Révay-utca 6. szám

INGYEN TANULHAT november 1-től két hónapra 64 kereskedelmi szaktárgyakat, gépirást, gyorsírást, helyesírást, szepírást, német nyelvet. Magyar Tanügyi Intézet, Rottenbiller-utca 5/a. sz. Tanítás napi három óráig. Nappali és esti tanfolyamok.

Veres áfonya befőtt, szépsége, 5 kilós postakosár K 7. Barta József konzervgyára Felka (Szepesmegye). 29317

Juniperus (nemes boroviczka) 4 literes posta-tartály bérmentve K 10.50 Barta József konzervgyára Felka (Szepesmegye). 29315

MAGANTANULOKAT polgári iskolai, gimnáziumi, kereskedelmi-iskolai magánvizsgálatokra, érettségire felkészítéssel előkészít.

Magyar Tanügyi Intézet Rottenbiller-utca 5/a. sz.

Kézimunka himzésekhöz, butorhoz függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok, képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszománygyár, Nagymező-utca 46. szám.

Pénzt akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárokra és mindenemű kereskedelmi árukra, akkor forduljon bizalommal csak a régi Tauber céghez, Baross-ter 15. sz. Fiókjüzet: Klauzál-ter 2. Telefon 149—00. 29387

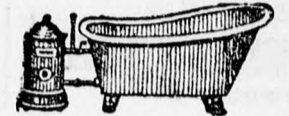
BUTOR készpénzért vagy részletre minden kamát nélkül legolcsóbban. Óriási választék politurós butorokban. **Nagy Imréné!** Bpest, VI. Váci-körút 9. Feljárt Szerocson-utca 1. szám. Készen modern teljesen új album 60 fillér.

Zálogcédulákat vesznek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem. **Singer Jakob ékszerkereskedő BUDAPEST,** Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán. 27553

Alkalmi butoreladás. Több hálószoba rendkívül olcsó árban eladó. Butorraktár, Kristóf-ter 8. sz. I. em. 10451

A gyermekáldást 2 vagy 3 száma meghatározni, nagyon okos dolog és sok pénzmegtakarításai jár. Az erre vonatkozó pontos utasítást, a melyért sok ezer hálaírat beérkezett, titoktartással küldi 90 fillér magyar levélbéllyel ellenében Frau A. Kaupa, Berlin S. W. 247, Lindenstrasse 51. 28634

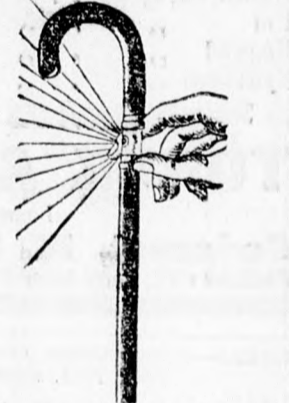
Asztalosok új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegyelet” szerkesztősége Budapest, Nagymező-utca E. 46.



Fürdőkádak magy. kir. szab. fűtéssel jégszekrények, foteuil és gyermekkádak kaphatók

Wiesel Adolf Váci-körút 47. Podmaniczky-utca sark. Telefon 91—20. 28793

Villany-bot



Igen finom kivitelben. A villanyelem úgy van a botban elhelyezve, hogy az kívülről nem látható. Egyetlen nyomásra való fényt vetít. Havi 2 korona részletre kapható. Kérje villanyárjegyzékünket.

Szent László Intézet Budapest, 27 Veres Pálné-ut. 16.

Parlamenti gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás közvetítés. Közérvenyi egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-ter 10. sz.) Czimre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépegektől s más hirdető-sünetet utánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64—68.

3 J KORONAERT készülnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltők finom szövetekből László Sándor férfiszabómester, Budapest Erzsébet körút 1. sz., I. em. Vidékre posztóminták bérmentve, helyben szabószomat kívánatra házhoz küldöm. 08592

LILIPUT Gramofon

A világ legkisebb beszélőgépe. A szekrény nagysága 14x14 cm., a tölcsér átmérője 25 cm. A gép legfinomabbaluminium pléhből készült és igen finom kivitelű. Hangja oly erős, mint bármely nagy gépé és érette 2 évi jótállást vállalunk. Bármily nagy lemezt is lejátszik. Csakis a pénz előleges bevétele vagy utánvétellel szállítjuk. A gépet 5 drb kétoldalu nagy lemezzel 18.50 forintért szállítjuk.

Szent László Intézet Budapest 27

Veres Pálné-utca 16. sz.

BUTOR

30% megtakarítás! Régi Butorszaion

Budapest, Ferenciek-tere 3 télelelet. Vétel és eladás **használt és új** polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, őr szobák, angol börgarnittrák és teljesen berendezett mintaszobák, kelési szőnyegek, csillárak. — Telefon 82—13. 28589



„Hungária” beszélő-gépek

tölcsérnélküliek is kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olesón kaphatók,

Deményi és Társa Budapest, VI., Teréz-körút 4.

Kérjen árjegyzéket.

Rayonképviselő ügynökök és reprezentábilis viszonteljesítők kiképzésére nagy ösmeretűek van jobb izr. körökben, egy szabadalmazott képletű újdon-ság értékesítéshez kerestetnek. Csakis jó megjelenésű kauzióképes acquisiteurók lesznek figyelembevéve. Havonta 1000—1200 kor. jövedelem. Molnár M. Lajos szerkesztő Budapest Rottenbiller-utca 10 Mo. — Prospektusok ingyen.

A t. cz. gazdaközönség az iparvállalatok figyelmébe ajánlom 1884 óta tennálló gazdasági és iparszemélyzeteket elhelyező irodámat. Gazdatisztek, gépészek, kovácok, molnarak, szesz-főzők, kertészek, kezesek és felelősséggel, főnököknek díjmentesen elhelyeztetnek. — Krakauer Árain. VI., Ó-utca 39. sz. Telefon 94—76.

Zálogcédulákat vesznek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt, platinát és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. Ugyanitt aranylánczok olesón kaphatók.

SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő

Budapest, Sip utca 8. Telefon 54—74.

Alkalmi vásár az összes hangszerekből. Mélyen leszállított árak.



MARNITZ FRIGYES Budapest, VIII., 4. József-körút 37—39 sz.

Óriási raktár gramofon és lemezekben. Kérjen árjegyzéket külön-külön.

+ Soványság +

Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép tett testidomokat nyernek. — Hőgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jót állást. Vészeségység, gyengesség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknak nélkülözhetetlen tápszer. Kíttüntetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11. II/I. Telefon 156—80.

Árverés. Alóírott cég közhírré teszi, hogy 1911. február hó 28-án és folytatólag 1911. márczius 2-án mindíg d. e. 10 órakor kir. közjegyző jelenlétében Gyár-utca 21. sz. alatti helyiségében perzsa és smyrna szőnyegek, szőrmemedvek (fejfel) hálószoba velencei tükörrel, csillárak, festmények, zongora, könyvtárvány iroszta a legtöbbet ígérőnek készfzetés mellett el fog-nak adatni Tauszik D. és Tsa. 10452

Koporsó asztalosok részere mindennemű koporsók díszítésel, összes tetmetkezési cikkek képes árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46. sz.

Diszkert-kedvelők kérjenek árjegyzéket az Első magyar díszfenyő faskolától. — Tulajdonosa Copony Ede, Körmen, 120 fajta túlevelűfák, lombfák, sorkák, díszcserjék kaphatók.

Kézimunkák alkalmi vétele 30 db rajzolt kézimunka 10.—korona. 14 db rajzolt kézimunka 5.—kor., teljes hozzávaló selymekkel Hungaria kézimunkagyár Akácfa-utca 59.

Titkos betegségek.

hugyosófolys, hugyosósükületek, hólyagbántalmak, altesti sebek, bőrbetegségek, bujaker (syphille) az önterfőzés utó-következményel, elgyengült férfierő, női bajok, fehérfolyás, stb. stb. alapos, gyors és gyökéres kigyógyítására a foglalkozás zavarása nélkül bevált, sikeres és telkiismeretes gyógmódjánál fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai — szakorvos —

rendelő-intézeté, Budapest, VI.,

Andrássy-ut 24.

FELTÜNÉS NÉLKÜLI eredményes gyógyítás leveilleg is.

Kívánatra gyógyyszer-ről is gondoskodik.

Rendel naponta 10 óratól 4-ig és esto 7—8 óráig. Levelekre azonnal válaszol.